

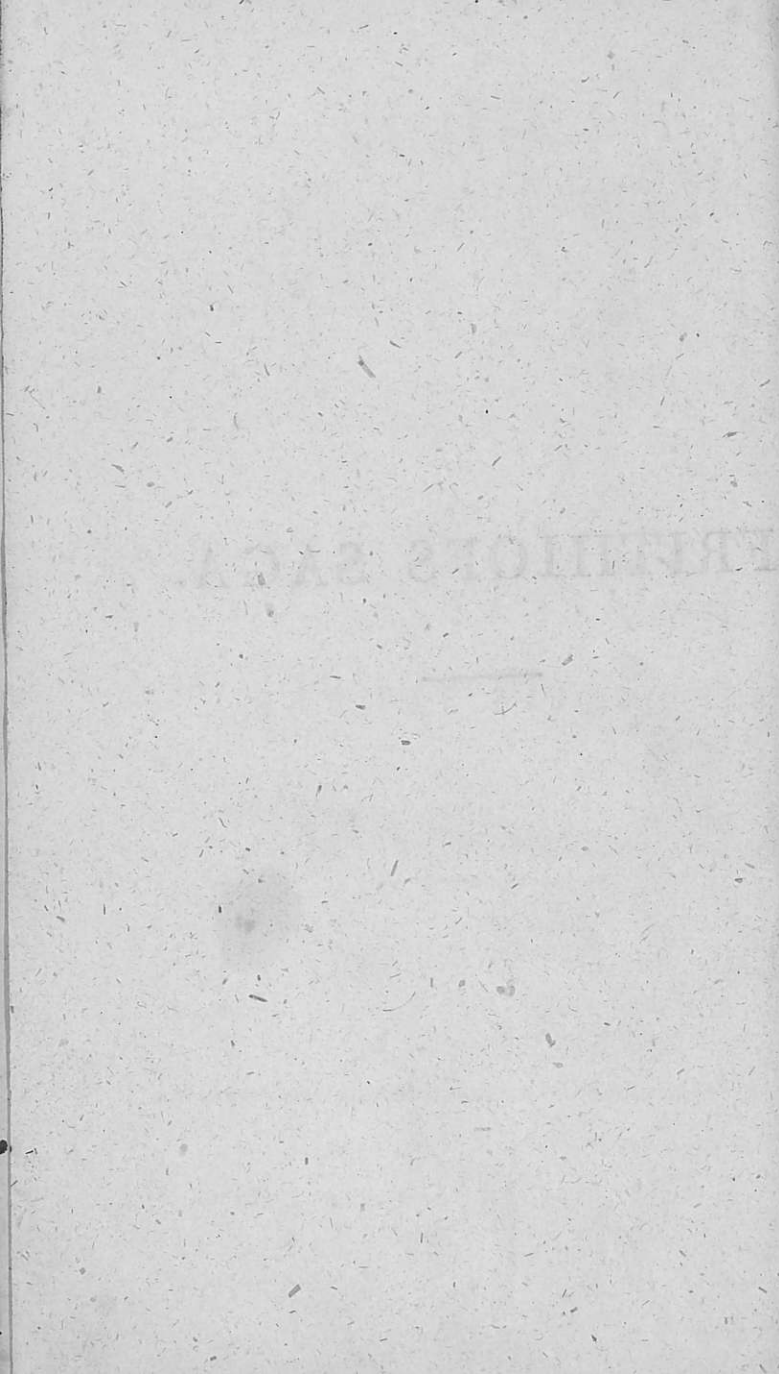

FRITHIOFS SAGA.

F R I T H I O F S

S A G A

AF

ESAIAS TEGNÉR.

W I B O R G,

Tryckt hos A. Cederwallers, 1827.

FRIEDRICH

SAGA

ESTABLISHED

ESTABLISHED

WISCONSIN

ESTABLISHED

I.

FRITHIOF OCH INGEBORG.

Der växte uti Hildings gård
Två plantor under fostrarns vård.
Ej Norden förr sett två så sköna,
De växte herrligt i det gröna.

Den ena som en ek sköt fram,
Och som en lans är hennes stam,
men kronan, som i vinden skälfter,
liksom en hjälm sin rundel hvälfter.

Den andra växte som en ros,
när vintern nyss har flytt sin kos,
men våren, som den rosen gömmer,
i knoppen ligger än och drömmar.

Men stormen skall kring jorden gå,
med honom bröttas eken då,
och vårsol skall på himlen glöda,
då öppnar rosen läppar röda.

Så växte de i fröjd och lek,
och Frithiof var den unga ek,
men rosen uti dalar gröna
hon hette Ingeborg den sköna.

Såg du de två i dagens ljus,
du tänkte dig i Frejas hus,
der månet litet brudpar svingar
med gula hår och rosenvingar.

Men såg du dem i månens sken
kringdansa under lummig gren,
du tänkte: under lundens kransar
Elfkungen med sin drottning dansar.

Det var så gladt, det var så kärt,
när han sin första runa lärt.
En kung var ej som han i ära,
den runan fick han Ingborg lära.

Hur glädtigt sam han i sin slup
med henne öfver mörkblå djup!
Hur hjertligt, när han seglen vänder,
hon klappar i små hvita händer!

Det fans ej fågelbo så högt,
som han för henne ej besökt.
Sjelf örnen, som i molnen gungar,
blef plundrad båd' på ägg och ungar.

Det fans ej bäck, hur strid han var,
hvaröfver han ej Ingborg bar.
Det är så skönt, när forsen larmar,
att tryckas af små hvita armar.

Den första blomma våren födt,
det första smultron som blef rödt,
det första ax, hvars guld blef moget,
dem bjöd han henne, gladt och troget. —

Men barnets dagar flyga bort,
der står en yngling inom kort,
med eldig blick, som ber och hoppas,
der står en mö med barm som knoppas.

Ung Frithiof drog på jagt alltjemt;
den jagten skulle mången skrämt,
ty utan spjut och utan klinga
den djerfve ville björnen tvinga.

Då kämpade de, bröst mot bröst,
och jägarn segrande, fast klöst,
med ludet byte kom tillbaka,
hur skulle jungfrun det försaka?

Ty mannens mod är qvinnan kärt,
det starka är det sköna värdt;
de begge passa för hvarannan,
som hjälmen passar sig för pannan.

Men läste han i vinterqväll
vid eldsken ifrån spisens häll
en sång om strålande Valhalla,
om Gudar och Gudinnor alla:

han tänkte: gult är Frejas hår,
ett kornland, som för vinden går.
Från det kan jag ej Ingborgs skilja,
ett nät af guld kring ros och lilja.

Idunas barm är rik, och skönt
han hoppar under silke grönt;
jag vet ett silke, der det hoppar
Ljus-Alfer två med rosenknoppar.

Och Friggas ögon äro blå,
som himlen till att se uppå;
Jag känner ögon; mot de båda
är ljusblå vårdag mörk att skåda.

Hvi prisas Gerdas kinder så,
en nyfälld snö med norrsken på?
Jag kinder sett: en dag som tänder
två morgonrodnader i sänder.

Jag vet ett hjerta lika ömt
som Nannas, fast ej så berömdt.
Med rätta prisas du af skalder,
du Nannas lyckelige Balder!

O! att som du jag finge dö
begråten af en trogen mö,
så öm, så trogen som din Nanna,
hos Hel jag ville gerna stanna. —

Men kungadottren satt och qvad
en hjeltesång, och väfde glad
i duken in den hjeltens under,
och vågor blå och gröna lunder.

Der växte in i snöhvit ull
de sköldar utaf spoladt gull,
och röda flögo stridens lansar,
men styft af silfver var hvar pantar.

Dock, hur hon väfver, dag från dag,
får hjelten Frithiofs anletsdrag,
och som de blicka fram ur väfven
då rodnar hon, men glädes äfven.

Men Frithiof skär, hvar han går fram,
ett I, ett F i björkens stam.
De runor gro med fröjd och gamman,
liksom de ungas hjertan, samman.

När Dagen uppå fästet står,
verldskungen med de gyllne hår,
och lifvet rörs och menskor vandra,
då tänka de blott på hvarandra.

När Natten uppå fästet står,
verldsmodren med de mörka hår,
och tystnad råder och stjernor vandra,
då drönima de blott om hvarandra.

»Du jord, som smyckar dig hvar vår
med blommor i ditt gröna hår,
gif mig de skönsta, jag vill vira
en krans af dem att Frithiof sira.»

»Du haf, som satt din dunkla sal
med perlor full i tusental,
gif mig de skönaste, de bästa,
kring Ingborgs hals vill jag dem fästa.»

»Du knapp på Odens kungastol,
du verdens öga, gyllne sol!
Var du blott min, din blanka skifva
till sköld jag ville Frithiof gifva.»

«Du lykta i Allfaders hus,
du måne med ditt bleka ljus!
Var du blott min, jag gaf dig gerna
till smycke åt min sköna tärna.» —

Men Hilding sade: «Fosterson,
den älskog vänd din håg ifrån;
Ej lika falla ödets lotter,
den tärnan är kung Beles dotter.

Till Oden sjelf i stjernklar sal
uppstiger hennes ättartal:
Du är blott Thorstens son; gif vika,
ty lika trives bäst med lika.»

Men Frithiof log: «mitt ättartal
går nedåt i de dödas dal.
Nyss slog jag skogens kung så luden,
hans anor ärfde jag med huden.

Friboren man ej vika vill,
ty verlden hör den frie till.
Hvad lyckan bröt, kan hon försona,
och hoppet bär en konungs krona.

Högättad är all kraft, ty Thor,
dess ättefar, i Thrudvang *) bor.
Han väger bördens ej, men värdet:
en väldig friare är svärdet.

Jag kämpar om min unga brud,
om ock det var med dundrets Gud.
Väx trygg, väx glad, min hvita lilja,
ve den som dig och mig vill skilja!

---

*) Thors borg.

II.

KUNG BELE OCH THORSTEN VIKINGSSON.

Kung Bele, stödd på svärdet, i kungssal stod,
hos honom Thorsten Vikingsson, den bonde god,
hans gamle vapenbroder, snart hundraårig,
och ärrig som en runsten, och silfverhårig.

De stodo, som bland bergen två offerhus,
åt hedna Gudar vigda, nu halft i grus,
men visdomsrunor många på muren täljas,
och höga forntidsminnen i hvalfven dväljas.

«Det lider emot qvällen, sad' Bele kung,
ej mjödet vill mig smaka, och hjelm käns tung.
Inför mitt öga mörkna de menskoöden,
men Vallhall skiner närmre, jag anar döden.

Jag kallat mina söner och din också,
ty de tillsammans höra, liksom vi två,
En varning vil jag gifva de örnar unga,
förrn orden somnat alla på död mans tunga.»

Då trädde de i salen, som kung befallt,
och främst bland dem gick Helge, en mörk gestalt.
Han dvaldes helst bland spåmän kring altarrunden,
och kom med blod på händren ur offerlunden.

Derefter syntes Halfdan, ljuslockig sven,
hvert anletsdrag var ädelt, men vekligt än.
Till lek han tycktes bära ett svärd vid bälte,
och liknade en jungfru förklädd till hjelte.

Men efter dem kom Frithiof i mantel blå,
ett hufvud var han högre än begge två.

Han stod emellan brödren, som Dag står mogen
emellan rosig Morgon och Natt i skogen.

«J söner, sade kungen, min sol går ned.
I endrägt styren riket, i brödrafred;
Ty Endrägt håller samman: hon är som ringen
på lansens, den förutan hans kraft är ingen.

Låt Styrkan stå som dörrsven vid landets port,
och Friden blomstra inom å hägnad ort.
Till skygd blef svärdet gifvet, men ej till skada,
och sköld är smidd till hänglås för bondens lada.

Sitt eget land förtrycker dåraktig man,
ty kungen kan allenast hvad folket kan.
Grönlummig krona vissnar så snart som mergen
i stammen är förtorkad på nakna bergen.

På pelarstoder fyra står himlens rund,
men thronen hvilar endast på Lagens grund.
När väld på Tinget dömmar, står ofärd nära,
men rätt är landets fromma och kungens ära.

Väl dväljas Gudar, Helge, i Disarsal,
men ej som snäckan dväljes i slutet skal.
Så långt som dagsljus skiner, som stämma ljudar,
så långt som tanke flyger, bo höge Gudar.

Nog svika lungans tecken i offrad falk,
och flärd är mången runa, som skärs på balk.
Men redligt hjerta, Helge, och friskt tillika,
skref Oden fullt med runor, som aldrig svika.

Var icke hård, kung Helge, men endast fast,
det svärd som biter skarpast är böjligast.
Mildt sinne pryder kungen, som blommor skölden,
och vårdag bringar mera än vinterkölden.

En man förutan vänner, om än så stark,
dör hän, som stam i öcken med skalad bark.
Men vänsäll man han trives, som träd i lunden,
der bäcken vattnar roten och storm är bunden.

Yfs ej af fädrens ära, en hvar har dock blott sin;
kan du ej spänna bågen, är han ej din.
Hvad vill du med det värde, som är begravet?
Stark ström med egna vågor går genom hafvet?

Du Halfdan, glädtigt sinne är vis mans vinst;
men joller höfves ingen, och kungen minst.
Med humle brygges mjödet, ej blott med honung,
lägg stål i svärd och allvar i leken, konung!

För mycket vett fick ingen, hur vis han het,
men litet nog vet mången, som intet vet.
Fåkunnig gäst i högbänk försmås, men vitter
har ständigt lagets öra, hur lågt han sitter.

Till trofast vän, o Halfdan, till fosterbror
är vägen gen, om också han fjerran bor.
Men deremot afsides, långt hän belägen,
är oväns gård, om äfven han står vid vägen.

Välj icke till förtrogen hvem helst som vill;
tomt hus står gerna öppet, men rikt stängs till.
Välj en, onödigt är det den andra leta,
och verlden vet, o Halfdan, hvad trenne veta. —

Derefter uppstod Thorsten och talte så:
«Ej höfves kung att ensam till Oden gå.
Vi delat livvets skiften ihop, kung Bele,
och döden, vill jag hoppas, vi också dele.

Son Frithiof, ålderdomen har hviskat mig
i örat mången varning, den ger jag dig.
På ätthög Odens fåglar slå ned i Norden,
men på den gamles läppar mångvise orden.

Främst vörda höga Gudar, ty ondt och godt,
som storm och solsken, komma från himlen blott.
De se i hjertats lönnhvalf, fast det är slutet,
och långa år få gälda hvad stunden brutit.

Lyd kungen. En skall styra med kraft och vett ;
skum Natt har många ögon , men Dagen ett,
Helt lätt den bättre , Frithiof , fördrar den bäste ,
och egg har svärdet nödig , men äfven fäste.

Hög kraft är Gudars gåfva ; men Frithiof , mins
att styrka båtar föga , der vett ej fins.

Tolfmannakraft har björnen , af en man slagen ;
mot svärdshugg hålles skölden , mot våldet lagen.

Af få den stolte fruktas , men hatas af en hvar ,
och öfvermod , ö Frithiof , är fallets far.

Högt såg jag mången flyga , nu stödd på krycka ,
ty vädret rår för årsväxt , och vind för lycka.

Dag skall du prisa , Frithiof , sen bergad sol sig döljt ,
och öl , när det är drucket , och råd , när följdt.

På mången sak förlitar sig ungersvennen ,
men striden pröfvar klingan , och nöden vännen.

Nattgammal is tro icke , ej vårdags snö ,
ej somnad orm , ej talet af knäsatt mö ;
ty qvinnans bröst är svarfvadt på hjul som rullar ,
och vankelmod bor under de liljekullar.

Du sjelf dör hän , och hän dör hvad dig tillhör ;
men en ting vet jag , Frithiof , som aldrig dör ,
och det är domen öfver död man : derföre
hvad ädelt är du vilje , hvad rätt du göre , —

Så varnade den gamle i kungasal,
som skalden varnat sedan i Havamal.
Från slägt till slägte gingo kärnfulla orden,
och djupt ur kumlen hviska de än i Norden.

Derefter talte begge mång hjertligt ord
allt om sin trogna vänskap, berömd i Nord;
hur trofast intill döden, i nöd och gamman,
två knäppta händer lika, de hållit samman.

«Med rygg mot rygg vi stodo, och hvarifrån
som Nornan kom, hon stötte på sköld, min son!
Nu före Er till Valhall vi gamle ile,
men edra fäders ande på Eder hvile!» —

Och mycket talte kungen om Frithiofs mod,
om hjeltekraft, som mer är än kungablod.
Och mycket talte Thorsten om glans, som kröner
de höga Nordlands kungar, de Asasöner.

«Och hållen J tillhopa, J söner tre,
Er öfverman — det vet jag — skall Nord ej se;
ty kraft, till kungahöghet osvikligt sluten,
hon är som mörkblå stålrand kring guldsköld gjuten.

Och helsen till min dotter, den rosenknopp;
i lugn, som det sig höfdes, har hon växt opp;

ömhägnen henne, låten ej stormen komma
och fästa i sin hjälmhatt min späda blomma.

På dig, o Helge, lägger jag fadrens sorg,
o! älska som en dotter min Ingeborg.

Tvång retar ädelt sinne, men saktmod leder
båd' man och qvinna, Helge, till rätt och heder. —

Men läggen oss, J Söner, i högar två,
på hvar sin sida fjärden vid bölja blå;
ty hennes sång är ljufvig ännu för anden,
och som ett Drapa klinga dess slag vid stranden.

När månen strör kring bergen sitt bleka sken,
och midnattsdaggen faller på Bauta sten,
då sitta vi, o Thorsten, på hörar runda,
och språka öfver yattnet om ting som stunda.

Och nu, farväl J söner! Gån mer ej hit,
vår gång är till Allfader, vi längta dit,
liksom till hafvet längtar den trötte floden,
men Frej välsigne Eder, och Thor och Oden le

III.

Frithiof tager Arf efter sin Fader.

Voro nu satte i hög kung Bele och Thorsten den
gamle,
der de sjelfve befallt: på hvar sin sida om fjärden
högarna lyfte sin rund, två bröst dem döden har
åtskilt.

Helge och Halfdan, på folkets beslut, nu togo i
samarf
riket efter sin far; men Frithiof som endaste sonen,
delte med ingen och fäste i lungn sin boning på
Framnäs.

Tre mil sträckte sig kring den gårdens gor på
tre håll,
dalar och kullar och berg, men på fjerde sidan
var hafvet.

Björkskog krönte de kullarnas topp, men på slut-
taude sidor

frodades gyllene horn och manshög vaggade r'gen.
Sjöar, många i tal, sin spegel höllo för bergen,
höllo för skogarna opp, i hvars djup höghornade
elgar

hade sin kungliga gång, och drucko af hundrade
bäckar.

Men i dalarna vida omkring der bette i grönskan
hjordar med glänsande hull och med jufver som
längta till stäfvan.

Mellan dem spriddes än hit och än dit en oräknelig skara
af hvitulliga får, som du ser hvitaktiga strömoln
flockvis spridda på himmelens hvalf, när det blåser om våren.

Springare två gånger tolf, bångstyriga, fjättrade
vindar,
stampande stodo i spiltornas rad och tuggade vallhö,
manarna knutna med rödt och hofvarna blanka af
jernskor.

Dryckessalen, ett hus för sig sjelf, var timrad af
kärnfur.

Ej femhundra män (till tio tolfter på hundrat *),
fyllde den rymliga sal, när de samlats att dricka
om julen.

Genom salen, så lång som han var, gick bordet
af stenek,
bonadt och blankt som af stål; högsätospelarne båda
stodo för ändan deraf, två Gudar skurna af almträd:

Oden med herrskareblick och Frej med solen på
hatten,

Nyss emellan de två på sin björnhud (huden var
kolsvart,
gapet skarlakansrödt, men klorna skodda med
silfver)

Thorsten bland vännerna satt, som gästfriheten
bland glädjen.

---

*) Ett gammalt räknesätt i Norden.

Ofta, när månen bland skyarna flög, förtalde den
gamle
under från främmande land, dem han sett, och
vikingafärder
fjerran i Östervåg och i Vestersaltet och Gandvik.
Tyst satt lyssnande lag och dess blickar hängde vid
gubbens
läppar, som biet vid sin ros; men skalden tänkte
på Brage,
när med sitt silverskägg och med runor på tun-
gan han sitter
under den lummiga bok och förtäljer en Saga vid
Mimers
evigt sorlande våg, han sjelf en lefvande saga.
Midt på golvet (med halm var det strödt) brann
lågan beständigt,
gladt på sin murade häll; och igenom det luftiga
rökfång
blickade stjernorna in, de himmelska vänner, i
salen.
Men kring väggen, på naglar af stål, der hängde
det radvis
brynja och hjälm vid hvarann, och här och der
dem emellan
blixtrade neder ett svärd, som i vinterqvällen ett
stjernskott.
Mera än hjälm och svärd dock sköldarne lyste i
salen,
blanka som solens rund, eller månans skifva, af
silfver.

Gick der stundom en mö kring bordet och fyllde
hornen,
slog hon ögonen ned och rodnade: bilden i sköl-
den
rodnade äfven som lion: det gladde de drickande
kämpar. —

Rikt var huset: hvarhålst som du skådade,
mötte ditt öga,
fyllda källrar, och proppade skåp, och rågade
visthus.

Många klenoder jemväl der gömdes, byten af se-
gren,
guld med runor uppå och det konstarbetade silf-
ver.

Tre ting skattades dock af all den rikedom yp-
perst:
svärdet, som ärfdes från fader till son, var främst
af de trenne,
Angurvadel, så kallades det, och broder till blix-
ten.

Fjerran i Österland var det smidt, (som sagan
förtäljer,)
hårdadt i dvergarnes eld: Björn Blåtand bar det
från början.

Björn förlorade dock på en gång båd' svärdet och
lifvet
söder i Gröningasund, der han stridde mot väl-
dige Vifell.

Vifell hade en son, het Viking. Men gammal och
bräcklig

bodde på Ulleråker en kung med sin blomstrande
dotter.

Se, då kom det ur skogarnas djup en oskapelig
jätte,

högre till växten än människors ätt, och luden
och vildsint,

fordrade envigeskamp, eller kungadottern och ri-
ket.

Ingen vågade kampen likväl, ty det fans ej ett
stål som

bet på hans skalle af jern, och därför nämdes han
Jernhös.

Viking allena, som nyss fyllt femton vintrar, emot-
tog

striden i hopp på sin arm och på Angurvadel. I
ett hugg

klöf han till midjan det rytande troll, och frälste
den sköna.

Viking lemnade svärdet till Thorsten, sin son, och
från Thorsten

gick det till Frithiof i arf: när han drog det, sken
det i salen

liksom flöge en blixtn derigenom, eller ett norr-
sken.

Hjaltet var hamradt af guld, men runor syntes på
klingan,

underbara, ej kända i Nord, men de kändes vid
solens

portar, der fäderne bott, förrn Asarne förde dem
hitupp.

Matta lyste de runor alltjemt, när fred var i lan-
det,

men när Hildur begynte sin lek, då brunno de
alla

röda som hanens kam, när han kämpar: förlorad
var den som

mötte i slagningens natt den klingan med lågan-
de runor.

Svärdet var vida berömdt, och af svärd var det
ypperst i Norden.

Dernäst ypperst i pris var en armring, vida
beryktad,

smidd af Nordiska sagans Vulkan, af den haltande
Vaulund.

Tre mark höll han i vigt, och arbetad var han af
rent guld.

Himlen var tecknad derpå med de tolf Odödligas
borgar,

vexlande månaders bild, men af skalderna nämdes
de solhus.

Alfhem skådades der, Frejs borg: det är solen,
som nyfödd

börjar att klättra igen för himmelens branter vid
Julen.

Söquabäck var der ock, i dess sal satt Oden hos
Saga,

drack sitt vin ur det gyllene kärl; det kärlet är
hafvet
färgadt med guld af morgonens glöd, och Sagan
är våren,
skrifven på grönskande fält med blommor i stället
för runor.

Balder syntes jemväl på sin thron, midsommarens
sol, som
gjuter från fästet sin rikedom ner, en bild af det
Goda;
ty det Goda är strålande ljus, men det Onda är
mörker.

Solen tröttnar att stiga alltjemt, och det Goda
desslikes,
svindlar på höjdernas brant: med en suck försjun-
ka de båda
neder till skuggornas land, till Hel: det är Balder
på bålet.

Glitner, den fredliga borg, sågs äfven: förlikan-
de alla
satt der med vågen i hand Forsete, domarn på
höstting.

Dessa bilder och många ännu, som betecknade
ljusets
strider på himmelens hvalf och i människans sin-
ne, de voro
skurna af mästartarens hand i den ringen. En präk-
tig rubinknapp
krönte dess bugtiga rund, som solen kröner sin
himmel.

Ringen var länge i släkten ett arf, ty hon ledde
sin ättlängd,
endast på mödernet dock, till Vaulund, räknad
för stamfar.

En gång stals den klenoden dock bort af rövaren
Sote,
svärmande kring på de nordiska haf, sen fans han
ej åter.

Slutligen taltes det om, att Sote, på kusten af
Bretland

levfande satt sig med skepp och med gods i sin
murade grafhög;

men der fann han ej ro, och det spökade ständigt
i högen.

Thorsten förnam det ryktet också, och med Bele
besteg han

draken, och klöf den skummande våg, och styrde
till stället.

Vid som ett tempelhalf, som en kungsgård, vore
den bäddad

in i grus och i grönskande torf, så hväljde sig
högen.

Ljus ock lyste derur: igenom en springa på por-
ten

tittade kämparne in, och det beckade vikingaskep-
pet

stod der med ankar och master och rår; men hög
i dess bakstam

satt en förfärlig gestalt: han var klädd i en man-
tel af lågor.

Bister satt han och skurade der blodfläckade klingen,
kunde ej skura de fläckarna bort: allt guld, som
han rånat,
låg i högar omkring, och ringen bar han på armen.

«Stiga vi, hviskade Bele, dit ner och kämpa mot trollet,
två mot en ande af eld?» Men halfvred svarade
Thorsten:

«En mot en var fädernes sed, jag kämpar väl ensam.»

Länge tvistades nu, hvem först af de tvenne det tillkom,

pröfva den vådliga färd; men till slut tog Bele sin stålhelm,

skakade om två lotter deri, och vid stjernornas skimmer

kände Thorsten igen sin lott. För en stöt af hans jernlans

sprungo riglar och lås, och han nedsteg. Frågade någon,

hyad han förnam i det nattliga djup, då teg han och ryste.

Bele hörde dock först en sång, den let som en trollsång;

sedan förnam han ett rasslande ljud, som af klingor som korsas,

sist ett gräseligt skri, då blef tyst. Ut störtade Thorsten,

blek, förvirrad, förstörd; ty med döden hade han
kämpat.

Ringen bar han likväl; «den är dyrköpt, sade han
ofta,

ty jag har darrat en gång i mitt lif, och det var
när jag tog den.»

Smycket var vida berömdt och af smycken ypperst
i Norden.

Skeppet Ellida till slut var en af släktens kle-
noder.

Viking (sägs det) en gång, när han vände tillbaka
från härtåg,

seglade längs med sin strand, då såg han en man
på ett skeppsyrak

sorglöst gungande hän; det var, som han lekte
med vågen.

Mannen var hög och af ädel gestalt och hans an-
lete öppet,

gladt, men föränderligt dock, likt hafvet som le-
ker i solsken.

Manteln var blå och bältet af guld, besatt med
koraller,

skägget hvitt, som vågornas skum, men håret var
sjögrönt.

Viking styrde sin snäcka deråt för att berga den arma,
tog den förfrusna hem till sin gård och förpläga-
de gästen.

Dock, när han bjöds af värden till sångs, då log
han och sade;

vinden är god och mitt skepp, som du sett, är ej
att förakta,

hundra mil, det hoppas jag visst, jag seglar i
afton.

Tack för din bjudning ändå, den är välment, kun-
de jag endast

ge dig ett minne af mig! men min rikedom ligger
i hafvet;

kanske finner du dock i morgon en gåfva på stran-
den, —

Dagen derpå stod Viking vid sjön, och si! som
en hafsörn,

när han förföljer sitt rof, flög in i viken ett drak-
skepp.

Ingen syntes derpå, ej en gång man märkte en
styrman,

rodret dock lette sin bugtiga väg bland klippor och
blindskär,

liksom bodde en ande deri; när det nalkades
stranden,

refvade seglet sig sjelf, och ej rördt af mennisko-
händer,

ankaret sänkte sig ned och bet med sin hulling i
djupet.

Stum stod Viking och såg, men då sjöngo de le-
kande vågor:

«Bergade Ägir *) ej glömmet sin skuld, han skän-
ker dig draken.»

---

*) Hafs-Guden.

Gåfvan var kunglig att se, ty de bugtiga plankor
af eke

voro ej fogade hop som annars, men vuxna till-
sammans.

Sträckningen var som en drakes i sjön: i stammen
derframme

lyfte han hufvudet högt, och af rödt guld lågade
svalget.

Buken var spräcklig med blått och med gult, men
baktill vid rodret

slog han sin väldiga stjert i en ringel, fjällig af
silfver,

vingarna svarta med kanter af rödt; när han spän-
de dem alla

flög han i kapp med den susande storm, men ör-
nen blef efter.

Fylldes det skeppet med väpnade män, då skulle
du trott dig

skåda en flytande konungastad, en simmande fäst-
ning. —

Skeppet var vida berömdt, och af skepp var det
ypperst i Norden.

Detta, och mera dertill tog Frithiof i arf af
sin fader.

Knappast fans i de nordiska land en rikare arfving,
om ej en konungason; ty kungars välde är ypperst.
Var han ej konungason, likväl hans sinne var kung-
ligt,

vännsällt, ädelt och mildt, och med hvar dag växte hans rykte.

Kämpar hade han tolf, gråhåriga, furstar i idrott, fadrens kamrater, med bröst af stål och med ärriga pannor.

Nederst på kämparnes bänk, jemnårig med Frithiof, en yngling

satt, som en ros bland vissnade löf: Björn hette den unga,

glad som ett barn, men fast som en man och vis som en gubbe.

Upp med Frithiof han växt och de blandat blod med hvarandra,

fosterbröder på Nordmanna sätt, och svurit att lefva samman i lust och i nöd, och att hämna hvarandra i döden.

Midt bland kämpar och gästernas mängd som kommit till graföl,

Frithiof, en sörjande värd, med ögon fyllda af tårar,

drack på fädernas vis sin faders minne, och hörde skaldernas sång till hans lof, ett dundrande Drapa;

men sedan

steg han i fadrens säte, nu hans, och satte sig neder

mellan dess Oden och Frej: det är Thors plats uppe i Valhall.

IV.

Frithiofs Frieri.

Väl klingar sången i Frithiofs sal,
och skalderna prisa hans ättartal.
Men sången gläder
ej Frithiof, han hör ej hvad skalden qväder.

Och jorden har åter klädt sig grön,
och drakarna simma igen på sjön.
men hjertesonen
han vandrar i skogen och ser på månen.

Nyss var han likväl så lycklig, så glad,
ty muntre kung Halfdan till gäst han bad,
och Helge dyster,
och de hade med sig sin sköna syster.

Han satt vid dess sida, han tryckte dess hand,
och kände tillbaka en tryckning ibland,
och såg betagen
alltjemt på de kära, de ädla dragen.

De taltes vid om de glada dar,
då morgonens dagg låg på Hfvet qvar,
om barndomsminnen,
de rosengårdar i ädla sinnen!

Hon helsade honom från dal och park,
från namnen som grodde i björkens bark,
och från den kullen,
der ekarna frodas i hjeltemullen.

»Det var ej så trefligt i kungens gård,
ty Halldan var barnslig och Helge hård.
De kungasöner
de höra ej annat än lof och böner.

Och ingen (här rodnade hon som en ros,)
åt hvilken en klagan kunde förtros.
I kungasalar
hur qvåft var det der mot i Hildings dalar!

Och dufvorna som de matat och tämt,
nu voro de flugna, ty höken dem skrämt.
Ett par allena
var kvar; af de tvenne tag du den ena.

Den dufvan hon flyger väl hem igen,
hon längtar, som andra, väl till sin vän.
Bind under vingen
en vänlig runa; det märker ingen.«

Så suto de hviskande dagen om,
de hviskade ännu, när qvällen kom,
som aftonvindar
om våren hviska i gröna lindar.

Men nu är hon borta, och Frithiofs mod
är borta med henne. Det unga blod
i kinden stiger,
han lågar och suckar alltjemt, och tiger.

Sin sorg, sin klagan med dufvan han skref,
och glad for hon af med sitt kärleksbref.
Men ack! tillbaka
hon vände ej mer, hon blef hos sin maka.

Det väsen behagade icke Björn,
Han sade: «hvad fattas vår unga örn,
så syst, så sluten?
Är bröstet träffadt, är vingen skjuten?»

Hvad vill du? Ha vi ej i öfverflöd,
det gula fläsk och det bruna mjöd?
Och skalder många?
det tar aldrig slut på de visor långa.

Sant nog att gångaren stampar i spilt,
på rof, på rof skriker falcken vildt.
Men Frithiof jagar
i molnen allena, och tärs och klagar.

Ellida hon har ingen ro på våg,
hon rycker alltjemt på sitt ankartåg.
Ligg still, Ellida,
ty Frithiof är fredlig, han vill ej strida.

Den strådöd är också en död: till slut
jag rister, som Oden, mig sjelf med spjut.
Det kan ej fela,
vi blifva välkomna hos blåhvit Hela. —

Då släppte Frithiof sin drake lös,
och seglet svällde och vågen fnös.
Rakt öfver fjärden
till kungens söner han styrde färden.

De suto på Beles hög den dag,
och hörde folket och skipade lag.
Men Frithiof talar;
den stämman förnimmes kring berg och dalar

«J kungar, skön Ingeborg är mig kär,
af Eder jag henne till brud begär,
och den förening
hon var väl äfven kung Beles mening.

Han lät oss växa hos Hilding opp,
likt ungrän som växa tillsammans i topp.
Derofvanföre
band Freja de toppar med gyllne snöre.

Min far var ej konung, ej jarl en gång,
dock lefver hans minne i skaldens sång.
Höghvälfda grifter
förtälja på runsten min ätts bedrifter.

Lätt kunde jag vinna mig rike och land,
men heldre jag blir på min fädernestrand,
Der vill jag skydda
så kungens gård som den ringes hydda.

Vi äro på Beles hög; han hör
hvert ord i djupet här nedanfö.
Med Frithiof beder
den gamle i högen: Betänken Eder! —

Då reste sig Helge och talte med hån:
«vår syster är ej för en bondeson,
Nördlandens drotter
må täfla, ej du, om den Valhallsdotter.

Yfs gerna att helsas för ypperst i Nord,
vinn männer med handkraft och qvinnor med ord
Men Odinsblodet
till pris ger jag icke åt öfvermodet.

Mitt rike behöfver du ej ta dig an,
jag skyddar det sjelf; vill du bli min man;
en plats är ledig
ibland mitt husfolk, den kan jag ge dig.« —

«Din man blir jag knappast, var Frithiofs svar,
är man för mig sjelf, som min fader var.
Ur silfverskida
flyg, Angurvadel! du får ej bida.»

I solen glänste den klinga blå,
och runorna lågade röda derpå.

«Du Angurvadel,
du är dock, sad' Frithiof, af gammal adel.

Och vore det icke för högens fred,
på stället jag högge dig Svartekung, ned.
Vill dock dig lära
en ann gång ej komma mitt svärd för nära.»

Så sagdt, han klöf i ett hugg allen
kung Helges guldsköld; som hängde på gren,
I två halfrunder
han klang emot högen, det klang inunder.

»Väl träffadt, min klinga! ligg nu och dröm
om högre bedrifter: till dess förgöm
de runolågor;
nu segla vi hem öfver mörkblå vågor.»

K u n g R i n g .

Och kung Ring sköt tillbaka sin guldstol från bord,
och kämpar och skalder
uppstego att lyssna till kungens ord
berömd i Nord;
han var vis som Gud Mimer, och from som Balder.

Hans land var som lunden, der Gudar bo,
och vapnen komma
ej inom dess gröna, dess skuggiga ro,
och gräsen gro
fridlysta derstädes och rosorna blomma.

Rättvisan satt ensam, båd' sträng och huld,
på domarstolen,
och friden betalte hvar år sin skuld,
och kornets guld
låg strödt öfver landet och sken i solen.

Och snäckorna kommo med bringa svart,
med hvita vingar,
från hundra land och förde från hvar
mångfaldig art
af rikdom, som rikdomen tingar.

Men frihet bodde hos friden qvar
i glad förening,

och alla älskade landets far,
fast en och hvar
fritt sade på Tinget sin mening.

I tretti vintrar han fredlig och säll
styrte Nordlands söner,
och ingen gått missnöjd hem till sitt fjäll,
och hvarje qväll
hans namn gick till Oden med folkets böner.

Och kung Ring sköt tillbaka sin guldstol från bord,
och alla glade
uppstego att lyssna till kungens ord
berömd i Nord;
men han suckade djupt, och talte och sade:

”Min drottning sitter i Folkvangs *) loft
på purpurtäcken,
men här är det gräs öfver hennes stoft,
och blomsterdoft
kringånga dess grafhög vid bäcken.

Ej får jag drottning så god, så skön,
mitt rikets ära.

Till Gudarna gick hon, till Valhalls lön,
men landets bön
och barnens, en moder begära.

---

*) Frejas sal.

Kung Bele som ofta kom till min sal
med sommarvinden,
har lemnat en dotter, hon är mitt val,
den lilja smal
med morgonrodnad på kinden.

Jag vet hon är ung, och den unga mö
helst blomman plockar,
men jag gått i frö och vintrarna strö
alltren sin snö
i kungens de glesnade lockar.

Men kan hon älska en redlig man
med hvitt i håren,
och vill hon ta sig de späda an,
hvars mor försvann,
så bjuder Hösten sin thron åt Våren.

Tan guld ur hvalfven, tan smycken åt brud
ur skåp af eke;
och följn, J skalder, med harpoljud,
ty sångens Gud
är med då vi frie, är med då vi leke.”

Och ut drogo svenner med buller och bång,
med guld och böner,
och skalderna följde, en rad så lång,
med hjeltesång,
och ställde sig fram för kung Beles söner.

De drucko i dagar, de drucko i tre,
men på den fjerde,
hvad svar kung Helge dem mände ge,
åtsporde de,
ty nu de ville å färde.

Kung Helge han offerar båd' falk och häst
i lunden gröna,
han spørjer båd' Vala *) och offerprest,
hvad som var bäst
allt för hans syster, den sköna.

Men lungorna nekade bifall alltjemt,
som Prest och Vala;
och då gaf kung Helge, den teeknen skrämt,
sitt Nej bestämdt,
ty menskan må lyda, då Gudar tala.

Men muntre kung Halfdan han log och sad' i
«farväl med festen!
Kung Gråskägg sjelf bordt rida åstad,
jag hulpit glad
den hedersgubben på hästen.»

Förbittrade draga de sändmän bort
och budskap bära

---

*) Spåqvinna.

om kungens skymf; men han svarar dem torrt,
att inom kort
kung Gråskägg skall hämna sin ära.

Han slog sin härsköld, som hängde på stam
i höga linden.

Då simma drakar på vågen fram
med blodröd kam,
och hjälmarna nicka i vinden.

Och härbud flögo till Helges gård,
som sade dyster:
»kung Ring är mäktig, den strid blir hård,
i Balders vård,
i templet jag sätter min syster.» —

Der sitter den älskande vemodfull
å fridlyst tilja.
hon sömmar i silke, hon sömmar i gull,
och gråter full
sin barm: det är dagg öfver lilja.

VI.

Frithiof spelar Schack.

Björn och Frithiof suto båda
vid ett schackbord, skönt att skåda.
Silfver var hvarannan ruta,
och hvarannan var af guld.

Då steg Hilding in: »Sitt neder,
upp i högbänk jag dig leder,
töm ditt horn, och låt mig sluta
spelet, fosterfader huld!»

Hilding qvad: »från Beles söner
kommer jag till dig med böner.
Tidningarne äro onde,
och till dig står landets hopp.»

Frithiof qvad: »tag dig till vara,
Björn, ty nu är kung i fara.
Frälsas kan han med en bonde,
den är gjord att offras opp.»

»Frithiof, reta icke kungar,
starka växa örnens ungar:

fast mot Ring de aktas svaga,
stor är deras makt mot din."

"Björn, jag ser du tornet hotar,
men ditt anfall lätt jag motar.
Tornet blir dig svårt att taga,
drar sig i sin sköldborg in."

"Ingeborg i Baldershagen
sitter och förgråter dagen.
Kan hon dig till strids ej locka,
gråterskan med ögon blå?"

"Drottning, Björn, du fåfängt jagar,
var mig kär från barndomsdagar,
hon är spelets bästa docka,
hur det går, hon räddas må."

"Frithiof, vill du icke svara?
Skall din fosterfader fara
ohörd från din gård, emedan
ej ett dockspel vill ta slut?" —

Då steg Frithiof upp och lade
Hildings hand i sin och sade:

“Fader, jag har svarat redan,
du har hört min själs beslut.”

“Rid att Beles söner lära
hvad jag sagt: de kränkt min ära,
inga band vid dem mig fästa,
aldrig blir jag deras man.”

“Väl, din egen bana vandra,
ej kan jag din vrede klandra.
Oden styre till det bästa!”
sade Hilding och försvann.

VII.

Frithiofs Lycka.

Kung Beles söner gerna drage
från dal till dal att be om svärd.
Mitt få de ej: i Balders hage
der är min valplats, är min verld.
Der vill jag ej tillbaka blicka
på kungars hämd, på jordens sorg,
men endast Gudars glädje dricka
tvemännings med min Ingeborg.

Så länge ännu solen tömmer
sin purpurglans på blomstren varm,
lik rosenfärgadt skir, som gömmer
en blomsterverld, min Ingeborgs barm;
så länge irrar jag på stranden
af längtan, evig längtan tänd,
och ritar suckande i sanden
det kära namnet med mitt svärd,

Hur långsamt gå de tröga stunder!
Du Dellings son *), hvi dröjer du?
Har du ej skådat berg och lunder
och sund och öar förr än nu?

---

*) Dagen.

Bor ingen mö i vestersalar,
som väntar dig för längesen,
och flyger till ditt bröst och talar
om kärlek först, om kärlek sen?

Dock ändtlig, trött af vägens möda,
Du sjunker ner ifrån din höjd,
och qvällen drar det rosenröda
sparlakanet för Gudars fröjd.
Om kärlek hviska jordens floder,
om kärlek hviskar himlens fläkt.
Välkommen, Natt, du Gudars moder!
med perlor på din bröllopsdrägt.

Hur tyst de höga stjernor skrida,
likt älskarn till en mö på tå!
Flyg öfver fjärden, min Ellida,
skjut på! skjut på, du bölja blå!
Der borta ligga Gudens lunder,
till gode Gudar styra vi,
och Balderstemplet står derunder,
med kärlekens Gudinna i.

Hur lycklig träder jag på stranden!
Du jord, jag ville kyssa dig,
och Er, J blommor små: som randen
med hvitt och rödt den krökta stig!
Du måne, som ditt skimmer tömmer

kring lund och tempel, hög och vård,
hur skön du sitter der och drömmer,
lik saga i en bröllopgård!

Hvem lärde dig, du bäck som talar
med blommorna, min känslas röst?
Hvem gaf Er, Nordens näktergalar,
den klagan, stulen ur mitt bröst!
Med qvällens rodnad Alfer måla
min Ingborgs bild på mörkblå duk,
den bilden kan ej Freja tåla,
hon blåser bort den, afundsjuk.

Dock gerna hennes bild försvinne,
der är hon sjelf, som hoppet skön,
och trogen, som ett barndomsminne;
hon kommer med min kärleks lön.
Kom, älskade, och låt mig trycka
dig till det hjerta du är kär.
Min själs begär, min lefnads lycka,
kom i min fann och hvila der.

Så smärt som stjelken af en lilja,
så fyllig som en mognad ros!
Du är så ren, som Gudars vilja,
och dock så varm som Freja tros.
Kys mig, min sköna! Låt min låga
få genomströmma äfven dig.

Ack! jordens rund och himlens båga
försvinna, när du kysser mig.

Var icke rädd, här fins ej fara;
Björn står der nere med sitt svärd,
med kämpar nog att oss försvara,
om det behöfdes, mot en värld.
Jag sjelf, o att jag strida finge
för dig, som jag dig håller nu!
Hur lycklig jag till Valhall ginge
om min Valkyria vore du!

Hvad hviskar du om Balders vrede?
Han vredgas ej, den fromme Gud,
den älskande, som vi tillbede,
vårt hjertas kärlek är hans bud;
den Gud med solsken på sin panna,
med evig trohet i sin barm:
var ej hans kärlek till sin Nanna,
som min till dig, så ren, så varm?

Der står hans bild, han sjelf är nära,
hur mildt han ser på mig, hur huldt!
Till offer vill jag honom bära
ett hjerta varmt och kärleksfullt.
Böj knä med mig: ej bättre gåfva,
ej skönare för Balder fans,
än tvenne hjertan, hvilka lofva
hvarann en trohet, fast som hans.

Till himlen mera än till jorden
min kärlek hör, försmå ej den !
I himlen är han ammad vorden
och längtar till sitt hem igen.
O den, som ren deruppe vore !
O den, som nu med dig fick dö,
och segrande till Gudar fore
i famnen på sin bleka mö !

När då de andra kämpar rida
ur silfverportarna till krig,
jag skulle sitta vid din sida,
en trogen vän, och se på dig.
När Valhalls mör kring bordet bringa
de mjödhorn med sitt skum af gull,
med dig jag ensam skulle klinga,
och hviska öm och kärleksfull.

En löfsal ville jag oss bygga
på näset vid en mörkblå bugt.
Der låge vi i skuggan trygga
af lunden med den gyllne frukt.
När Valhalls sol sig återtände,
(hur klart, hur herrligt är dess bloss !)
till Gudarne vi återvände
och längtade dock hem till oss.

Med stjernor skulle jag bekransa
din panna, dina lockars glöd ;

i Vingolfs *) sal jag skulle dansa
min bleka lilja rosenröd ;
till dess jag dig ur dansen droge
till kärlekens , till fridens tjäll ,
der silverskäggit Brage sloge
din brudsång ny för hvarje qväll.

Hur vakan sjunger genom lunden !
den sången är från Valhalls strand.
Hur månen skiner öfver sunden !
han lyser ur de dödas land.
Den sången och det ljuset båda
en verld af kärlek utan sorg ;
den verlden ville jag väl skåda
med dig , med dig , min Ingeborg !

Gråt icke : ännu lifvet strömmar
i mina ådror , gråt ej så.
Men kärlekens och mannens drömmar
kringsvärma gerna i det blå.
Ack ! blott din fann mot mig du breder,
blott dina ögon se på mig ,
hur lätt du lockar svärmarn neder
från Gudars salighet till dig ! — —

*Tyst, det är lärkan.» Nej, en dufva
i skogen kuttrar om sin tro ,

---

*) Frejas borg.

men lärkan slumrar än på tufva
hos maken i sitt varma bo.

De lycklige ! dem skiljer ingen,
när dagen kommer, eller far,
men deras lif är fritt, som vingen,
som bär i skyn det glada par.

«Se, dagen gryr.» Nej, det är flamman
af någon vårdkas österut.

Ännu vi kunna språka samman,
än har den kära natt ej slus.

Försof dig, dagens gyllne stjerna !
och mörna sen dig långsamt till.
För Frithiof må du sofva gerna
till Ragnarök *), om du så vill.

Dock, det är fåfängt till att hoppas,
der blåser ren en morgonvind,
och redan österns rosor knoppas
så friska, som på Ingborgs kind.
En vingad sångarskara qvittrar
(en tanklös hop) i klarnad sky,
och lifvet rörs och vågen glittrar,
och skuggorna och älskarn fly.

Der kommer hon i all sin ära !
Förlåt mig, gyllne sol, min bön !

---

*) Verldens undergång.

Jag känner det, en Gud är nära,
hur präktig är hon dock, hur skön!
O den, som fram i banan trädde
så väldig, som du träder nu,
och, stolt och glad, sin lefnad klädde
i ljus och seger liksom du!

Här ställer jag inför ditt öga
det skönaste du sett i Nord.
Tag henne i din vård, du höga,
hon är din bild på grönklädd jord.
Dess själ är ren som dina strålar,
dess öga som din himmel blått,
och samma guld din hjessa målar,
har hon i sina lockar fått. —

Farväl, min älskade! En annan,
en längre natt vi ses igen.
Farväl! Ännu en kyss på pannan,
och en på dina läppar än!
Sof nu, och dröm om mig, och vakna
vid middag; och med trogen själ
tälj timmarna, som jag, och sakna,
och brinn, som jag. Farväl, farväl!

VIII.

A f s k e d e t.

INGEBORG.

Det dagas ren, och Frithiof kommer icke!

i går likväl var redan Tinget utlyst

på Beles hög: den platsen valdes rätt;

hans dotters öde skulle der bestämmas.

Hur många böner har det kostat mig,

hur många tårar, räknade af Freja,

att smälta hatets is kring Frithiofs hjerta,

och locka löftet från den stoltes mund,

att åter bjuda handen till försoning!

Ack! mannen är dock hård, och för sin ära,

(så kallar han sin stolthet) räknar han

ej just så noga, om han skulle krossa

ett troget hjerta mera eller mindre.

Den arma qvinnan, sluten till hans bröst,

är som en mossväxt, blommande på klippan

med bleka färger: blott med möda håller

den obemärkta sig vid hällen fast,

och hennes näring äro nattens tårar.

I går alltså blef då mitt öde afgjort,

och aftonsolen har gått ner deröfver.

Men Frithiof kommer ej! De bleka stjernor,

en efter annan, slockna och försvinna,

och med hvarenda utaf dem som släcks,

går en förhoppning i mitt bröst till grafven.
Dock, hvarför också hoppas? Valhalls Gudar
ej älska mig, jag har förtörnat dem.

Den höge Balder, i hvars skygd jag vistas,
är förolämpad, ty en mensklig kärlek
är icke helig nog för Gudars blickar;
och jordens glädje får ej våga sig
inunder hvalfven, der de alfvarsamma,
de höga makter ha sin boning fäst. —

Och likafullt, hvad är mitt fel, hvi vredgas
den fromme Guden öfver jungfruns kärlek?
Är han ej ren, som Urdas blanka våg,
ej oskuldsfull, tom Gefions morgondrömmar?

Den höga solen vänder icke bort
från tvenne älskande sitt rena öga;
och dagens enka, stjernennatten, hör
midt i sin sorg med glädje deras eder.
Hvad som är lofligt under himlens hvalf,
hur blef det brottsligt under tempelhvalfvet?
Jag älskar Frithiof. Ack, så långt tillbaka,
som jag kan minnas, har jag älskat honom;
den känslan är ett årsbarn med mig sjelf;
jag vet ej när hon börjat, kan ej ens
den tanken fatta, att hon varit borta.

Som frukten sätter sig omkring sin kärna
och växer ut och rundar omkring henne
i sommarsolens sken sitt klot af guld:
så har jag äfven vuxit ut och mognat
omkring den kärnan, och mitt väsen är

det yttre skalet endast af min kärlek.

Förlåt mig, Balder! Med ett troget hjerta
jag trädde i din sal, och med ett troget
vill jag gå derifrån: jag tar det med mig
utöfver Bifrosts bro, och ställer mig
med all min kärlek fram för Valhalls Gudar.

Der skall han stå, en Asason som de,
och spegla sig i sköldarna, och flyga
med lösta dufvovingar genom blå
oändlig rymd uti Allfaders sköte,
hvarfrån han kommit. — Hvarför rynkar du
i morgongryningen din ljusa panna?

I mina ådror flyter, som i dina,
den gamle Odens blod. Hvad vill du frände?
Min kärlek kan jag icke offra dig,
vill det ej ens, han är din himmel värdig.

Men väl jag offra kan min lefnads lycka;
kan kasta bort den, som en drottning kastar
sin mantel från sig, och är likafullt
den samma, som hon var. — Det är beslutadt!

Det höga Valhall skall ej blygas för
sin fränka, jag vill gå emot mitt öde,
som hjälten går mot sitt. — Der kommer Frithiof;
Hur vild, hur blek! Det är förbi, förbi!
Min vreda Norna kommer jemte honom.

Var stark, min själ! — Välkommen, sent omsider!
Vårt öde är bestämdt, det står att läsa
uppå din panna.

FRITHIOF.

Stå der icke äfven
blodröda runor, talande om skymf
och hån och landsflykt!

INGEBORG.

Frithiof, sansa dig,
berätta hvad som händt: det värsta anar
jag längesen, jag är beredd på allt.

FRITHIOF.

Jag kom till Tinget uppå ättechögen,
och kring dess gröna sidor, sköld vid sköld,
och svärd i handen, stodo Nordens män,
den ena ringen innanför den andra,
upp emot toppen: men på domarstenen,
mörk som ett åskmoln, satt din broder Helge,
den bleke blodman med de skumma blickar;
och jemte honom, ett fullvuxet barn,
satt Halfdan, tanklöst lekande med svärdet.
då steg jag fram och talte: »kriget står
och slår på härsköld invid landets gränser;
ditt rike, konung Helge, är i fara:
gif mig din syster, och jag lånar dig
min arm i striden, den kan bli dig nyttig.
Låt grollet vara glömdt emellan oss,
ej gerna när jag det mot Ingborgs broder.
Var billig, konung, rädda på en gång
din gyllne krona och din systers hjerta.

Här är min hand. Vid Asa-Thor, det är
 den sista gång hon bjuds dig till försoning. —
 Då blef ett gny på Tinget. Tusen svärd
 sitt bifall hamrade på tusen sköldar,
 och vapenklangen flög mot skyn, som glad
 drack fria männens bifall till det rätta.
 «Gif honom Ingeborg, den smärta liljan,
 den skönaste, som växt i våra dalar;
 han är den bästa klingan i vårt land,
 gif honom Ingeborg.» — Min fosterfader,
 den gamle Hilding, med sitt silfverskäg,
 steg fram och höll ett tal af vishet fullt,
 med korta kärnspråk, klingande som svärdshugg,
 och Halfdan sjelf ifrån sitt kungasäte
 sig reste, bedjande med ord och blickar.
 Det var förgäfves; hvarje bön var spilld,
 liksom ett solsken slösadt bort på klippan,
 det lockar ingen växt från hennes hjeria;
 och konung Helges anlet blef sig likt,
 ett bleklagdt Nej på mensklighetens böner.
 »Åt bondesonen, (sade han föraktligt,)
 jag kunnat Ingeborg ge, men tempelskändarn
 syns mig ej passa för Valhalladottern.
 Har du ej, Frithiof, brutit Balders fred,
 har du ej sett min syster i hans tempel,
 när dagen gömde sig för Edert möte?
 Ja, eller nej?« Då skallade ett rop
 ur mannaringen: «säg blott nej, säg nej,
 vi tro dig på ditt ord, vi fria för dig,

du Thorstens son, så god som kungasonen,
säg nej, säg nej, och Ingeborg är din.»
»Min lefnads lycka hänger på ett ord,
(sad jag) men frukta ej för det, kung Helge!
Jag vill ej ljuga mig till Valhalls glädje,
och ej till jordens. Jag har sett din syster,
har talt med henne uti templets natt,
men Balders fred har jag ej därför brutit.» —
Jag fick ej tala mer. Ett sorl af fasa
flög Tinget genom: de som stodo närmast
sig drogo undan, liksom för en pestsjuk;
och när jag såg mig om, den dumma Vantron
förflamat hvarje tunga, kalkat hvit
hvar kind, nyss blossande af glad förhoppning.
Då segrade kung Helge. Med en röst
så hemsk, så dyster som den döda Valans
i Vegtamsquida, när hon sjöng för Oden
om Asars ofärd och om Helas seger,
så hemskt han talte: »landsflykt eller död
jag kunde sätta, efter fädrens lagar,
uppå ditt brott; men jag vill vara mild,
som Balder är, hvars helgedom du skymfat.
I vesterhafvet ligger det en krans
af öar, dem jarl Angantyr beherrsakar.
Så länge Bele lefde, jarlen gaf
hvert år sin skatt, sen har den uteblifvit.
Drag öfver böljan hän och indrif skatten;
det är den bot jag fordrar för din djerfhet.

Det sägs, tillade han med nedrigt hån,
att Angantyr är hårdhänt, att han rufvar
som draken Fafner på sitt guld, men hvem
står mot vår nya Sigurd Fafnersbane?

En mera manlig bragd försöke du
än dåra jungfrur uti Balders hage.

Till nästa sommar vänta vi dig här
med all din ära, framför allt med skatten.

Om icke, Frithiof, är du hvar mans niding,
och för din lifstid fridlös i vårt land.» —

Så var hans dom och härmed löstes Tinget.

I N G E B O R G.

och ditt beslut?

F R I T H I O F.

Har jag väl mer ett val?

Är ej min ära bunden vid hans fordran?

Den skall jag lösa, om ock Angantyr

förgömt sitt lumpna guld i Nastrands floder.

I dag ännu far jag.

I N G E B O R G.

Och lemnar mig?

F R I T H I O F.

Nej, icke lemnar dig, du följer med.

I N G E B O R G.

Omöjligt!

FRITHIOF.

Hör mig , hör mig förrn du svarar.

Din vise broder Helge tycks ha glömt ,
 att Angantyr var vän utaf min fader ,
 liksom af Bele ; kanske gifver han
 med godo hvad jag fordrar ; men om icke ,
 en väldig öfvertalare , en skarp ,
 har jag , han hänger vid min venstra sida.
 Det kära guldet skickar jag till Helge ,
 och dermed löser jag oss begge från
 den krönte hycklarns offerknif för alltid.
 Men sjelfve , sköna Ingborg , hissa vi
 Ellidas segel öfver okänd våg ;
 hon gungar oss till någon vänlig strand ,
 som skänker fristad åt en biltog kärlek.
 Hvad är mig Norden , hvad är mig ett folk ,
 som bleknar för ett ord af sina Diar ,
 och vill med fräcka händer gripa i
 mitt hjertas helgedom , mitt väsens blomkalk ?
 Vid Freja , det skall icke lyckas dem.
 En usel träl är bunden vid den torfva ,
 der han blef född , men jag vill vara fri ,
 så fri som bergens vind. En hand full stoft
 utaf min faders hög och en af Beles ,
 få ännu rum om skeppsbord , det är allt
 hvad vi behöfva utaf fosterjorden.
 Du älkade , det fins en annan sol
 än den , som bleknar öfver dessa snöberg ;

det fins en himmel skönare än här,
 och milda stjernor med gudomlig glans
 se ner derfrån i varma sommarnätter,
 i lagerlundar på ett troget par.

Min fader Thorsten Vikingsson for vida
 omkring i härnad, och förtalde ofta,
 vid brasans sken i långa vinterqvällar,
 om Greklands haf och öarna deri,
 de gröna lundar i den blanka böljan.

Ett mäktigt slägte bodde fordom der,
 och höga Gudar uti marmortempel.

Nu stå de öfvergifna, gräset frodas
 å öde stigar, och en blomma växer
 ur runorna som tala forntids vishet;

och smärta pelarstammar grönska der
 omlindade af söderns rika rankor.

Men rundt omkring bär jorden af sig sjelf,
 en osådd skörd, hvad menniskan behöfver,
 och gyllne äpplen glöda mellan löfven,
 och röda drufvor hänga på hvar gren,
 och svälla yppiga som dina läppar.

Der, Ingeborg, der bygga vi i vågen
 ett litet Norden, skönare än här;

och med vår trogna kärlek fylla vi

de lätta tempelhvalfven, fägna än
 med mensklig lycka de förgätna Gudar.

När seglarn då med slappa dukar gungar
 (ty stormen trifs ej der,) förbi vår ö
 i aftonrodnans sken, och blickar glad

från rosenfärgad bölja upp mot stranden —
då skall han skåda uppå templets tröskel
den nya Freja, (Afrodite tror jag
hon nämns i deras språk,) och undra på
de gula lockar, flygande i vinden,
och ögon ljusare än söderns himmel.
Och efter hand kring henne växer opp
ett litet tempelslägte utaf Alfer
med kinder, der du tror att södern satt
i Nordens drifvor alla sina rosor. —
Ack! Ingeborg, hur skön, hur nära står
all jordisk lycka för två trogna hjertan!
Blott de ha mod att gripa henne fatt,
hon följer villigt med och bygger dem
ett Vingolf redan här inunder molnen.
Kom, skynda: hvarje ord tom talas än,
tar bort ett ögonblick ifrån vår sällhet.
Allt är beredt, Ellida spänner redan
de mörka örnevingarna till flygt,
och friska vindar visa vägen från,
för evigt från den vantrosfyllda stranden.
Hvi dröjer du?

INGEBORG.

Jag kan ej följa dig.

FRITHIOF.

Ej följa mig!

I N G E B O R G.

Ack, Frithiof, du är lycklig!

du följer ingen, du går sjelf förut,
som stammen på ditt drakskepp, men vid rodret
din egen vilja står och styr din fart
med stadig hand utöfver vreda vågor.
Hur annorlunda är det ej med mig!
Mitt öde hvilar uti andras händer,
de släppa ej sitt rof, fastän det blöder;
och offra sig och klaga och förtyna
i långsam sorg, är kungadottrens frihet.

F R I T H I O F.

Är du ej fri så snart du vill? I högen
din fader sitter.

I N G E B O R G.

Helge är min fader,
är mig i faders ställe, af hans bifall
beror min hand, och Beles dotter stjälar
sin lycka ej, hur nära ock den ligger.
Hvad vore qvinnan, om hon slet sig lös
iffrån de band, hvarmed Allfader fäst
invid den starke hennes svaga väsen?
Den bleka vattenliljan liknar hon;
med vågen stiger hon, med vågen faller,
och seglarns köl går öfver henne fram
och märker icke, att han skär dess stängel.
Det är nu hennes öde; men likväl,
så länge roten hänger fast i sanden,

har växten än sitt värde, lånar färgen
af bleka syskonstjernor ofvanfrån,
en stierna sjelf uppå de blåa djupen.
Men rycker hon sig lös, då drifver hon,
ett vissnadt blad, omkring den öde böljan.
Förliden natt — den natten var förfärlig,
jag väntade dig ständigt och du kom ej,
och nattens barn, de alfvarsamma tankar,
med svarta lockar, gingo jemt förbi
mitt vakna öga, brinnande och tårlöst,
och Balder sjelf, blodlöse Guden, såg
med blickar fulla utaf hot uppå mig —
förliden natt har jag betänkt mitt öde,
och mitt beslut är fattadt, jag blir kvar,
ett lydigt offer vid min broders altar.
Doch var det väl, att jag ej hört dig då
med dina öar diktade i molnen,
der aftonrodnan ligger ständigt kring
en enslig blomsterverld af frid och kärlek.
Hvem vet hur svag man är? Min barndoms
drömmar,
de länge tystade, stå upp igen
och hviska i mitt öra med en röst,
så välbekant, som vore det en systers,
så öm, som vore det en älskares.
Jag hör Er icke, nej, jag hör Er icke,
J lockande, J fordom kära stämmor!
Hvad skulle jag, ett Nordens barn, i södern?
Jag är för blek för rosorna deri,

för färglöst är mitt sinne för dess glöd,
det skulle brännas af den heta solen,
och längtansfullt mitt öga skulle se
mot Nordens stjerna, hvilken står alltjemt,
en himmelsk skildtvakt, öfver fädrens grafvar.
Min ädle Frithiof skall ej flykta från
det kära land han föddes att försvara,
skall icke kasta bort sitt rykte för
en sak så ringa som en flickas kärlek.
Ett lif, der solen spinner år från år
den ena dagen alltid lik den andra,
ett skönt, men evigt enahanda, är
för qvinnan endast, men för mannens själ,
och helst för din, blef lifvets stiltje tröttsam.
Du trives bäst, när stormen tumlar kring
på skummig gångare utöfver djupen,
och på din planka, uppå lif och död,
du kämpa får med faran om din ära.
Den sköna ocknen som du målar, blefve
en graf för bragder icke födda än,
och med din sköld förrostades jemväl
ditt fria sinne. Så skall det ej vara!
Ej jag skall stjåla bort min Frithiofs namn
ur skaldens sånger, icke jag skall släcka
min hjertes ära i dess morgonrodnad.
Var vis, min Frithiof, låt oss vika för
de höga Nornor, låt oss rädda ur
vårt ödes skeppsbrott dock ännu vår ära;

vår lefnads lycka kan ej räddas mer,
vi måste skiljas.

FRITHIOF.

Hvarför måste vi?
För det en sömnlös natt förstämt ditt sinne?

INGEBORG.

För det mitt värde räddas bör och ditt

FRITHIOF.

På mannens kärlek hvilar qvinnans värde.

INGEBORG.

Ej länge älskar han den han ej aktar.

FRITHIOF.

Med lösa nycker vins hans aktning ej.

INGEBORG.

En ädel nyck är känslan af det rätta.

FRITHIOF.

Vår kärlek stridde ej mot den i går.

INGEBORG.

I dag ej heller, men vår flykt dess mera.

FRITHIOF.

Nödvändigheten bjuder henne, kom!

INGEBORG.

Hvad som är rätt och ädelt, är nödvändigt.

FRITHIOF.

Högt rider solen, tiden går förbi.

I N G E B O R G.

Ve mig, han är förbi, förbi för alltid!

F R I T H I O F.

Besinna dig, är det ditt sista ord?

I N G E B O R G.

Jag har besinnat allt, det är mitt sista.

F R I T H I O F.

Välan, farväl, farväl, kung Helges syster!

I N G E B O R G.

O Frithiof, Frithiof! skola så vi skiljas?

Har du ej någon vänlig blick att ge
åt barndomsvännen, ingen hand att räcka
åt den olyckliga du älskat förr?

Tror du jag står på resor här och visar
min lefnads lycka leende ifrån mig,
och sliter utan smärta ur mitt bröst
ett hopp som växt tillhoppa med mitt väsen?

Var icke du mitt hjertas morgondröm?
Hvar glädje som jag kände, hette Frithiof,
och allt hvad lifvet stort och ädelt har,
tog dina anletsdrag inför mitt öga.

Fördunkla ej den bilden för mig, möt
med hårdhet ej den svaga, när hon offerar
hvad henne kärast var på jordens rund,
hvad henne kärast blir i Valhalls salar.

Det offret, Frithiof, är nog tungt ändå;

ett ord till tröst det kunde väl förtjena.

Jag vet, du älskar mig; har vetat det
allt sen mitt väsen började att dagas,
och säkert följer dig din Ingborgs minne
i många är ännu, hvarthelst du far.

Men vapenklangen döfvar sorgen dock,
hon blåser bort uppå de vilda vågor;
och törs ej sätta sig på kämpens bänk
vid dryckeshornet firande sin seger.

Blott då och då, när uti nattens frid
du mönstrar än en gång förflutna dagar,
då skymtar fram bland dem en bleknad bild:
du känner honom väl, han helsar dig
från kära trakter, det är bilden af
den bleka jungfrun uti Balders hage.

Du må ej visa honom bort, fastän
han blickar sorgligt, du må hviska honom
ett vänligt ord i örat: nattens vindar
på trogna vingar föra det till mig,
en tröst likväl, jag har ej någon annan! —
För mig är intet som förströr min saknad,
i allt, som omger mig, har hon en målsman.

De höga tempelhalvfen tala blott
om dig, och gudens bild, som skulle hota,
tar dina enletsdrag, när månen skiner.
Ser jag åt sjön, der sam din köl och skar
i skum sin väg till längterskan på stranden.

Ser jag åt lunden, der står mången stam
med Ingborgs runor ritade i barken.
Nu växer barken ut, mitt namn förgås,
och det betyder döden, säger sagan.
Jag frågar dagen, hvar han såg dig sist,
jag frågar natten, men de tiga still,
och hafvet sjelf som bär dig, svarar på
min fråga endast med en suck mot stranden.
Med aftonrodnan skall jag skicka dig
en helsning, när hon släcks i dina vågor,
och himlens långskepp, molnen, skola ta
om bord en klagan från den öfvergifna.
Så skall jag sitta i min jungfrubur,
en svartklädd enka efter lifvets glädje,
och sömma brutna liljor uti duken,
tills en gång Våren väft sin duk, och sömmar
den full med bättre liljor på min graf.
Men tar jag harpan för att sjunga ut
oändlig smärta uti djupa toner,
då brister jag i gråt, som nu — —

F R I T H I O F.

Du segrar, Beles dotter, gråt ej mera!
Förlåt min vrede, det var blott min sorg,
som för ett ögonblick tog vredens drägt,
den drägten kan hon icke bära länge.
Du är min goda Norna, Ingeborg:
hvad ädelt är lär bäst ett ädelt sinne.

Nödvändighetens vishet kan ej ha
en bättre förespråkarska än dig,
du sköna Vala med de rosenläppar!
Ja, jag vill vika för nödvändigheten,
vill skiljas från dig, men ej från mitt hopp;
jag tar det med mig öfver vestervågor,
jag tar det med mig intill grafvens port.
Med nästa vårdag är jag här igen,
kung Helge, hoppas jag, skall se mig åter.
Då har jag löst mitt löfte, fyllt hans fordran,
försont jemväl det brott man diktat på mig,
och då begär jag, nej, jag fordrar dig
på öppet Ting emellan blanka vapen,
ej utaf Helge, men af Nordens folk,
det är din giftoman, du kungadotter!
jag har ett ord att säga den som vägrar.
Farväl till dess, var trogen, glöm mig ej,
och tag, till minne af vår barndomskärlek,
min armring här, ett skönt Vaulunderverk,
med himlens under ritade i guldets:
det bästa undret är ett troget hjerta.
Hur skönt han passar till din hvita arm,
en lysmask lindad kring en liljastengel!
Farväl, min brud, min älskade, farväl,
om några månar är det annorlunda!

(går)

I N G E B O R G

Hur glad, hur trotsig, hur förhoppningsfull!
Han sätter spetsen af sitt goda svärd
på Nornans bröst och säger: du skall vika!
Du arma Frithiof, Nornan viker ej,
hon går sin gång och ler åt Angurvadel.
Hur litet känner du min mörka broder!
Ditt öppna hjertesinne fattar ej
det dystra djupet utaf hans, och hatet
som glöder i hans afundsjuke barm.
Sin systers hand ger han dig aldrig; förr
han ger sin krona, ger sitt lif till spillo,
och offerar mig åt gamle Oden, eller
åt gamle Ring, som nu han kämpar mot. —
Hvart helst-jag ser, fins intet hopp för mig,
dock är jag glad, det lefver i ditt hjerta.
Jag vill behålla för mig sjelf min smärta,
men alla goda Gudar följe dig!
Här på din armping dock sig räkna låter
hvar särskilt månad af en långsam sorg;
två, fyra, sex — då kan du vara åter,
men finner icke mer din Ingeborg.

IX.

Ingeborgs klagan.

Nu är det höst,
stormande häfver sig havvets bröst.
Ack, men hur gerna jag sute
ändå, derute!

Länge jag såg
seglet i vester, det flög på sin väg.
Ack! det är lyckligt, får följa
Frithiof på bölja.

Bölja, du blå,
sväll ej så högt, det går fort nog ändå.
Lysen, J stjernor, och sägen
seglaren vägen!

När det blir vår,
kommer han hem, men den älskade går
ej till hans möte i salen,
icke i dalen;

ligger i mull
bleknad och kall för sin kärleks skull,
eller hon klagar och blöder,
offrad af bröder. —

Falk, som han glömt,
du skall bli min; jag vill älska dig ömt.
Sjelf vill jag mata för ägarn
vingade jägarn.

Här på hans hand
virkar jag in dig i dukens rand,
vingar af silfver och rika
guldklor tillika.

Falkvingar tog
Freja en gång och kring rymderna drog,
sökte i norr och i söder
älskade Öder *).

Länte du ock
vingarua ut, de ej bure mig dock.
Döden allena mig bringar
Gudarnas vingar.

Jägare skön,
sitt på min skullra och blicka åt sjön.
Ack! hur vi längte och blicke,
kommer han icke.

När jag är död
kommer han säkert, mins då hvad jag bjöd:
helsa och helsa du åter
Frithiof som gråter!

---

*) Frejas gemål.

X.

Frithiof på Hafvet.

Men på stranden stod
kung Helge och qvad
med förbittradt mod,
och till trollen han bad.

Se, då mörknar himlabågen,
dundret går kring öde rum,
och i djupet kokar vågen,
och dess yta höljs med skum.
Blixtrarna i molnen draga
här och der en blodig rand,
alla hafvets fåglar jaga
skrikande emot sin strand. —

”Hårdt blir vädret, bröder!
Stormens vingar hör jag
flaxande i fjerran,
men vi blekna ej.
Sitt du lugn i lunden
tänk på mig och längta,
skön i dina tårar,
sköna Ingeborg!”

Mot Ellidas stam
drog ett trollpar till fejd.
Det var vindkall Ham,
det var snöig Hejd.

Och då lösas stormens vingar,
och den vilde doppar dem
än i djupet, än han svingar
hvirflande mot Gudars hem.
Alla fasans makter skrida,
ridande på vågens topp,
ur den skunniga, den vida,
bottenlösa grafven opp.

”Skönare var färden
uti månens skimmer
öfver spegelvågor
hän mot Balders lund.
Varmare än här är,
var vid Ingborgs hjerta,
hvitare än hafsskum
svälde hennes harm.” —

Nu Solundarö
står ur våg, som går hvit,
der är stillare sjö,
der är hamn, styr ditt.

Men för vågen viking rådes
ej så lätt på trofast ek,

står vid styret sjelf och glädes
åt de vilda vindars lek.

Hårdare han seglen fäster,
skarpare han vågen skär.

Rakt i vester, rakt i vester
skall det gå hvart böljan bär.

”Lyster mig att kämpa
än en stund mot stormen.
Storm och Nordbo trivas
väl ihop på sjön.

Ingborg skulle blygas
om dess hafsörn flöge
rädd, med slappa vingar,
för en il i land.»

Men nu växer våg,
nu fördjupas göl,
och det hviner i tåg
och det knakar i köl.

Dock, hur vågorna må strida,
tumlande nu med, nu mot,
gudatimrade Ellida
trotsar ännu deras hot.

Som ett stjernskott uti qvällen,
skjuter hon sin fart i fröjd,
hoppas, som en bock på fjällen,
öfver afgrund, öfver höjd.

«Bättre var att kyssa
Brud i balders hage,
än stå här och smaka
saltskum som yr opp.
Bättre var att famna
kungadottrens midja,
än stå här och gripa
roderstången om.»

Men oändlig köld
snöar skyn utur,
och på däck och på sköld
smattrar hagelksur.

Och emellan skeppets stammar
kan du icke se för natt,
der är mörkt som i den kammar,
der den döde blifver satt.
Oförsonlig våg, förtrollad,
vill dra seglaren i qvaf,
hvitgrå, som med aska sållad,
gapar en oändlig graf.

”Blåa bolstrar bäddar
Ran *) i djupet åt oss,
men mig bida dina
bolstrar, Ingeborg!

---

*) Ran eller Rana, sjögudinna.

goda drängar lyfta
årorna Ellidas,
Gudar byggde kölen,
bär oss än en stund.«

Öfver styrbord gick
nu en sjö med fart,
i ett ögonblick
spolas däcket klart.

Då från armen Frithiof drager
lödlig guldring, tre mark tung,
blank som sol i morgondager,
var en skänk af Bele kung.
Hugger så i stycken ringen,
konstfullt utaf dvergar gjord,
delar dem och glömmar ingen
utaf sina män om bord«

«Guld är godt att hafva
uppå giljarfärden,
tomhändt tråde ingen
ner till sjöblå Ran.
Kall är hon att kyssa,
flyktig till att famna,
men vi fästa hafsbrud
med det brända guld.«

Med förnyadt hot
faller stormen på,
och då brister skot,
och då springer rå.

Och mot skeppet, halft begravet,
vågorna till antring gå.

Hur man också öser, hafvet
öser man ej ut ändå.

Frithiof sjelf kan ej sig dölja
att han döden har om bord.

Högre dock än storm och bölja
ryter än hans herrskarord.

«Björn, kom hit till roder,
grip det starkt med björnram;
sådant väder sända
Valhalls makter ej.
Trolldom är å färde,
Helge niding qvad den
säkert öfver vågen,
jag vill upp och se.» —

Som en mård han flög
uti masten opp,
och der satt han hög
och såg ned från topp.

Se, då simmar för Ellida
hafshval, lik en lossnad ö,

och två leda hafstroll rida
på hans rygg i skummig sjö.
Hejd, med pelsen snögad neder,
skepnan lik den hvita björn,
Ham, med vingar, dem han breder
hviftande, som stormens örn.

«Nu, Ellida, galler
visa om du gömmer
hjeltemod i jernfast,
bugtig barm af ek.
Lyssna till min stämma:
är du Gudars dotter,
upp, med kopparkölen
stänga trollad hval.» —

Och Ellida hör,
på sin Herres röst,
med ett språng hon kör
emot hvalens bröst.

Och en blodig stråle ryker
atur såret upp mot sky,
genomborradt villdjur dyker
vrålande till djupets dy.
På en gång två lansar springa,
slungade af hjeltearm,
midt i luden isbjörns bringa,
midt i becksvart stormörns barm.

Braf, Ellida, träffadt!
Ej så hastigt, tror jag,
dyker Helges drakskepp
opp ur blodig dy.
Hejd och Ham ej heller
hålla sjön nu längre
bittert är att bita
i det blåa stål.» —

Och nu stormen flyr
på en gång från sjön,
blott en svallvåg styr
mot den nära ön.

Och på en gång solen träder
som en konung i sin sal,
återlifvar allt och gläder
skepp och bölja, berg och dal.
Hennes sista strålar kröna
klippans topp och dunkel lund,
alla känna nu de gröna
stränderna af Efjesund *).

«Stego Ingborgs böner,
bleka mör, mot Valhall,
böjde liljehvita
knän på Gudars guld.

---

*) På Orkadiska Öarne.

Tår i ljusblå ögon,
suck ur svandunsbarmar
rörde Asars hjertan,
låt oss tacka dem!»

Men Ellidas stam,
utaf hvalen stött,
går i marvad fram,
är af färden trött.

Tröttare ändå af färden
äro alla Frithiofs män,
knappast, stödda emot svärden,
hålla de sig uppe än.
Björn på väldig skuldra drager
fyra utaf dem i land,
Frithiof ensam åtta tager,
sätter dem kring brasans brand.

«Blygens ej, J bleke,
våg är väldig viking,
det är hårdt att kämpa
emot hafvets mör.
Se! der kommer mjödhorn
vandrande på guldfot,
värmer frusna lemmar,
skål för Ingeborg!»

XI.

Frithiof hos Angantyr.

Nu är att säga huru
Jarl Angantyr satt än
uti sin sal af furu
och drack med sina män.
Han var så glad i hågen,
såg ut åt blånad ban,
der solen sjönk i vågen
allt som en gyllne svan.

Vid fönstret gamle Halvar
stod utanför på vakt.
Han vaktade med allvar,
gaf ock på mjödet akt.
En sed den gamle hade,
han jemt i botten drack,
och intet ord han sade,
blott hornet in han stack.

Nu slängde han det vida
i salen in och qvad:
”skepp ser jag böljan rida,
den färden är ej glad.
Män ser jag döden nära,
nu lägga de i land,

och tvenne jättar bära
de bleknade på strand, « —

Utöfver böljans spegel
från salen Jarl såg ned.
»Det är Ellidas segel
och Frithiof, tror jag, med.
På gången och på pannan
käns Thorstens son igen.
Så blickar ingen annan
i Nordens land som den.»

Från dryckesbord helt modig
sprang Atle viking då,
svartskäggig Berserk, blodig
och grym att se uppå.
»Nu, skrek han, vill jag pröfva
hvad ryktet ment dermed,
att Frithiof svärd kan döfva,
och aldrig ber om fred.»

Och upp med honom sprungo
hans bistra kämpar tolf,
på förhand luften stungo,
och svängde svärd och kolf.
De stormade mot stranden,
der tröttadt drakskepp stod,
och Frithiof satt å sanden
och talte kraft och mod.

”Lätt kunde jag dig fälla,
skrek Atle med stort gny,
vill i ditt val dock ställa,
att kämpa eller fly.

Men blott om fred du beder,
fastän en kämpe hård,
jag som en vän dig leder
allt upp till Jarlens gård.«

”Väl är jag trött af färdan,
genmälte Frithiof vred,
dock må vi pröfva svärdan
förr än jag tigger fred.”

Då såg man stälen ljunga
i solbrun kämpehand,
på Angurvadels tunga
hvar runa stod i brand.

Nu skiftas svärdshugg dryga
och dråpslag hagla nu,
och bägges sköldar flyga
på samma gång i tu.

De kämpar utan tadel
stå dock i kretsen fast.

Men skarpt bet Angurvadel,
och Atles klinga brast.

”Mot svärdlös man jag svänger,
sad’ Frithiof, ej mitt svärd,

men lyster det dig länger,
vi pröfva annan färd.»

Likt vågor då om hösten
de begge storma an,
och stålbeklädda brösten
slå tätt emot hvarann.

De brottades som björnar
uppå sitt fjäll af snö,
de spände hop som örnar
utöfver vredgad sjö.
Rotfästad klippa hölle
väl knappast ut att stå,
och lummig jernek fölle
för mindre tag än så.

Från pannan svetten lackar
och bröstet häfves kallt,
och buskar, sten och backar
uppsparkas öfver allt.
Med bäfvan slutet bida
stålklädde män å strand;
det brottandet var vida
berömdt i Nordens land.

Till slut dock Frithiof fällde
sin fiende till jord,
han knät mot bröstet ställde
och talte vredens ord:

”Blott jag mitt svärd nu hade,
 du svarte Berserksskägg,
 jag genom lifvet lade
 på dig den hvassa ägg.”

”Det skall ej hinder bringa
 sad' Atle, stolt i håg.
 Gå du och tag din klinga,
 jag ligger som jag låg.
 Den ena som den andra
 skall en gång Valhall se:
 i dag må jag väl vandra,
 i morgon du kanske.”

Ej länge Frithiof dröjde,
 den lek han sluta vill,
 han Angurvadel höjde,
 men Atle låg dock still.
 Det rörde hjeltens sinne,
 sin vrede då han band,
 höll midt i hugget inne
 och tog den fallnes hand.

Nu Halvar skrek med ifver
 och hof sin hvita staf,
 ”för edert slagsmål blifver
 här ingen glädje af.
 På bord stå silfverfaten
 och röka längesen,

för Er skull kallnar maten,
och törtsen gör mig mæn.”

Försona trädde båda
nu inom salens dörr,
der mycket var att skåda,
som Frithiof ej sett förr.
Grofhyflad planka kläder
ej nakna väggar der,
men dyrbart gyllenläder
med blommor och med bär.

Ej midt på golfvet glöder
den muntra brasans sken,
men emot vägg sig stöder
kamin af marmor sten.
Ej rök i sal sig lade,
ej sågs der sotad ås.
glasrutor fönstren hade
och dörren hade lås.

Der sträcka silfverstakar
ut armarna med ljus,
men intet stickbloss sprakar
att lysa kämpens rus.
Helstekt, med späckad bringa,
står hjort på bordets rund,
med guldhof lyft att springa,
och löf i hornens lund.

Bak kämpens stol en tärna
står med sin liljehy,
och blickar, som en stjerna
bakom en stormig sky.
Der flyga lockar bruna,
der stråla ögon blå,
och, som en ros i runa,
så glöda läppar små.

Men hög å silfverstolen
satt Jarlen i sin prakt,
hans hjälm var blank som solen
och pansart guldbelagdt.
Med stjernor öfversållad
var manteln rik och fin,
och purpurbrämen fällad
med fläcklös hermelin.

Tre steg han gick från bordet,
bjöd handen åt sin gäst,
och vänligt tog till ordet:
”kom hit och sitt mig näst.
Rätt månget horn jag tömde
med Thorsten Vikingson,
hans son, den vidtberömde,
ej sitte fjerran från.

Då sågs han bågarn råga
med vin från Sikelö *),

---

*) Sicilien.

det guistrade som låga,
det skummade som sjö:
”Välkommen gäst härinne,
du son utaf min vän!
jag dricker Thorstens minne,
jag sjelf och mina män.”

En skald från Morvens *) kullar
då pröfvar harpans gång.
I Velska toner rullar
hans dystra hjeltesång.
Men i Norrëna tunga **)
en ann på fädrens vis
hörs Thorstens bragder sjunga,
och han tog sångens pris.

Nu mycket Jarlen sporde
om fränderna i Nord,
och Frithiof redo gjorde
för allt med vittra ord.
Ej någon kunde klaga
på våld uti hans dom,
han talte lugnt som Saga
i minnets helgedom.

När han dernäst berättar
hvad han på djupet såg,

---

*) Norra Skottland.

**) Nordiska språket.

om Helges troll och jättar
 besegrade på väg,
 då glädas kämpar alla,
 då småler Angantyr,
 och höga bifall skalla
 till hjeltens äfventyr.

Men när han talar åter
 om älskad Ingeborg,
 hur ömt den sköna gråter,
 hur ädel i sin sorg,
 då suckar mången tärna
 med kinderna i brand.
 Ack, hur hon tryckte gerna
 den trogne älskarns hand!

Sitt ärende framförde
 den ungersven till slut,
 och Jarlen tåligt hörde
 till dess han talat ut.

"Skattskyldig var jag icke,
 mitt folk är fritt som jag,
 kung Beles skål vi dricke,
 men lyda ej hans lag.

Hans söner ej jag känner,
 men fordra de en gård,
 väl, som det höfves männer,
 de kräfve den med svärd.

Vi möta dem på stranden —
dock var din far mig kär.” —
Då vinkar han med handen
sin dotter, som satt när.

Då sprang den blomstervidja
från stol med gyllne karm;
hon var så smal om midja,
hon var så rund om barm.
I gropen uppå kinden
satt Astrild, liten skalk,
lik fjäriln, förd af vinden
allt i en rosenkalk.

Hon sprang till jungfruburen
och kom tillbaka med
grönvirkad pung, der djuren
gå under höga träd;
och silfvermånen skiner
på sjö sf segel full;
dess lås är af rubiner
och tofsarna af gull.

Hon lade den i handen
uppå sin fader huld:
han fyllde den till randen
med fjerran myntadt guld.
”Der är min välkomstgåfva,
gör med den hvad du vill,

men nu skall Frithiof lofva
bli här i vinter still.

”Mod gagnar allestädes,
men nu är stormens tid,
och Hejd och Ham, jag rädes,
ha åter qvicknat vid.
Ej alltid gör Ellida
så lyckligt språng som sist,
och många hvalar rida
sin väg, fast en vi mist.” —

Så skämtades i salen
och dracks till dager ljus,
men gyllne viapokalen
gaf glädje blott, ej rus.
Fullbräddad skål vardt egnad
åt Angantyr till slut,
och så i god välfägnad
satt Frithiof vintern ut.

XII.

Frithiofs Återkomst.

Men våren andas i blånad sky
 och jordens grönska blir åter ny.
 Då tackar Frithiof sin värd och sätter
 å nyo ut öfver böljans slätter,
 och glädtigt skjuter hans svarta svan
 sin silfverfåra på solblank ban;
 ty vestanvidar med vårens tunga
 som nektergalar i seglen sjunga,
 och Ägirs döttrar *) med slöjor blå
 kring rodret hoppa och skjuta på.
 Det är så skönt när du stäfven vänder
 från fjerran segling mot hemmets strander,
 der röken stiger från egen härd
 och minnet vaktar sin barndomsverld,
 och friska källan din lekplats lögar,
 men fädren sitta i gröna högar,
 och full af längtan den trogna mön
 står på sin klippa och ser åt sjön. —
 Sex dar han seglar, men på den sjunde
 en mörkblå strimma han skönja kunde
 vid himlaranden, den växer ut
 med skär och öar och land till slut.
 Det är hans land, som ur böljan träder,
 han ser dess skogar i gröna kläder,

---

*) Böljorna.

han hör dess forsar med skummigt larm,
och klippan blottar sin marmorbarm.

Han hälsar näsen, han hälsar sunden
och seglar tätt under gadalunden,
der sista sommar, så mången natt,
den glada svärmarn med Ingborg satt.

»Hvi syns hon icke? kan hon ej ana
hur när jag gungar på mörkblå bana?
kanske hon lemnat sin Balders vård,
och sitter sorgsen i kungens gård
och harpan slår, eller guldets tvinnar.» —

Då stiger plötsligt från templets tinnar
hans falk i höjden, och skjuter ned
på Frithiofs axel, så var hans sed.

Han flaxar ständigt med hvita vingen,
från skullran lockar den trogna ingen;
han krafsar ständigt med brandgul klo,
han ger ej hvila, han ger ej ro.

Han lutar kroknäbb till Frithiofs öra,
det är som hade han bud att föra
kanske från Ingborg, från älskad brud,
men ingen fattar de brutna ljud.

Ellida susar nu fram om näset,
hon hoppar glad, som en hind på gräset,
ty välkänd bölja mot kölen slår,
men Frithiof munter i stäfven står.

Han gnuggar ögat, han lägger handen
utöfver pannan och ser åt stranden.

Men hur han gnuggar och hur han ser,
han finner icke sitt Framnäs mer.
Den nakna eldstad står upp ur mullen,
lik kämpens benrad i ättekullen;
der gården var, är ett svédjeland,
och askan livirflar kring härjad strand.
Förbittrad Frithiof från skeppet hastar,
kring brända tomter han ögat kastar,
sin faders tomter sin barndoms ban.
Då kommer hastigt lurhårig Bran,
hans hund som ofta, så käck som trogen,
för honom brottats med björn i skogen.
Han gör i glädjen så många hopp,
han springer högt på sin herre opp.
Mjölkhvite gångarn med guld i manen,
med ben som hinden, med hals som svanen,
den Frithiof ridit så mången gång,
ur dalen ilar med höga språng.
Han gnäggar glädtigt, han halsen vänder,
han vill ha bröd ur sin Herres händer.
Den arme Frithiof, mer arm än de,
har ingenting att de trogta ge. —

Bedröfvad, husvill — på ärfda grunden
står Frithiof, blickar kring svedda lunden,
då gamle Hilding mot honom går,
hans fosterfader med silfverhår.
»Hvad här jag skådar mig knappt förundrar, |
när örn är flugen, hans bo man plundrar.

En kunglig idrott för landets fred!
 Väl håller Helge sin kungaed,
 att Gudar dyrka och menskor hata,
 och mordbrand heter hans Eriksgata.
 Det gör mig snarare harm än sorg;
 men säg mig nu, hvar är Ingeborg? —
 »De bud jag här dig, den gamle sade,
 jag räds du finner dem föga glade.
 Så snart du seglat, kung Ring bröt fram,
 fem sköldar väl jag mot en förnam.
 I Disardalen, vid ån, stod slaget,
 och blodrödt skummade vattendraget.
 Kung Halfdan skämtade jemt och log,
 men likafullt som en man han slog.
 Jag höll min sköld öfver kungasonen,
 jag var så glad åt den lärospånen.
 Men länge hölls ej den leken ut,
 kung Helge flydde, då vardt det slut.
 Men som han flydde, den Asafrände,
 förbi din gård, han i hast den tände.
 För brödren sattes då två beting;
 sin syster skulle de ge kung Ring,
 hon ensam kunde hans skymf försona;
 om ej, så toge han land och krona.
 Och af och an gingo fredens bud,
 men nu kung Ring har fört hem sin brud.” —

O! qvinna, qvinna, nu Frithiof sade,
 den första tanke som Loke hade,

det var en lögn, och han sände den
i qvinnoskepnad till jordens män.

En blåögd lögn, som med falska tårar
alltjemt oss tjusar, alltjemt oss därar,
högbarmad lögn med sin rosenkind,
med dygd af våris och tro af vind;
i hjertat flården och sveket hviska,
och mened dansar på läppar friska. —

Och dock hur var hon mitt hjerta kär,
hur kär hon var mig, hur kär hon är!

Jag kan ej minnas så långt tillbaka,
att hon i leken ej var min maka.

Jag mins ej bragd som jag tänkt uppå,
der hon ej tänktes som pris också.

Som stammar vuxna från rot tillsammans,
slår Thor den ena med himlaflamman,
den andra vissnar; men löfvas en,
den andra kläder i grönt hvar gren:

så var vår glädje, vår sorg gemensam,
jag är ej van, att mig tänka ensam.

Nu är jag ensam. Du höga Var *),
som med din griffel kring jorden far,
och skrifver eder på gyllne skifva,
låt bli det narrspel, låt bli att skrifva.

Med lögner ristar du skifvan full,
det skada är på det trogna gull.

En dikt jag minnes om Balders Nanna,

---

*) Edernas Gudinna.

men sanning fins ej på mensklig panna,
 det fins ej trohet i mensko bröst —
 när sveket länte min Ingborgs röst;
 den röst lik vinden på blomsterängar,
 lik harpoljudet från Brages strängar.
 Jag vill ej lyssna till harpoljud,
 jag vill ej tänka på trolös brud.

Hvart stormen dansar, dit vill jag följa,
 blod skall du dricka du världshafs bölja!
 Hvar helst en klinga sår högens säd,
 på berg, i dal vill jag vara med.
 Jag tör väl möta en kung med krona,
 mig lyster se, om jag då skall skona.
 Jag tör väl möta bland skölders larm
 en ungersven med förälskad barm,
 en narr som litar på tro och heder,
 den vill jag hugga af ömkan neder,
 vill spara honom att stå en dag,
 besviken, skymfad, förrådd som jag.” —

»Hur ungdomsblodet dock kokar öfver,
 sad' gamle Hilding, hur väl behöfver
 det dock att kylas af årens snö,
 och orätt gör du den ädla mö.
 Anklaga icke min fosterdotter,
 anklaga Norman, hvars vreda lotter
 ej menskor rubba, de falla från
 åskdiger himmel på jordens son.
 Väl hörde ingen den ädlas klagan,

hon teg, som Vidar i gudasagan;
 hon sörjde tyst, som i sunnanskog
 en turturdufva, hvars make dog.
 För mig hon yppade dock sitt hjerta,
 i djupet bodde oändlig smärta.
 Som vattenfågeln med såradt bröst
 till botten dyker, det är hans tröst,
 att dagen icke i såret glöder,
 på botten ligger han och förblöder:
 så hennes smärta i natt sjönk ned,
 jag ensam vet, hvad den starka led,
 »Ett offer är jag, hon sade ofta,
 för Beles rike, snöblommor dofta
 i fridsmöns lockar, och vintergrönt
 kring offret hänges, det är dock skönt!
 Jag kunde dö, men det vore skoning,
 förtörnad Balder vill blott försoning,
 en långsam död, kan ej hvila få,
 dess hjerta klappar, dess pulsar slå.
 Men säg för ingen den svagas strider,
 jag vill ej ömkas, ehur jag lider;
 kung Beles dotter fördrar sin sorg,
 men helsa Frithiof från Ingeborg.» —
 När bröllopsdagen nu kom (den dagen
 jag gerna sett från min runstaf tagen)
 mot templet skredo i långam färd
 hvitklädda jungfrur och män med svärd.
 För skaran tågade dyster sångarn,
 men blek satt bruden på svarte gångarn,

blek som en ande, som sitter på
 det svarta molnet när åskor gå.
 Jag hof ur sadeln min höga lilja,
 jag ledde henne på tempeltilja
 till altarrunden, der sade hon
 åt Lofn *) sitt löfte med säker ton,
 och mycket bad hon till hvite Guden,
 och alla greto, så när som bruden.
 Då märkte Helge på hennes arm
 din ring, han ryckte den bort med harm:
 på Balders bild nu den gyllne hänger.
 Min vrede styrde jag då ej längre;
 jag ref från länden mitt goda svärd,
 ej mycket var då kung Helge värd.
 Men Ingborg hviskade mig: »låt vara,
 en broder kunnat mig detta spara,
 dock mycket tål man förrn man förgås,
 Allfader dömmar emellan oss» —

»Allfader dömmar, sad' Frithiof dyster,
 men litet också mig dömma lyster.
 Är nu ej Balders midsommarfest?
 I templet är väl den krönte prest,
 mordbrännarkungen, som sålt sin syster,
 mig också litet att dömma lyster.» —

---

*) Aktenskapets Gudinna.

XIII.

Balders Bål.

Midnattssolen på bergen satt,
blodröd till att skåda,
det var ej dag, det var ej natt,
det vägde emellan båda.

Baldersbålet, der solens bild,
brann på vigda härden.
Snart är ändå lågan spilld,
då rår Höder *) för världen.

Prester stodo kring tempelvägg,
makade bålet bränder,
bleka gubbar med silfverskagg,
och med flintknif i hårda händer.

Kung med krona står bredvid,
sysslar kring altarrunden.
Hör! då klinga i midnattstid
vapen i offerlunden.

»Björn, håll endast dörren till,
fångne äro de alle.

---

*) Mörkrets Gud.

Ut eller in om någon vill,
klyf hans hufvudskalle."

Blek vardt kungen, alltförväl
kände han den rösten.

Fram steg Frithiof med vredgad själ,
qvad som en storm om hösten.

»Här är skatten, som du bjöd
hämtas från vestervågor,
tag den: sedan på lif och död
slåss vi vid Balders lägor;

sköld på ryggen, barmen har,
ingen skall striden klandra.

Första hugget som kung du har,
glöm ej, mitt är det andra.

Blicka ej åt dörren så,
räf är fångad i kula.

Tänk på Framnäs, tänk uppå
system med lockar gula.«

Så han talte med hjeltefog,
drog ur gördel pungen,
föga varsamt han den slog
midt i pannan på kungen.

Blodet frusade ut ur mund,
svart det blef för öga:
dånad låg vid sin altarrund
Asafränden höga.

«Tål du ej ditt eget guld,
fegaste i ditt rike?
Angurvadel vill ej ha skuld,
att ha fällt din like.

Stilla, Prester med offerknif,
bleke mänskensförstar!
Kunde gälla Ert usla lif,
ty min klinga törstar.

Hvite Balder, styr din farm,
se ej på mig så mulen,
Ringen som du bär på arm,
med förlof, han är stulen.

Ej för dig, så vidt jag vet,
smiddes han af Vaulunder.
Våldet rånade, jungfrun gret,
bort med de nidingsfunder! —

Tappert drog han, men ring och arm
voro som grodda samman:
när den lossnade, stöp af harm
Guden i offerflamman.

Hör! det knattrar, lågan slår
guldtand i tak och sparrar.
Dödsblek Björn vid porten står,
Frithiof blygs att han darrar.

»Öppna dörren, släpp folket ut,
vakt ej mer jag behöfver.
Templet brinner, gjut vatten, gjut
hela hafvet deröfver!» —

Nu från templet och ned till strand
knyts en kedja af händer,
böljan vandrar från hand till hand,
fräser mot svedda bränder.

Erithiof sitter, som regnets Gud,
högt på bjelken och flödar,
delar till alla sitt herrskarbud,
lugn bland de heta dödar.

Fåfångt! Elden tar öfverhand,
rökmoln hvirfla och välta,
guldet droppar på glödhet sand,
silfverplåtarna smälta.

Allt förloradt! Ur halfbränd sal
eldröd hane sig svingar,
sitter på takets ås och gal,
flaxar med lösta vingar.

Morgonvinden spelar från norr,
högt det mot himlen blossar.
Balderslunden är sommartorr,
lågan är hungrig och frossar.

Rasande far hon från gren till gren,
än har hon långt till målet.
Eja, hvad vildt, hvad rysligt sken!
Väldigt är Baldersbålet.

Hör hur det knakar i remnad rot,
se hur topparna glöda!

Hvad är människokraft emot
Muspels söner *), de röda?

Eldhaf böljar i Balders lund,
strandlöst svalla dess vågor.
Sol går opp, men fjärd och sund
spegla blott afgrundslågor.

Aska är templet inom kort,
aska tempellunden;
sorgsen drager Frithiof bort,
gråter i morgonstunden.

---

*) Lågorna.

XIV.

Frithiof går i landsflykt.

På skeppsdäck satt

i sommarnatt

bedröfvad hjelte.

Som vågor välte

än sorg, än harm

uti hans barm,

och tempelbranden

rök än från stranden.

»Du tempelrök

flyg högt och sök,

sök opp Valhalla

och nederkalla

den Hvites *) hämd

åt mig bestämd.

Flyg dit och squallra,

så hvaliven skallra,

om tempelrund

förbränd till grund,

om träbelätet,

som föll från sätet,

och brände ned,

som annan ved.

---

*) Balder.

Om lunden sedan,
fridlyst alltsedan
svärd bands vid länd —
nu är han bränd,
fick ej den heder
att ruttna neder!
Det der, med mer,
som hvar man ser,
glöm ej att föra
till Balders öra,
du töckenbud
till töcknig Gud!

Helt visst besjungen
blir milde kungen,
som bannlyst mig,
ej just från sig,
men från sitt rike.
Välan vi vike
till riken blå,
der vågor gå.
Du får ej hvila,
du måste ila,
Ellida, ut
till verdens slut.
Du måste vaggas
i saltad fragga,
min drake god:
en droppa blod

ej heller skadar,
ehvar du vadar.

I stormens sus

är du mitt hus;

det andra brände

Gud Balders frände.

Du är min Nord,

min fosterjord;

ifrån den andra

jag måste vandra.

Du är min brud

i becksvart skrud,

ty på den hvita

var ej att lita. —

Du fria haf,

du vet ej af

kung som förtrycker

med herrskarnycker.

Din kung är den

bland frie män,

som aldrig skälfver,

hur högt du hvälfver

i retad harm

hvitskummig harm.

De blåa fälten

förnöja hjelten.

Hans kölar gå

som plog derpå,
 och blodregn dugga
 i ekens skugga,
 men stålblankt är
 utsädet der.

De fälten bära
 sin skörd af ära,
 sin skörd af guld.
 Blif du mig huld,
 du vilda hölja!
 dig vill jag följa.

Min faders hög
 står still och trög,
 och vågor döna
 omkring den gröna.
 Min skall bli blå,
 med hafskum på,
 skall ständigt simma
 i storm och dimma,
 och dra allt fler
 i djupet ner. —

Du blef mig gifvet
 till hem i lifvet,
 du blir min graf,
 du fria haf!»

Så qvad den vilde.
 Med sorg sig skilde
 hans trogna stäf

från välkänd säf.
 Han vagnar sakta
 bland skär, som vakta
 ännu i Nord
 den grunda fjord.
 Men hämden vakar:
 med tio drakar
 kung Helge sam
 i sundet fram.
 Då ropte alla:
 »nu kung vill falla.
 Ett slag han ger;
 ej trifves mer
 Valhallasonen
 inunder månen;
 vill ofvanom,
 hvarfrån han kom,
 den gudabloden
 vill hem till Oden.» —

Knappt var det sagdt
 förrn osedd makt
 vid köl'n sig hakar
 på Helges drakar.
 Allt mer och mer
 de dragas ner
 till Ranas döda,
 och sjelf med möda
 kung Helge sam
 från halfdränkt stam. —

Men Björn den glade
log högt och sade:
»Du Asablod,
den list var god.
Mig ingen sporrat,
jag skeppen borrat
förleden natt,
ett lofligt spratt!
Jag hoppas Rana
af gammal vana
dem håller qvar:
men skada var,
att icke droppen
gick med till botten.»

I vredesmod
kung Helge stod
knappt frälst ur vågen.
Han spände bågen,
stålgjuten, rund,
mot klippig grund.
Han själf ej kände
hur hårdt han spände,
tills med en klang
stålbågen sprang.

Men Frithiof väger
sin lans och säger:
»En dödsörn bär
jag bunden här.
Om ut den flöge
då låge höge
kungsniding fälld
för våld och våld.
Men frukta icke,
min lans ej dricke
den feges blod!
Han är för god
för de bedrifter.
På runogrifter
han ristas må,
men icke på
de nidingsstänger *),
der ditt namn hänger. —
Ditt mandomsrön
försjönk i sjön.
Till lands ej heller
det mycket gäller.
Rost bryter stål,
ej du; ett mål
mer högt än detta
vill jag mig sätta.

---

*) Ett slags skampålar fordombdags.

Gif akt hur vidt
det går från ditt.”

Då tar han furen
till åra skuren,
en mastfur fälld
i Gudbrands dæld.
Han tar dess make
och ror sin drake.
Han ror med kraft:
som rörpils skaft,
som kallbräckt klinga,
de åror springa. —

Nu sol går opp
bak fjällens topp,
och vinden ljuder
från land och bjuder
hvar våg till dans
i morgonglans.

På böljans toppar
Ellida hoppar
i fröjd åstad,
men Frithiof qvad:

»Heimskringlas *) panna,
du höga Nord!

---

*) Jorden.

jag får ej stanna
uppå din jord.
Från dig att stamma
jag yfs med skäl.
Nu, hjelteamma,
farväl, farväl!

Farväl du höga
Valhallastol,
du nattens öga,
midsommarsol!
Du klara himmel,
lik hjeltens själ,
du stjernehvimmel,
farväl, farväl!

Farväl, J fjällar,
der Äran bor!
J runohällar
för väldig Thor!
J blåa sjöar
jag känt så väl,
J skär och öar,
farväl, farväl!

Farväl J högar
vid bölja blå,
dem linden snögar
sitt blomdoft på,

men Saga dömmar
med rättvis själ
hvar jorden gömmer,
farväl, farväl!

Farväl J lunder,
J gröna hus,
jag lekt inunder
vid bäckens sus,
J barndomsvänner
som ment mig väl,
jag än Er känner
farväl, farväl!

Min kärlek gäckad,
min gård är bränd,
min ära fläckad,
i landsflykt sänd!
Från jord vi vädje
till hafvet väl,
men lifvets glädje,
farväl, farväl!"

XV.

V i k i n g a b a l k .

Nu han sväfvade kring på det ödsliga haf, han for
vida, som jagande falk;
men för kämpar om bord skref han lagar och rätt.
Vill du höra hans Vikingabalk?

»Ej må tältas å skepp, ej må soivas i hus: inom
salsdörr blott fiender stå;
Viking sofve på sköld och med svärdet i hand, och
till tält har han himlen, den blå.

»Kort är hammarens skaft hos den segrande Thor,
blott en aln långt är svärdet hos Frej.
Det är nog; har du mod, gå din fiende när, och
för kort är din klinga då ej.

»När det stormar med makt, hisså seglen i topp:
det är lustigt på stormande haf:
låt det gå, låt det gå: den som stryker är feg,
förrn du stryker, gå heldre i qvaf.

»Mö är fridlyst å land, får ej komma om bord: var
det Freja, hon sveke dig dock;
ty den gropen på kind är den falskaste grop, och
ett nät är den flygande lock.

»Vin är Valfaders dryck, och ett rus är dig undt,
om du endast med sansning det bär:
den som raglar å land, kan stå upp, men till Ran,
till den söfvande, raglar du här.

»Seglar krämare fram, må du skydda hans skepp,
men den svage ej vägre dig tull.
Du är kung på din våg, han är slaf af sin vinst,
och ditt stål är så godt som hans gull.

»Gods må skiftas å däck genom tärning och lott:
hur den faller, beklaga ej dig;
men sjökonungen sjelf kastar tärningen ej, han be-
håller blott äran för sig.

»Nu syns vikingaskepp, då är äntring och strid, det
går hett under sköldarna till;
om du viker ett steg, har du afsked från oss: det
är lagen, gör sen som du vill.

»När du segrat, var nöjd: den som beder om frid,
har ej svärd, är din fiende ej;
Bön är Valhallabarn, hör den bleknades röst: den
är niding, som ger henne Nej.

»Så är vikingavinst, och det pryder sin man, när
på bröst eller panna det står;

låt det blöda, förbind det sen dygnet är om, men
ej förr, vill du helsas för vår.” —

Så han ristade lag, och hans namn med hvar dag
växte vida på främmande kust,
och sin like han fann ej på blånande sjö, och hans
kämpar de stridde med lust.

Men han sjelf satt vid rodret och blickade mörk,
han såg ned i det vaggande blå.
»Du är djup; i ditt djup trifves friden kanske, men
hon trifves ej ofvanuppå.

Är den Hvite mig vred, må han taga sitt svärd, jag
vill falla, om så är bestämdt;
men han sitter i skyn, skickar tankarna ned, som
förmörka mitt sinne alltjemt.” —

Dock, när striden är när, tar hans sinne sin flykt,
stiger djerft som den hvilade örn,
och hans panna är klar, och hans stämma är hög,
och som Ljungären står han i förn.

Så han sam ifrån seger till seger alltjemt, han var
trygg på den skummande graf,
och han synte i söder båd’ öar och skär, och så
kom han till Grekelands haf.

När han lundarna såg, som ur vågorna stå med de
lutande templen uti,
hvad han tänkte vet Freja, och Skalden det vet,
J som älsken, J veten det J!

»Här vi skulle ha bott, här är ö, här är lund, här
är templet min fader beskref:
det var hit, det var hit jag den älskade bjöd, men
den hårda i Norden förblef.

Bor ej friden i saliga dalarna der, bor ej minnet i
pelaregång?
och som älskandes hviskning är källornas sorl, och
som brudsång är foglarnas sång.

Hvar är Ingeborg nu? Har hon glömt mig alltren
för gråhårige, vissnade Drott?
Ack! jag kan icke glömma, jag gafve mitt lif, för
att se, för att se henne blott.

Och tre år ha förgått sen jag skådat mitt land, den
Sagas konungasal;
stå de herrliga fjällen i himlen ännu? Är det grönt
i min fädernedal?

På den hög, der min fader är lagd, har jag satt en
lind, männ' hon lefver ännu?

Och hvem vårdar den späda? Du jord, gif din must,
och din dagg, o! du himmel, gif du!

Dock, hvi ligger jag längre på främmande våg och
tar skatt, och slår menskor ihjel?

Jag har ära alltnog, och det flammande guld, det
lumpna, föraktar min själ.

Der är flagga på mast och den visar åt norr, och
i norr är den älskade jord;
jag vill följa de himmelska vindarnas gång, jag vill
styra tillbaka mot Nord.”

XVI.

Frithiof och Björn.

FRITHIOF.

Björn, jag är ledsen vid sjö och våg,
böljorna äro oroliga sällar.
Nordens de fasta, de älskade fjällar
locka med underlig makt min håg.
Lycklig är den, som hans land ej förskjutit,
ingen förjagat från fädernas graf!
Ack! för länge, för länge jag flutit
fridlös omkring på det vilda haf.

BJÖRN.

Hafvet är godt, det må du ej klandra,
frihet och glädje på hafvet bo,
veta ej af den vekliga rö,
älska alltjemt att med böljorna vandra.
När jag blir gammal, vid grönskande jord
växer jag också väl fast som gräsen.
Nu vill jag kämpa och dricka om bord,
nu vill jag njuta mitt sorgfria väsen.

FRITHIOF.

Isen har nu dock oss jagat i land,
rundt kring vår köl ligga vågorna döda;

vintern, den långa, vill jag ej föröda
här ibland klippor på ödslig strand.
Ännu en gång vill i Norden jag jula,
gästa kung Ring och min röfvade brud;
se vill jag åter de lockarna gula,
höra dess stämmas de älskade ljud.

B J Ö R N.

Godt, jag förstår dig: kung Ring skall röna
vikingahämnden är föga blid.
Kungsgård vi tända vid midnattstid,
sveda den gamle och röfva den sköna.
Eller kanhända på vikingavis
aktar du drotten en holmgång värdig,
eller han stämmes till härslag på is: —
säg hur du vill, jag är genast färdig.

F R I T H I O F.

Nämn mig ej mordbrand och tänk ej på krig,
fredlig till kungen min kosa jag ställer.
Han har ej felat, hans drottning ej heller,
hämmande Gudar ha straffat mig.
Litet har jag att på jorden hoppas,
vill blott ta afsked af den jag har kär,
afsked för evigt! När lunderna knoppas,
kanske ock förr, är jag åter här.

B J Ö R N.

Frithiof, din dårskap jag aldrig förlåter.
Klagan och suck för en qvinnas skull!
Jorden, ty värr! är af qvinnor full,
miste du en, stå dig tusen åter.
Vill du, så hämtar jag dig af det kram
hastigt en laddning från glödande Söder,
röda som rosor och spaka som lam,
sen dra vi lott, eller dela som bröder.

F R I T H I O F.

Björn, du är öppen och glad som Frej,
tapper att strida och klok att råda;
Oden och Thor, dem känner du båda,
Freja, den himmelska, känner du ej.
Icke om Gudarnas makt må vi tvista:
akta dig, väck ej den evigas harm;
fort eller sent hennes slumrande gnista
vaknar i Gudars och människors harm.

B J Ö R N.

Gå dock ej ensam, din hemväg kan stängas.

F R I T H I O F.

Ej går jag ensam, mitt svärd följer med.

B J Ö R N.

Mins du hur Hagbart blef hängd i träd?

F R I T H I O F.

Den som kan tagas, är värd att hängas.

B J Ö R N.

Stupar du, stridsbror, jag hämnar dig väl,
ristar väl blodörn på Frithiofs bane?

F R I T H I O F.

Onödigt, Björn: den galande hane
hör han ej längre än jag, farväl!

XVII.

Frithiof kommer till kung Ring.

Kung Ring han satt i högbank om julen och drack
mjöd,
hos honom satt hans drottning så hvit och rosenröd.
Som vår och höst dem båda man såg bredvid
hvarann,
hon var den friska våren, den kulna höst var han.

Då trädde uti salen en okänd gubbe in,
från hufvud och till fötter han insvept var i skinn.
Han hade staf i handen och lutad sågs han gå,
men högre än de andra den gamle var ändå.

Han satte sig på bänken längst ned vid salens dörr;
der är de armars ställe ännu, som det var förr.
De hofmän logo smädligt och sågo till hvarann,
och pekade med fingret på luden björnskinnsman.

Då ljungar med två ögon den främmande så hvasst,
med ena handen grep han en ungersven i hast,
helt varligen han vände den hofman upp och ned,
då tystnade de andre; vi hade gjort så med.

»Hvad är för larm der nere? Hvem bryter kungens
frid?

Kom upp till mig, du gamle, och låt oss talas vid.
Hvad är ditt namn? Hvad vill du? Hvar kommer
du ifrån?»

Så talte kungen vredgad till gubben, gömd i vrån.

»Helt mycket spör du, konung, men jag dig svara vill.
Mitt namn ger jag dig icke, det hör mig ensam till.
I Ånger är jag uppfödd, min arfgård heter Brist,
hit kom jag ifrån Ulfven, hos honom låg jag sist.

Jag red i fordna dagar så glad på drakens rygg,
han hade starka vingar och flög så glad och trygg;
nu ligger han förlamad och frusen jemte land,
sjelf är jag gammal vorden och bränner salt vid
strand.

Jag kom att se din vishet i landet vida spord,
då mötte man med hån mig, för hån är jag ej gjord;
jag tog en narr för bröstet och vände honom kring,
dock steg han opp helt oskadd, förlåt mig det, kung
Ring!» —

«Ej illa, sade kungen, du lägger dina ord;
de gamle bör man ära, kom sätt dig vid mitt bord.
Låt din förklädning falla, låt se dig som du är,
förklädd trifs glädjen icke, jag vill ha glädje här.»

Och nu från gästens hufvud föll luden björnhud ner,
 i stället för den gamle, en hvar en yngling ser.
 Ifrån den höga pannan, kring skullran bred och full
 de ljusa lockar flöto liksom ett svall af gull.

Och präktig stod han för dem i sammetsmantel blå,
 i handsbreddt silfverbälte med skogens djur uppå.
 I drifvet arbet alla den konstnär bragt dem ann,
 och rundt kring hjeltens midja de jagade hvarann.

Och ringens gyllne smycke kring armen satt så rikt,
 vid sidan hang hans slagsvärd, en stannad ljung-
 eld likt.

Den lugna hjelteblicken kring sal och gäster for,
 skön stod han der som Balder, och hög som Asa-
 Thor.

Den häpna Drottning's kinder de skifta färg så snällt,
 som röda norrsken måla de snöbetäckta fält:
 som tvenne vattenliljor inunder stormens larm
 stå gungande på vågen, så häfdes hennes barm.

Nu blåste lur i salen och tyst blef öfverallt,
 ty nu var löftets timma och in bars Frejers galt.
 Med kransar omkring bogen, och äpple uti mund,
 och fyra knän han böjde på silfverfatets rund.

Och konung Ring sig reste i sina lockar grå,
 han rörde galtens panna och gjorde löftet så:

»Jag svär att Frithiof vinna, fastän en kämpe stor;
så hjelpe Frej och Oden, derhos den starke Thor!»

Med trotsigt löje reste sig främlingen så hög,
en blix af hjeltevrede hans anlet öfverflög;
han slog sitt svärd i bordet, så det i salen klang,
och upp från ekebänken hvarenda kämpe sprang.

»Och hör du nu, Herr konung, mitt löfte äfvenväl:
ung Frithiof är min frände, jag känner honom väl.
Jag svär att Frithiof skydda, och var det mot en
verld;
så hjelpe mig min Norna, derhos mitt goda svärd!»

Men kungen log och sade: »Helt dristigt är ditt tal;
dock, orden äro fria i nordisk kungasal.

Fyll honom hornet, drottning, med vin som du
har bäst,
den främling, vill jag hoppas, i vinter är vår gäst.»

Och drottningen tog hornet, som framför henne stod,
af urens panna brutet, en kostelig klenod,
på blanka silfverfötter, med mången gyllne ring,
med forntids bilder sirad och runeskrift omkring.

Med nederslagna ögon hon räckte hornet då,
men darrande var handen, och vin blef spildt derpå.

Som aftonrodnans purpur på liljorna ibland,
de dunkla droppar brunno på hennes hvita hand.

Och glad tog gästen hornet utaf den ädla fru;
ej tvenne män det tömde, som männer äro nu;
men lätt och utan tvekan, den drottning till behag,
den väldige det tömde uti ett andedrag.

Och skalden tog sin harpa, han satt vid kungens bord,
och sjöng ett hjertligt qvåde om kärleken i Nord,
om Hagbart och skön Signe, och vid hans djupa röst
de hårda hjertan smälte i stålbeklädda bröst.

Han sjöng om Valhalls salar och om Einheriers lön,
om tappre fäders bragder på fältet och på sjön.
Då grep hvar hand åt svärdet, då flammade hvar blick,
och flitigt omkring laget det djupa hornet gick.

Helt skarpt blef der nu drucket allt i det kungahus,
hvar enda kämpe tog sig ett ärligt julerus,
gick sedan bort att sofva förutan harm och sorg;
men konung Ring den gamle sof hos skön Ingeborg.

XVIII.

Isfarten.

Kung Ring med sin drottning till gästepud far,
 på sjön står isen så spegelklar.

»Far ej öfver isen, den främling sad':
 han brister, för djupt är det kalla bad.» —

»Kung drunknar icke så lätt, sad' Ring,
 den som är rädd, kan gå sjön omkring.»

Den främling blickar så mörk med hot,
 han spänner stålsko i hast på fot.

Slädtrafvarn sätter med makt åstad,
 han frustar lågor, han är så glad.

Sträck ut', skrek kungen, min trafvare god,
 låt se om du är af Sleipners *) blod!

Det går, som stormen går öfver sjön,
 den gamle ej aktar sin drottnings bön.

Men stålskodd kämpe står heller ej still,
 han far dem förbi så snart han vill.

---

*) Odens häst.

Han ristär mång runa i isens famn,
skön Ingeborg åker öfver sitt namn.

Så ila de fram på den glatta ban,
men under dem lurar den falska Ran.

Hon stöter et hål i sitt silfvertak,
och släden ligger i öppen vak.

Skön Ingeborg vardt så blek på kind,
då kommer den gäst som en hvirfvelvind.

Han borrar sin stålsko i isen fast,
och griper i gångarns man med hast.

Då svänger han lätt med ett enda hopp-
båd' häst och släde på isen opp.

Det tag vill jag prisa, sad' kungen fort,
ej Frithiof den starke det bättre gjort.

Så vände de åter till kungsgård om;
den främmande blef der tills våren kom.

XIX.

Frithiofs Frestelse.

Våren kommer: fågeln qvittrar, skogen löfvas,
solen ler,
och de lösta floder dansa sjungande mot hafvet ner.
Glödande som Frejas kinder tittar rosen ur sin knopp,
och i menskans hjerta vakna lefnadslust och mod
och hopp.

Då vill gamle kungen jaga, drottningen skall med
på jagt,
och det hela hof församlas hvimlande i brokig prakt.
Bågar klinga, koger skramla, hingstar skrapa mark
med hof,
och med kappor öfver ögat skrika falkarna på rof.

Se, der kommer jagtens drottning! Arma Frithiof,
se ej dit!
Som en stjerna på en vårsky sitter hon på gångar
hvit.

Hälften Freja, hälften Rota, skönare än begge två,
och från lätta purpurhatten vaja högt de fjädrar blå.

Se ej på de ögons himmel, se ej på de lockars gull!
akta dig, det lif är smidigt, akta dig, den barm är
full!

Blicka ej på ros och lilja skiftande på hennes kind,
hör ej på den kära stämman, susande som vårens vind.

Nu är jägarskaran färdig. Hejsan! öfver berg och
dal!

Hornet smattrar, falcken stiger lodrätt emot Odens
sal.

Skogens åbor fly med ångest, söka sina kulors hem,
men med spjutet sträckt framför sig är Valkyrian
efter dem.

Gamle kungen kan ej följa jagten som hon flyger
fram,
ensam vid hans sida rider Frithiof, tyst och allvar-
sam.

Mörka, vemodsfulla tankar växa i hans qvalda bröst,
och hvarthelst han än sig vänder, hör han deras
klagoröst.

»O! hvi öfvergaf jag hafvet, för min egen fara blind?
Sorgen trifs ej rätt på vågen, blåser bort med him-
lens vind.

Grubblar viking, kommer faran, bjuder honom opp
till dans,
och de mörka tankar vika, bländade af vapnens glans.

Men här är det annorlunda, outhärlig längtan slår
sina vingar kring min panna, som en drömmande
jag går;

kan ej glömma Balders hage, kan ej glömma eden än,
som hon svor — hon bröt den icke, grymma Gu-
dar bröto den.

Ty de hata menskors ätter, skåda deras fröjd med
harm,
och min rosenknopp de togo, satte den i vinterns
barm.

Hvad skall vintern väl med rosen? Han förstår ej
hennes pris,
men hans kalla ande kläder knopp och blad och
stjelnk med is.” —

Så han klagade. Då kommo de uti en enslig dal,
dyster, hopträngd mellan bergen, öfverskyggd af
björk och al.

Der steg kungen af och sade: »se! hur skön, hur
sval den lund,
jag är trött, kom låt oss hvila, jag vill slumra här
en stund.” —

»Icke må du sofva, konung, kall är marken här
och hård,
tung blir sömnen, upp! jag för dig snart tillbaka
till din gård.”

»Sömnen, som de andra Gudar, kommer när vi
minst det tro,
sade gubben, unnar gästen ej sin värd en timmas
ro?”

Då tog Frithiof af sin mantel, bredde den på mar-
ken hän,
och den gamle kungen lade tryggt sitt hufvud på
hans knän;
somnade så lungt som hjelten somnar efter stridens
larm
på sin sköld, så lungt som barnet somnar på sin
moders arm.

Som han slumrar, hör! då sjunger kolsvart fågel
ifrån qvist:
”skynda, Frithiof, dräp den gamle, sluta på en gång
er tvist.
Tag hans drottning, dig tillhör hon, dig har hon
som brudgum kysst,
intet menskligt öga ser dig, och den djupa graf är
tyst.” —

Frithiof lyssnar: hör! då sjunger snöhvit fågel ifrån
qvist:
”ser dig intet menskligt öga, Odens öga ser dig visst.
Niding, vill du mörda sömnen? vill du värnlös gub-
be slå?
Hvad du vinner, hjelterykte vinner du dock ej der-
på.” —

Så de begge foglar sjöngo; men sitt slagsvärd Fri-
thiof tog,
slängde det med fasa från sig fjerran i den mörka skog.

Kolsvart fågel flyr till Nastrand, men på lätta vingar par,
som en harpoton den andra klingande mot solen far.

Strax är gamle kungen vaken. »Mycket var den sömn mig värd,
ljusligt sofver man i skuggan, skyddad af den tappres svärd.

Dock, hvar är ditt svärd, o främling? blixstens broder,
hvar är han?

Hvem har skilt Er, J som aldrig skulle skiljas från
hvarann?» —

»Lika mycket, Frithiof sade: svärd jag finner nog i Nord;
skarp är svärdets tunga, konung, talar icke fridens ord.

Mörka andar bo i stålet, andar ifrån Niffelhem,
sömnen är ej säker för dem, silfverlockar reta dem.« —

»Jag har icke sofvit, yngling, jag har blott dig pröfvat så,
obepröfvad man och klinga litat ej den kloke på.
Du är Frithiof, jag har känt dig alltsen i min sal du steg,
gamle Ring har vetat länge hvad hans kloka gäst förteg.

Hvarför smög du till min boning, djupt förklädd
och utan namn?

Hvarför, om ej för att stjäla bruden ur den gam-
les famn?

Äran, Frithiof, sätter sig ej namnlös uti gästfritt
lag,

blank är hennes sköld som solen, öppna hennes an-
letsdrag.

Ryktet talte om en Frithiof, människors och Gudars
skräck,

sköldar klöf och tempel brände den förvågne lika
käck.

Snart med härsköld, så jag trodde, kommer han
emot ditt land,

och han kom, men höljd i lumpor, med en tiggars-
staf i hand.

Hvarför slår du ned ditt öga? Jag var också ung
en gång,

lifvet är en strid från början, ungdomen dess Ber-
serksgång.

Klämmas skall hon mellan sköldar, tills det vilda
mod är tömdt;

jag har pröfvat och förlåtit, jag har ömkat och för-
glömt.

Ser du, jag är gammal vorden, stiger snart i hö-
gen in;

tag mitt rike då, o yngling, tag min drottning, hon
är din.

Blif min son till dess, och gästa i min kungssal som
förut:

svärdslös kämpe skall mig skydda, och vår gamla
tvist har slut." —

»Icke, svarar Frithiof dyster, kom jag som en tjuf
till dig,

ville jag din drottning taga, säg hvem skulle hin-
drat mig?

Men min brud jag ville skåda, en gång, ack! blott
en gång än.

O! jag dåre, halfsläckt låga tände jag på nytt igen!

I din sal jag dröjt för länge, gästar mer ej der, o
kung!

Oförsonta Gudars vrede hvilar på mitt hufvud tung.
Balder med de ljusa lockar, han som har hvar död-
lig kär,

se, han hatar mig allena, ensamt jag förkastad är!

Ja, jag stack i brand hans tempel; Varg i Veum *)
heter jag,

när jag nämnes, skrika barnen, glädjen flyr ur gäst-
fritt lag.

Fosterjorden har förkastat en förlorad son med harm,

---

*) Tempelskändare.

fridlös är jag i min hembygd, fridlös i min egen
barm.

Icke på den gröna jorden vill jag söka friden mer,
marken bränner under foten, trädet ingen skugga ger.
Ingeborg har jag förlorat, henne tog den gamle
Ring,
solen i mitt lif är slocknad, bara mörker rundtom-
kring.

Derför, hän till mina vågor! Eja, ut, min drake god!
bada åter becksvart bringa lustigt i den salta flod;
hvisla vingarna i molnen, hväsande de vågor skär,
flyg så långt som stjernan leder, som besegrad böl-
ja bär!

Låt mig höra stormens dunder, låt mig höra åskans
röst!
När det dånar rundtomkring mig, då är lung i
Frithiofs bröst.
Sköldeklång och pilregn, gubbe! Midt i hafvet sla-
get står,
och jag stupar glad, och renad till försonta Gudar
går.”

Kung Rings död.

Gullmanig fåle,
Skinfaxe drager
vårsol ur vågen mer herrlig än förr.
Morgonens stråle,
dubbelt så fager,
leker i kungsal; det klappar på dörr.

Sorgsen i hågen
Frithiof inträder,
blek sitter kungen; skön Ingeborgs bröst
häfves som vågen.
Främlingen qväder
afskedsqväde med darrande röst.

»Böljorna bada
vingade hästen,
sjöhästen längtar från stranden igen.
Ut vill han vada,
bort måste gästen,
bort från sitt land och sin älskade vän.

Dig ger jag ringen,
Ingeborg, åter;

heliga minnen bo troget i den.
Gif den åt ingen :
Frithiof förlåter ;
mig ser du aldrig på jorden igen.

Ej skall jag skåda
stigande röken
mer ifrån Nordlanden. Menskan är slaf ;
Nornorna råda.
Böljornas öken ,
der är mitt fädernesland och min graf.

Gå ej till stranden ,
Ring , med din maka ,
helst sedan stjernorna sprida sitt sken.
Kanske i sanden
vråkes tillbaka
Frithiofs , den biltoge vikingens , ben." —

Då qvåder kungen :
»Tungt är att höra
mannen som klagar likt qvidande mö.
Dödssång är sjungen
ren i mitt öra.
Hvad är det mer ? den som föds han skall dö.

Nornornas lotning ,
huru vi fike ,
trotsa vi , klaga vi ej oss ifrån.

Dig ger jag drottning,
dig ger jag rike,
skydda det du åt min växande son.

Väl har jag sutit
väsäll i salen,
väl har jag älskat den gyllene frid.
Dock har jag brutit
sköldar i dalen,
sköldar på sjön, och ej bleknat dervid.

Nu vill jag rista
Geirsodd och blöda,
strådöd ej höfves för Nordmannakung.
Ringa är sista
idrottens möda,
mera än lifvet är döden ej tung." —

Då skar han ärligt
runor åt Oden,
dödsrunor djupa på bröst och på arm.
Lyste så herrligt-
droppande blodet
fram mellan silfret på hårvuxen barm.

»Bringen mig hornet!
Skål för ditt minne,
skål för din ära, du herrliga Nord!

Mognande kornet,
tänkande sinne,
fredelig bragd har jag älskat på jord.

Fåfängt bland vilda
blodiga drotter
sökte jag friden, hon flyktade hän.
Nu står den milda
ätthögens dotter
väntande på mig vid Gudarnas knän.

Hell Er, J Gudar,
Valhallasöner!
Jorden försvinner; till Asarnas fest
Gjallarhorn budar.
Salighet kröner
skönt, som en guldhjelm, den kommande gäst." —

Sade, och tryckte
Ingeborg handen,
handen på son och på gråtande vän.
Ögat han lyckte,
kunglige Anden
flög med en suck till Allfader igen.

XXI.

Rings Drapa.

Sitter i högen
 högättad höfding,
 slagsvärd vid sidan,
 skölden på arm.
 Gångaren gode
 gnäggjar derinne,
 skrapar med gullhof
 grundmurad graf.

Nu rider rike
 Ring öfver Bifrost,
 svigtar för bördan
 bågiga bron.
 Upp springa Valhalls
 hvalfdörrar vida;
 Asarnas händer
 hänga i hans.

Thor är ej hemma,
 härjar i härnad.
 Valfader vinkar
 vinbägarn fram.
 Ax flätar Frej kring

konungens krona,
Frigg binder blåa
blommor deri.

Brage, hin gamle,
griper i guldsträng,
stillare susar

sången än förr.

Lyssnande hvilas
Vanadis *) hvita
barmen mot bordet,
brinner och hör.

Högt sjunga svärden
ständigt i hjälm;
brusande böljor
blodas alltjemt.
Kraften, de gode
Gudarnas gåfva,
bister som Berserk
biter i sköld.

Derför var dyre
drotten oss kär, som
stod med sin sköld för
fredliga fält:

---

*) Freja.

Sansade styrkans
skönaste afbild
steg som en offer-
ånga åt skyn.

Ord väljer vittra
Valfader då han
sitter hos Saga ,
Söquabäcks mö.
Så klungo kungsord ,
klara som Mimers
böljor , och derhos
djupa som de.

Fridsam förlikar
Forsete tvisten ,
domarn vid Urdas
vällande våg.
Så satt å domsten
dyrkade drotten ,
blidkade händer
blodhämden bjöd.

Karg var ej kungen ,
kring sig han strödde
dvergarnas dagglans *)
drakarnas bädd *).

---

*) Skaldenamn på guld.

Gåfvan gick glad från
gifmilda handen,
lätt från hans läppar
lidandets tröst.

Välkommen, vise
Valhalla-arfving!
Länge lär Norden
lofva ditt namn.
Brage dig helsar
höfviskt med horndryck,
Normornas fridsbud
nerifrån Nord!"

XXII.

Konungavalet.

Till Tings! Till Tings! Budkastan går
 kring berg och dal.
 Kung Ring är död; nu förestår
 ett kungaval.

Då tager bonden svärd från vägg,
 det stål är blått.
 Med fingret pröfvar han dess egg,
 den biter godt.

De piltar se med glädje på
 det stålblå sken;
 de lyfta svärdet två och två,
 för tungt för en.

Men dottren skurar hjälmen ren,
 blank skall han bli —
 och rodnar, när hon skådar sen
 sin bild deri.

Sist tar han sköldens runda värn,
 en sol i blod;
 Hell dig, du frie man af jern,
 du bonde god!

All landets ära växer ur
ditt fria bröst.

I striden är du landets mur,
i frid dess röst.

Så samlas de med sköldegn
och vapenbrak
på öppet Ting, ty himlens sky
är deras tak.

Men Frithiof står på Tingets sten,
hos honom står
den kungason, en liten en
med guldgult hår.

Då går ett sorl kring bondelag:
»för liten är
den kungsson, kan ej skipa lag,
ej leda här.» —

Men Frithiof lyfte pilten ung
på skölden opp:
»J Nordmän, här är Eder kung
och landets hopp.

Sen här den gamle Odens ätt,
i bild så skön.
På sköld han känner sig så lätt,
som fisk i sjön.

Jag svär att skydda rike hans
med svärd och stång,
och sätta fadrens gyllne krans
på son en gång.

Forsete, Balders höge son,
har hört min ed;
och om jag viker derifrån,
slå han mig ned!" —

Men pilten satt på skölden lyft,
likt kung å stol,
likt unga örnen, som från klyft
ser opp mot sol.

Den väntan blef det unga blod
till slut för lång,
och med ett hopp i mark han stod,
ett kungligt språng!

Då ropte höndren högt på Ting:
»Vi Nordens män
vi kore dig, blif lik kung Ring,
sköldburne sven! —

Och Frithiof före dina bud
tills du blir stor.
Jarl Frithiof, dig ge vi till brud
hans sköna mor." —

Då blickar Frithiof mörk : "I dag
är kungaval,
men bröllop ej ; min brud tar jag
af eget val.

Till Balders hage vill jag gå,
har möte stämt
med mina Nornor der : de stå
och vänta jemt.

Ett ord jag måste tala med
de sköldemör.

De bygga under Tidens träd,
och öfvanför.

Ljuslockig Balder vredgas än,
den bleke Gud.

Han tog, blott han kan ge igen
mitt hjertas brud." —

Då helsade han nyvald kung
på pannan kysst,
och långsamt öfver hedens ljung
försvann han tyst.

XXIII.

Fithiof på sin Faders hög.

Hur skönt ler solen, huru vänligt hoppar
dess milda stråle ifrån gren till gren!
Allfaders blick, i aftondaggens droppar,
som i hans världshaf, lika klar och ren!
Hur röda färgar hon ej bergens toppar!
O! det är blod på Balders offersten!
I natt är snart det hela land begrafvet,
snart sjunker hon, en gyllne sköld, i hafvet.

Först låt mig dock bese de kära ställen,
min barndoms vänner, dem jag älskat så.
Ack! samma blommor dofta än i qvällen,
och samma fåglar än i skogen slå.
Och vågen tumlar sig som förr mot hällen, —
O! den som aldrig gungat deruppå!
Om namn och bragder jemt den falska talar,
men fjerran för hon dig från hemmets dalar.

Jag känner dig, du flod, som ofta burit
den djerfve simmarn på din bölja klar.
Jag känner dig, du dal, der vi besvurit
en evig tro, som jorden icke har.
Och björkar J, uti hvars bark jag skurit
de runor många, J stån ännu qvar,

med stammar hvita och med kronor runda,
allt är som förr, blott jag är annorlunda.

Är allt som förr? Hvar äro Framnäs salar
och Balders tempel på den vigda strand?
Ack! det var skönt uti min barndoms dalar,
men derutöfver har gått svärd och brand,
och menskors hämd och Gudars vrede talar
till vandrarn nu från svarta svedjoland.
Du fromme vandrare, ej hit du drage,
ty skogens vilddjur bo i Balders hage.

Det går en frestare igenom lifvet,
den grymme Nidhögg ifrån mörkrets värld.
Han hatar Asaljuset, som står skrifvet
på hjeltens panna, på hans blanka svärd.
Hvart nidingsdåd i vredens stund bedrifvet,
det är hans verk, är mörka makters gärd;
och när det lyckas, när han templet tänder,
då klappar han uti kolsvarta händer.

Fins ej försoning, strålande Valhalla?
Blåögde Balder! tar du ingen bot?
Bot tager mannen, när hans fränder falla,
de höga Gudar sonar man med blot.
Det sägs, du är den mildaste af alla,
hjud, och hvart offer ger jag utan knot.
Ditt tempels brand var icke Frithiofs tanka,
tag fläcken bort ifrån hans sköld, den blanka.

Tag bort din börda, jag kan den ej bära,
qväf i min själ de mörka skuggors spel;
försmå ej ångren, låt en lefnads ära
försona dig för ögonblickets fel.

Jag bleknar ej, fast Ljungarn sjelf står nära,
i ögat kan jag se den blekblå Hel.

Du fromme Gud med dina mänskensblickar,
dig ensam räds jag och den hämd du skickar.

Här är min faders grafhög. Solver hjelten?

Ack! han red hän, der ingen kommer från.

Nu dväljs han, sägs det, uti stjernetälten,
och dricker mjöd och gläds åt sköldars dån.

Du Asagäst, se ner från himlafälten,

din son dig kallar, Thorsten Vikingsson!

Jag kommer ej med runor eller galder,

men lär mig blott, hur blidkas Asa-Balder?

Har grafven ingen tunga? För en klinga

den starke Angantyr ur högen qvad.

Det svärd var godt, men Tirsings pris är ringa

mot hvad jag ber, om svärd jag aldrig bad;

svärd tar jag väl i holmgång sjelf, men bringa

du mig försoning ifrån Asars stad.

Min skumma blick, min gissning blott du lede,

ett ädelt sinne tål ej Balders vrede.

Du tiger, fader! Hör du vågen klingar,

ljuft är dess sorl, lägg ner ditt ord deri.

Och stormen flyger, häng dig vid hans vingar,

och hviska till mig, som han far förbi.

Och vestern hänger full af gyllne ringar,
låt en af dem din tankes häröld bli. —
Ej svar, ej tecken för din son i nöden
du äger, fader! O hur arm är döden! —

Och solen släcks, och aftonvinden lullar
för jordens barn sin vaggsång utur skyn,
och aftonrodnan körer opp och rullar
med rosenröda hjul kring himlens bryn.
I blåa dalar, öfver blåa kullar
hon flyger fram, en skön Valhallasyn.
Då kommer plötsligt öfver vestervågor
en bild framsusande i guld och lågor.

En hägring kalla vi det himlens under,
(i Valhall klingar hennes namn mer skönt),
Hon sväfvar sakta öfver Balders lunder,
en gyllne krona på en grund af grönt.
Det skimrar öfver och det skimrar under,
med sällsam glans ej förr af menskor rönt.
Till slut hon stadnar, sjunkande till jorden,
der templet stått, nu sjelf ett tempel vorden.

En bild af Breidablick *), den höga muren
stod silfverblank på klippans brant och sken,
Af djupblått stål hvar pelare var skuren,
och altaret utaf en ädelsten;
och domen hängde, som af Andar buren,
en vinterhimmel stjerneklar och ren,

---

*) Balders borg.

och högt deri, med himmelsblåa skrudar,
med gyllne kronor, suto Valhalls Gudar.

Och se, på runbeskrifna sköldar stödda,
de höga Nornor uti dörren stå:

tre rosenknoppar i en urna födda,
allvarliga, men tjusande ändå.

Och Urda pekar tyst på det förödda,
det nya templet pekar Skulda på.

Och bäst som Frithiof nu sig sansa hunnit,
och gläds och undrar, så är allt försvunnit.

»O! jag förstår Er, mör från tidens källa,
det var ditt tecken, hjeltefader god!

Det brända templet skall jag återställa,
skönt skall det stå på klippan, der det stod.

O! det är herrligt att få vedergälla
med fredlig bragd sin ungdoms öfvermod!

Den djupt förkastade han hoppas åter,
den hvite Guden blidkas och förlåter.

Välkomna stjenor, som deruppe tågen!

Nu ser jag åter glad Er stilla gång.

Välkomna norrsken, som deruppe lågen!

J voren tempelbrand för mig en gång.

Uppgrönska, ättechög! och stig ur vågen,
så skön som förr, du underbara sång!

Här vill jag slumra på min sköld och drömma
hur menskor sonas, och hur Gudar glömma.”

XXIV.

Försoningen.

Fulländadt nu var Balders tempel. Deromkring stod ej som förr en skidgård, men af hamradt jern, med gyllne knoppar på hvar stång, ett värn var rest kring Balders hage: som en stålklädd kämpehär med hillegårder och med gyllne hjälmor, stod det nu på vakt kring Gudens nya helgedom. Af idel jättstenar var dess rundel byggd, med dristig konst hopfogade, ett jätteverk för evigheten, templet i Upsala likt, der Norden såg sitt Valhall i en jordisk bild. Stolt stod det der på fjällets brant och speglade sin höga panna uti hafvets blanka våg. Men rundtomkring, en präktig blomstergördel lik, gick Balders dal med alla sina lundars sus, med alla sina foglars sång, ett fridens hem. Hög var den kopparstöpta port, och innanför två pelarrader uppå starka skulderblad uppburo hvalfvets rundel, och han hang så skön utöfver templet, som en kupig sköld af guld. Längst fram stod Gudens altar. Det var hugget af en enda nordisk marmorklyft, och deromkring ormslingan slog en ringel full med runeskrift, djuptänkta ord ur Vala och ur Havamal. Men uti muren ofvanföre var ett rum med gyllne stjernor uppå mörkblå grund, och der satt Fromhetsgudens silfverbild, så blid, så mild,

som silfvermånen sitter uppå himlens blå. —
 Så templet syntes. Parvis trädde nu derin
 tolf tempeljungfrur, klädda uti silfverskir,
 med rosor uppå kinderna och rosor i
 det oskuldsfulla hjertat. Framför Gudens bild
 kring nyinvigda altaret de dansade,
 som vårens vindar dansa öfver källans våg,
 som skogens Elfvor dansa i det höga gräs,
 när morgondaggen ligger skimrande derpå.
 Och under dansen sjöngo de en helig sång
 om Balder, om den fromme, hur han älskad var
 utaf hvart väsen, hur han föll för Höders pil,
 och jord och haf och himmel greto. Sången var
 som om den icke komme från ett menskligt bröst,
 men som en ton från Breidablick, från Gudens sal;
 som tanken på sin älskling hos en enslig mö,
 när vakteln slår de djupa slag i nattens frid
 och månen skiner öfver björkarna i Nord. —
 Förtjust stod Erithiof, lutad vid sitt svärd, och såg
 på dansen, och hans barndomsminnen trängde sig
 förbi hans syn, ett lustigt folk, ett oskuldsfullt.
 Med himmelsblåa ögon och med hufvuden
 omflutna utaf lockigt guld, de vinkade
 en vänlig hälsning till sin fordna ungdomsvän.
 Och som en blodig skugga sjönk hans vikingslif
 med alla sina strider, sina äfventyr,
 i natten neder, och han tyckte sjelf sig stå,
 en blomsterkransad Bautasten på deras graf.
 Och allt som sången växte, höjde sig hans själ

från jordens låga dalar upp mot Valaskjalf;
 och mensklig hämd och menskligt hat smalt sakta hän,
 som isens pansar smälter ifrån fjällets bröst,
 när vårsol skiner; och ett haf af stilla frid,
 af tyst hänryckning göt sig i hans hjeltebarm.
 Det var, som kände han naturens hjerta slå
 emot sitt hjerta, som han ville trycka rörd
 Heimskringla i sin broderfamn, och stifta frid
 med hvarje skapadt väsen inför Gudens syn. —
 Då trädde in i templet Balders Öfverprest,
 ej ung och skön, som Guden, men en hög gestalt,
 med himmelsk mildhet i de ädla anletsdrag,
 och ned till bältestaden flöt hans silfverskäg.
 En ovan vördnad intog Frithiofs stolta själ,
 och örnevingarna på hjelmen sänktes djupt
 inför den gamle; men han talte fridens ord:

»Välkommen hit, son Frithiof! Jag har väntat dig.
 Ty kraften svärmar gerna vidt kring jord och haf,
 en Berserk lik, som biter blek i sköldens rand,
 men trött och sansad vänder hon dock hem till slut.
 Den starke Thor drog mången gång till Jotunheim,
 men trots hans gudabälte, trots stålhandskarna,
 Utgård-Loke sitter på sin thron ännu;
 det onda viker icke, sjelf en kraft, för kraft.
 En barnlek blott är Fromhet ej förent med kraft;
 hon är som solens strålar uppå Ägirs barm,
 en löslig bild med vågen stigen eller sänkt,
 förutan tro och hållning, ty han har ej grund.

Men kraft förutan fromhet tår ock bort sig sjelf,
 som svärdet tårs i högen: hon är lifvets rus,
 men glömskans häger *) sväfvar öfver hornets brädd,
 och när den druckne vaknar, blygs han för sitt dåd.
 All styrka är från jorden, ifrån Ymers kropp;
 de vilda vattnen äro ådrorna deri,
 och hennes senor äro smidda utaf malm.

Dock blir hon tom och öde, blir hon ofruktbar,
 tills solen, himlens Fromhet, skiner deruppå.
 Då grönskar gräs, då stickas blomstrens purpurduk,
 och trädet lyfter kronan, knyter fruktens guld,
 och djur och menskor näras vid sin moders barm.
 Så är det ock med Askers barn. Två vigter har
 Allfader lagt i vågskåln för allt menskligt lif,
 motvägande hvarandra, när den våg står rätt;
 och jordisk Kraft och himmelsk Fromhet heta de.
 Stark är väl Thor, o yngling, när han spanner hårdt
 sitt Megingjard **) utöfver bergfast höft och slår.
 Vis är väl Oden, när i Urdas silfvervåg
 han blickar ner, och fåglen kommer flygande
 till Asars far med tidningar från verdens rund.
 Dock bleknade de begge, deras kronors glans
 halfslocknade, när Balder, när den fromme föll,
 ty han var bandet uti Valhalls gudakrans.
 Då gulnade på tidens träd dess kronas prakt
 och Nidhögg bet uppå dess rot, då lossades

*) J'r. Havamal, strof. 14.

**) Styrkans bälte.

den gamla nattens krafter, Midgardsormen slog mot skyn sin ettersvällda stjert, och Fenris röt och Surturs eldsvärd ljungade från Muspelheim. Hvarthälst sen dess ditt öga blickar, striden går med härsköld genom skapelsen: i Valhall gal gullkammig hane, blodröd hane gal till strids på jorden och inunder jord. Förut var frid ej blott i Gudars salar, men på jorden ock; frid var i menskors, som i höge Gudars barm. Ty hvad som sker här neré, det har redan skett i större mått deruppe: menskligheten är en ringa bild af Valhall, det är himlens ljus, som spegla sig i Sagas runbeskrifna sköld. Hvert hjerta har sin Balder. Mins du än den tid, då friden bodde i ditt bröst och lifvet var så gladt, så himmelskt stilla, som sångfågeln dröm, när sommarnattens vindar vagga hit och dit hvar sömnig blommas hufvud och hans gröna säng? Då lefde Balder ännu i din rena själ, du Asason, du vandrande Valhallabild! För harnet är ej Guden död, och Hela ger igen sitt rof så ofta som en menska föds. Men jemte Balder växer i hvar mensklig själ hans blinda bröder, nattens Höder; ty allt ondt föds blindt, som björnens yngel föds, och natten är dess mantel, men det Goda kläder sig i ljus. Beställsam träder Loke, frestarn, fram alltjemt och styr den blindes mördarhand, och spjutet far i Valhalls kärlek, i den unge Balders bröst.

Då vaknar Hatet, Våldet springer opp till rof,
och hungrig stryker svärdets ulf kring berg och dal,
och drakar simma vilda öfver blodig våg.

Ty som en kraftlös skugga sitter Fromheten,
en död ibland de döda, hos den bleka Hel,
och i sin aska ligger Balders gudahus. —

Så är de höge Asars lif en förebild
till mensklighetens lägre: begge äro blott
Allfaders stilla tankar, de förändras ej.

Hvad skett, hvad ske skall, det vet Valas djupa sång,
Den sång är tidens vaggsång, är dess Drapa ock,
Heimskringlas häfder gå på samma ton som den,
och mannen hör sin egen saga deruti.

Förstån J ännu eller ej? spør Vala dig. —

Du vill försonas. Vet du hvad försoning är?
Se mig i ögat, yngling, och blif icke blek.
På jorden går försonarn kring och heter Dö d,
All tid är från sin början grumlad evighet,
allt jordiskt lif är affall från Allfaders thron,
försonas är att vända renad dit igen,
De höge Asar föllo sjelfve; Ragnarök
är Asarnas försoningsdag, en blodig dag
på Vigrids hundramila slätt: der falla de,
ohämnade dock icke, ty det Onda dör
för evigt, men det fallna Goda reser sig
ur verldsbålsågan, luttradt till ett högre lif.
Väl faller stjernekransen blek och vissnad ner
från himlens tinning, väl försjunker jord i sjön.

Men skönare hon återföds och lyfter glad
sitt blomsterkrönta hufvud utur vågorna,
och unga stjernor vandra med gudomlig glans
sin stilla gång utöfver den nyskapade.
Men på de gröna kullar styrer Balder då
nyfödda Asar och en renad menskoätt.
Och runetaflorna af guld som tappats bort
i tidens morgon, hittas uti gräset då
på Idavallen af försonta Valhalls barn. —
Så är det fallna Godas död dess eldprof blott,
är dess försoning, födslen till ett bättre lif,
som återflyger skäradt dit det kom ifrån,
och leker skuldlöst, som ett barn på fadrens knä.
Ack! allt det bästa ligger på hinsidan om
grafhögen, Gimles gröna port, och lågt är allt,
hesmittadt allt, som dväljes under stjernorna. —
Dock, äfven lifvet äger sin försoning ren,
en ringare, den högres stilla förespel.
Hon är som skaldens löpning på sin harpa, när
med konsternarna fingrar han slår sången an
och stämmer tonen, sakta pröfvande, till dess
att handen griper väldigt uti strängens guld,
och forntids stora minnen lockas ur sin graf,
och Valhalls glans omstrålar de förtjustas syn.
Ty jorden är dock himlens skugga, lifvet är
förgården dock till Balderstemplet ofvan skyn.
Till Asar blotar hopen, leder gångarn fram,
guldsadlad, purpurbetslad, för att offras dem.

Det är ett tecken, och dess mening djup, ty blod
 är morgonrodnan till en hvar försoningsdag.
 Men tecknet är ej saken, det försonar ej;
 hvad sjelf du brutit gäldar ingen ann för dig.
 De döda sonas vid Allfaders gudabarm,
 den lefvandes försoning är i eget bröst.
 Ett offer vet jag, som är Gudarna mer kärt
 än rök af offerbollar, det är offret af
 ditt eget hjertas vilda hat, din egen hämd.
 Kan du ej döfva deras klingor, kan du ej
 förlåta, yngling, hvad vill du i Balders hus?
 Hvad mente du med templet, som du reste här?
 Med sten försonas Balder ej; försoning bor
 här nere, som deruppe, blott der friden bor.
 Försonas med din fiende och med dig sjelf,
 då är du ock försonad med ljuslockig Gud. —
 I södern talas om en Balder, jungfruns son,
 sänd af Allfader att förklara runorna
 på Nornors svarta sköldrand, outtydda än.
 Frid var hans härscri, kärlek var hans blanka svärd,
 och oskuld satt som dufva på hans silfverhjälm.
 From lefde han och lärde, dog han och förlät
 och under fjerran palmer står hans graf i ljus.
 Hans lära, sägs det, vandrar ifrån dal till dal,
 försmälter hårda hjertan, lägger hand i hand,
 och bygger fridens rike på försonad jord.
 Jag känner ej den lära rätt, men dunkelt dock
 i mina bättre stunder har jag anat den;

hvart menskligt hjerta anar den ibland, som mitt.
 En gång, det vet jag, kommer hon och hviftar lätt
 de hvita dufvovingar öfver Nordens berg.
 Men ingen Nord är längre till för oss den dag,
 och eken susar öfver de förgättnas hög.
 J lyckigare släkten, J som dricken då
 strålbägarn af det nya ljus, jag helsar Er!
 Väl Eder, om det jagar bort hvar sky, som hängt
 sitt våta täcke hittills öfver lifvets sol.
 Förakten likväl icke oss, som redligt sökt
 med oafvända ögon hennes gudaglans,
 En är Allfader, fastän fler hans sändebud. —

Du hatar Beles söner. Hvarför hatar du?

Åt sonen af en odalbonde ville de
 ej ge sin syster, ty hon är af Semings blod,
 den store Odensörens, deras ättartal
 når upp till Valhalls throner, det ger stolthet in.
 Men börd är lycka, ej förtjenst, invänder du.
 Af sin förtjenst, o yngling, blir ej menskan stolt,
 men endast af sin lycka; ty det bästa är
 dock gode Gudars gåfva. Är du sjelf ej stolt
 af dina hjeltebragder, af din högre kraft?
 Gaf du dig sjelf den kraften? Knöt ej Asa-Thor
 dig armens senor fasta såsom ekens gren?
 Är det ej Gudens högre mod som klappar gladt
 i sköldeborgen af ditt hvälfda bröst? Är ej
 det Gudens blix, som ljungar i ditt ögas brand?

De höga Nornor sjöngo vid din vagga ren
drottqvädet af din lefnad, din förtjenst deraf
är större ej än kungasonens af sin börd.
Fördöm ej andras stolthet, att ej din fördöms.
Nu är kung helge fallen.” — Här bröt Frithiof af:
»kung Helge fallen? När och hvar? — »Du vet
det sjelf,
så länge som du murat här, han var på tåg
bland Finnarna i fjällen. På en ödslig klint
stod der ett gammalt tempel, vigdt åt Jumala *).
Nu var det stängdt och öfvergifvit längesen,
men öfver porten ännu en vidunderlig
fortidabild af Guden lutade till fall.
Men ingen tordes nalkas, ty en sägen gick
bland folket ifrån slägt till slägt, att hvem som först
besökte templet, skulle skåda Jumala.
Det hörde Helge, och med blind förbittring drog
han upp åt öde stigar emot hatad Gud,
och ville störta templet. När han kom dit upp
var porten stängd och nyckeln rostad fast deri.
Då grep han om dörrpostarna och rystade
de multna stammar: på en gång med rysligt brak
föll bilden ner och krossade uti sitt fall
Valhallasonen, och så såg han Jumala.
Ett bud i natt har bragt oss tidningen härom.
Nu sitter Halfdan ensam på kung Beles stol,

---

*) Finsk Gud.

bjud honom handen, offra Gudarna din hämd.
Det offret fordrar Balder, fordrar jag, hans prest,
till tecken att du icke gäckt fridsäll Gud.
Förvägrar du det, då är templet fåfängt byggt
och fåfängt har jag talat.” — —

Nu steg Halfdan in
utöfver koppartröskeln, och med oviss blick
han stod på afstånd från den fruktade, och teg.
Då knäppte Frithiof brynjohataren från länd,
mot altaret han stödde sköldens gyllne rund
och trädde obeväpnad till sin ovän fram.
»I denna strid, så talte han med vänlig röst,
är ädlast den, som bjuder först sin hand till frid.»
Då rodnade kung Halfdan, drog stålhandsken af,
och länge skilda händer slogo nu ihop,
ett kraftigt handslag, trofast såsom fjällens grund.
Förbannelsen upplöste gubben då, som låg
utöfver Varg i Veum, öfver hiltog man.
Och som den löstes, insteg plötsligt Ingeborg
brudsmäckad, hermlinsmantlad, utaf tärnor följd,
som månen följs af stjernorna på himlens hvalf.
Med tårar i de sköna ögonen hon föll
intill sin broders hjerta, men han lade rörd
den kära system intill Frithiofs trogna bröst.
Och öfver Gudens altar räckte hon sin hand
åt barndomsvännen, åt sitt hjertas älskade. — —

Innehåll:

	Sid.
I. Frithiof och Ingeborg.	5.
II. Kung Bele och Thorsten Vikingsson.	12.
III. Frithiof tager arf efter sin Fader.	19.
IV. Frithiofs Frieri.	32.
V. Kung Ring.	38.
VI. Frithiof spelar Schack.	43.
VII. Frithiofs Lycka.	46.
VIII. Afskedet.	54.
IX. Ingeborgs Klagan.	73.
X. Frithiof på Hafvet.	75.
XI. Frithiof hos Agantyr.	84.
XII. Frithiofs Återkomst.	95.
XIII. Balders Bål.	103.
XIV. Frithiof går i Landsflykt.	108.
XV. Vikingabalk.	118.
XVI. Frithiof och Björn.	121.
XVII. Frithiof kommer till Kung Ring.	127.
XVIII. Isfarten.	132.
XIX. Frithiofs Frestelse.	134.
XX. Kung Rings död.	142.
XXI. Rings Drapa.	146.
XXII. Konungavalet.	150.
XXIII. Frithiof på sin Fadefs hög.	154.
XXIV. Försoningen, ...	159.

A X E L ,

R O M A N S

af

ESAIAS TEGNÉR.

Den gamla tiden är mig kär,
den gamla Carolinska tiden,
ty glad han var som samvetsfriden,
och modig såsom segren är.
Än ligger i de norra landen
dess återsken kring himlaranden,
och mäktiga gestalter gå
med bälten gula, rockar blå,
i aftonrodnan upp och neder.
Med vördnad ser jag opp till Eder,
J Hjeltar från en högre verld
med kyller och med långa svärd!

En af de gamla Caroliner
jag kände i min barndoms dar.
På jorden stod han ännu qvar,
ett segertecken i ruiner.
Från hundraårig hjessa sken
allt silfver som den gamle hade,
och ärren på hans panna sade

hvad runor på en Bautasten.
Väl var han fattig, men förtrogen
med nöden, lekte han med den,
som förr i fält han lefde än,
och bodde i ett torp i skogen.
Dock ägde han klenoder två
mot dem han ansåg världen ringa:
sin Bibel och sin gamla klinga
med Carl den Tolfstes namn uppå.
Den store Konungens bedrifter
som letas nu i hundra skrifter
(ty vida kring den örnen flög)
de stodo i den gamles minne,
som kämpeurnorna stå inne
uti en grönklädd ättehög.
O! när han talte om en fara
för Kungen, för hans gossar blå,
hur högt han bar sitt hufvud då,
hur tindrade hans ögon klara,
och kraftigt som ett svärdshugg klang
hvert ord som från hans läppar sprang.
Så satt han ofta, långt på natten,
och talte om den forna tid,
och hvar gång Carl blef nämnd dervid,
han lyfte på den slitna hatten.
Förundrad stod jag vid hans knän
(ty längre upp jag då ej räckte)
och hilden af hans hjelte slägte

den har jag från min barndom hän.
Och månet dunkelt sagominne
bor sedan dess uti mitt sinne
svärdsliljan likt, när i sitt frö
hon sofver under vintrens snö.

Den gamle hvilar hos de döde.
Frid med hans aska! Sagans ord
har jag af honom. Tag den, Nord,
och gråt med mig vid Axels öde!
Mot gubbens ord min sång är matt,
i enkla rim tillhopasatt.

Den stora Kungen låg i Bender.
Förödda voro ren hans länder,
beledt hans namn, nyss ärorikt.
Hans folk en såråd kämpe likt
som ren af döden känner kölden,
stod, fäktande på knä, bak skölden,
och intet hopp om räddning fans
i något annat bröst än hans.
Fast stormen bläddrade i bladen
af ödets bok, fast jorden skalf,
lugn stod han, som ett bomfritt hvalf
står qvar i den förbrända staden,
som klippan i det vilda haf,
som sinnesstyrkan på en graf.

En afton han till Axel sade
Här är bref — ett bref han lade

ati hans händer — Axel, tag
och rid igenom natt och dag
till Sverge opp: när dit du länder
du lemnar det i Rådets händer.
Far hän med Gudi, än i qväll,
och helsa till de gamla fjäll!" —

Ung Axel älskade att rida.
Glad tog han brevet, sydde in
i bältet det. Vid Holofzin
hans fader föll vid Kungens sida,
och öfvergifven, lägrets son
uppväxte ibland vapnens dån.
Det var en skön gestalt som Norden
dem föder ännu någon gång,
frisk som en ros, men smärt och lång
som tallar i den Svenska jorden.
Som himlen på en molnfri dag
var pannans hvalf så fritt och herrligt,
och allvarsamt och bottenärligt
hvert enda af hans anletsdrag.
Det syntes på hans klara öga
att det var gjordt att blicka opp
med redlig tillförsigt och hopp
till ljusets Fader i det höga,
och blicka utan fruktan ner
på honom som blott natten ser. —
En plats bland Konungens Drabanter

han fick, ibland sin själs förvandter.
En ringa hop, ty deras tal
var sju, som Carlevagnens stjernor,
högst nio, såsom Minnets tärnor,
och strängt var deras fria val.
De pröfvades med svärd och lågor.
Det var en christnad vikingstam,
ej olik den som fordom samm
på drakar öfver mörkblå vågor.
De sofvo aldrig uti säng,
men på sin kappa, bredd på jorden,
bland storm och drifvor ifrån norden,
så lungt som på en blomsteräng.
En hästsko kramade de samman,
och aldrig såg du dem kring flammen
som sprakar ifrån spiselns häll;
de eldade med kulor gerna
så röda som när dagens stjerna
går ner i blod en vinterqväll.
Det var en lag i stridens våda
att en fick vika först för sju
med bröstet vändt mot dem ännu,
ty ryggen skulle ingen skåda.
Och slutligt var det ock ett bud
helt svårt, det svåraste kanhända,
till ingen mö de fingo vända
sin håg förr'n Carl tog sjelf en brud.
Hur himmelsblått två ögon lyste,

hur rosenrödt två läppar myste,
hur barmens svanor summo på
sin insjö, likaledes två,
de måste blunda — eller springa:
de voro vigde vid sin klinga.

Ung Axel sadlar gångarn glädt
och rider genom dag och natt.
Så kom han hän till Ukräns gränser
då plötsligt det i skogen glänser
af spjut och sablar rundt omkring.
På en gång knäpps den blanka ring
ihop. »Du för ett bref från Bender,
stig af, gif det i mina händer,
gif, eller dö!» — Ett svärdshugg var
hans tydliga, hans Svenska svar,
och talarn, plötsligt ödmjuk vorden,
sig bugar i sitt blod till jorden.
Med ryggen stödd emot en ek
den kämpe leker nu sin lek.
Hvartut det tunga slagsvärd susar
der böjs ett knä och blodet frusar,
och ärligt löste han sin ed.
Ej en mot sju — det vore ringa —
men en mot tjugu flög hans klinga.
Han stridde som Rolf Krake stred.
Der var ej mera hopp i nöden,
han stred för sällkap blott i döden,

och månet sår med purpur-mund.
 ren hviskar om hans sista stund,
 och blodet kring hans hjerta somnar
 och handen, grodd vid fästet domnar:
 det svartnar för hans öga. Matt
 han sjunker i den långa natt.

Halloh! det skallar genom skogen,
 och falcken dristig, hunden trogen
 förfölja rofvet. I galopp
 en jägarskara svänger opp.
 Främst på en tigerfläckig fåle,
 med riddrägt grön, med rosenkind,
 framsusar som en hvirvel-vind
 en sköldmö skön som dagens stråle.
 Förfärad röfvarhopen flyr,
 men gångarn för de döda skyr,
 och med ett språng står hon på jorden.
 Der låg han, som uti en däld
 en ek utöfver småskog fälld
 när stormen rasat ifrån Norden.
 Hur skön han låg uti sitt blod!
 Och lutad öfver honom stod
 M a r i a, liksom förr Diana
 nedstigen från sin himmels bana,
 på Latmos, långt från jagtens dån
 stod öfver sin Endymion.
 Den slumrarn som förtjuste henne
 25.

han var ej skönare än denne.
En gnista lif ännu förspörjs
uti hans barm, fast sönderskjuten,
och på en bår, af qvistar knuten,
som i ett ögonblick besörjs,
den bleknade de varsamt bära
till hennes boning, som var nära.

Hon satt bredvid hans hufvudgård
af ömkan och af sorg betagen,
och fäste på de bleka dragen
en blick, ett kungarike värd.

Hon satt liksom i Greklands lunder
(den sköna verld, som nu går under)
en yppig ros som växer vild
bredvid en fallen Herkulsbild.

Till slut han vaknar ur sin dvala
och ser sig om och börjar tala.
Men ack! hans öga förr så mildt,
nu var det stirrande och vildt.

»Hvar är jag? — Hvad vill du mig flicka?
På mig får ej en qvinna blicka.
Jag hörer till Kung C a r l. Din tår
får icke falla i mitt sår.

Min fader bor i vintergatan,
han vredgas, han har hört min ed.
Hur skön är dock den frestarn led!
Hur lockande, Vik från mig, satan!

Hvar är mitt bälte? Hvar mitt bref?
Med egen hand Kung Carl det skref.
Min faders svärd är godt, det biter
i synnerhet på Moscoviter.

Det var en glädje till att slå,
jag önskar, Kungen sett derpå.
Som mogna ax för lian strödde!
Mig tycktes nästan sjelf jag blödde.
Och brefvet jag till Stockholm för,
min ära står i pant därför.
Upp! ögonblicken äro dyra.” — —
Så talar han i feberyra,
och dödsblek sjunker stridens vän
på fredlig kudde ner igen.

Och lif och död de stridde båda
om ynglingen, men lifvet vann;
och faran småningom försvann
och Axel kunde nu beskåda
med sansad blick, fast skum och matt,
den Engel vid hans sida satt.
Hon var ej som Idyllens Sköna,
som gå och sucka i det gröna,
en evig trånads konterfej,
med lockar gula såsom solens,
och kinder såsom nattviolens,
och ögon som Förgätmigej.
Hon var ett österns barn; de rika,
de svarta lockar lågo lika.

en midnatt kring en rosengård,
 och glädjens mod, det enda sanna,
 stod stolt och ädelt på dess panna
 som Segrens bild på Sköldmöns vård.
 Dess färg var frisk som konstnärn målar
 Auroras i en krans af strålar.
 Växt var hon som en Oread,
 och gången dansande och glad.
 Och höga gingo barmens vågor
 af ungdomen och hälsan häfd:
 en kropp af ros och lilja väfd,
 en själ af idel eld och lågor,
 en sydlig sommarhimmel, full
 af blomsterdoft och solens gull.
 Der stridde i dess dunkla öga
 en himmelsk och en jordisk brand.
 Hon blickade så stolt ibland
 som Jofurs örn ifrån det höga,
 och åter som det dufvopar
 som Afrodites skyvagn drar.

O! Axel, snart är sårens smärta
 förbi, blott ärren återstå.
 Ditt bröst det läkes utanpå,
 men ack! hur går det med ditt hjerta?
 Se ej så kärligt på den hand
 som ständigt dina sår förband.
 Den marmorhvita hand, den fina,

hon får ej hvila mellan dina,
Mer farlig är hon än i fjol
vid Cabbaliken uti Bender
de hårda Ottomanska händer
med krokig sabel och pistol.
De röda läpparna, de friska,
som öppnas endas för att hviska,
om tröst och hopp, en andesång;
det vore bättre att du hörde
de åskor, som Czar Peter körde
vid Pultava, ännu en gång.
Och går du kring i sommarvarmen,
än stapplande och blek och tänd,
så stöd dig, Axel, vid ditt svärd
och icke vid den runda armen,
den Amor just beställt sig så
till örngott, att få hvila på.

O kärlek! jords och himmels under!
Du salighetens andedrägt!
Gudomlighetens friska flägt
i lifvets qualmuppfyllda lunder!
Du hjerta i naturens bröst,
du människors och Gudars tröst!
I hafvet söker droppen droppe,
och alla stjernorna deroppe,
de dansa ifrån pol till pol
en bruddans blott omkring sin sol.

Du är ännu i menskans sinne
en aftonglans, ett bleknadt minne
af skönare af bättre dar
då hon ännu på barnbal var
i himlen, i det blå gemaket
med silfverkronorna i taket,
och sof, se'n hon sig dansat varm,
hvar afton på sin faders arm.
Då var hon rik som bildningsgäfvän
och hennes språk var blott en bön,
och hennes broder var hvar skön,
hvar vingad himlason derofvan.
Men ack! hon föll hit ner, och sen
är icke hennes kärlek ren.

Dock hos den älskade hon känner
ett drag af fordna himlavänner,
hör deras stämma än en gång
i vårens eller skaldens sång.
Då glädes åter hennes sinne
likt fremlingens från Schweitz som hör
en hemlandston, som återför
hans Alpers och hans barndoms minne. —

Det var en afton. Qvällen låg
och drömde på sin bädd i vester,
och tysta som Egyptens präster
begannte stjernorna sitt tåg,
Och jorden stod i stjerneqvällen

lycksalig som en brud som står
med kronan i de mörka hår,
och ler och rodnar under pellen.
Af dagens lekar trött och varm
Najaden stilla låg och myste,
och aftonrodnan satt och lyste,
en präktig ros, i hennes barm.
Hvar kärleksgud som legat bunden
när solen sken, blef lös och red
på månens strålar upp och ned
med pil och båge genom lunden,
den dunkelgröna äreport
der våren nyss sitt intåg gjort.
Ur ekarna slog näktergalen,
den sången klingade i dalen
så öm, så oskuldsfull, så ren
som något qvåde af Franzén.
Det var som om naturen sade,
att nu sin herdestund hon hade,
så lifligt och så tyst ändå,
du kunde hört dess hjerta slå.
Då gingo med förtjusta sinnen
bredvid hvarann de unga två.
Som-brudpar vexla ringar, så
de vaxlade sin barndoms minnen.
Han talte om de glada dar
då i sin moders hus han var
det furutimrade, det röda,

som stod bland tallar högst i Nord,
och om den kära fosterjord,
de kära syskon, alla döda.

Han talte om hur mången gång
den gamla djupa kämpeång,
de skinninbundna sagoskrifter
hans längtan väckte till bedrifter,
och hur i drömmen mången natt
en kämpe utaf stål, han satt
på tollfotshöge gångarn Grane,
och red som Sigurd Fofnisbane
igenom Vafurlågor hän

till Minnets mö, hvars borg på fjällen
stod flammande i månskensqvällen
uti en lund af lagerträ.

Qvaft blef hans bröst, qvaf blef hans kammar,
han flydde mellan skogens stammar
och steg med barnslig glädje opp
till örnen uti furens topp,
och gungade för nordanvinden,
det svalkar hjertat, svalkar kinden.
O! den som finge åka i
den vagn af moln som far förbi,
och draga fjerran öfver fjärden
långt borrt uti den sköna världen
der Segren vinkar, Ryktet står
med kransen för den tappres hår,
och der Kung Carl (han har allenast

sju och ett halft år mer än du)
med svärdet plockar kronor nu,
och, gudaskönt! ger borrt dem genast.
Vid femton år min moder höll
mig längre ej, med gråt jag föll
till hennes barm, och drog till Pohlen.
I lägret sen mitt lif försvann,
och troget som en vakteld brann
det bland kanonerna och stålen.
Men såg jag foglarna ibland
som närde sina små och smekte,
såg jag ett barn som låg och lekte
bland blommorna vid bäckens rand:
då syntes tomt mig krigets dunder
och fridens bilder växte strax
uti min själ, med gyllne ax,
med glada barn, med gröna lunder.
Och vid en stilla hyddas dörr
en flicka stod, och qvällens flamma
låg på dess anlet, just det samma
jag stundom sett i drömmen förr.
Nu på en tid de bilder fara
beständigt kring uti min själ:
jag sluter ögat och likväl
jag ser dem lefvande och klara,
och flickan som står midt deri,
hon är din spegelbild, Marie!" —

Förvirrad svarade Maria :

»Hur lycklig likväl mannen är!
Den starke ingen boja bär,
han hör från början till de fria,
och farans tjuuning, ärans glans
och jord och himmel äro hans.
Men qvinnans öde det är gifvet
till mannens bihang genom lifvet,
förbindningen uppå hans sår
förgäten sedan de grott samman:
hon offret är, han offerflamman
som präktig emot himlen går. —
Min fader föll i Czarens härar,
jag minnes knappt min moders bild,
och öcknens dotter växte vild
i detta slott, der slafven ärar,
i herrskarns nycker som han tål,
sin egen uselhets idöl.
Ett ädelt sinne måste vämjäs
vid väsen som så villigt tämjäs.
Såg du uppå oändlig slätt
vår sköna, vilda gångarätt?
Som hjelten modig, lätt som hinden
hon hörer ingen herre till;
med örat spetsadt står hon still
och vädrar faran, vänd mot vinden,
och plötsligt i ett moln af dam
hon jagar öfver fälten fram,

och strider sina egna strider
med oskodd hof, och gläds och lider.
J öcknens fria barn, hur sällt,
hur skönt ert lif på gröna fält!
Så ropte jag och bad dem bida
hvar gång min gnäggande Tartar,
en betslad slaf, mig lydigt bar
vid sina fria bröders sida;
men skaran lydde ej, och gick
förbi oss med föraktlig blick.
Odrägligt för min fria anda
blef slottets evigt enahanda;
och kriget har jag flitigt lärt
mot skogens ulf, mot bergens gamar:
och ofta köpt ur björnens ramar
ett lif som då blef något värdt.
Men ack! Natur, vi öfvervinna
ej dig: i hydda som på thron,
som sömmerska, som Amazon,
din qvinna blir ändå en qvinna,
en ranka vissnad, om ej stödd,
ett väsen hvartill hälften felas:
hon har ej sällhet som ej delas
och hennes fröjd är tvilling född.
Det klappar i min venstra sida
en oro, ljuf ändå att lida,
en längtan till, jag vet ej hvad,
så smärtsam och ändå så glad.

Den har ej gräns, den har ej syfte,
det är som om mig vingar lyfte
från jorden, från det låga grus,
till stjernorna, till Gudars hus;
och åter som jag fölle neder,
J kära varelser till eder,
J trån som jemte mig växt opp,
du kulle med din blomstertopp,
du bäck med dina kärlekssånger!
Jag hört, jag sett er tusen gånger,
men liknöjd som en bildstod ser,
nu först, nu först jag älskar er.
Det är mig sjelf jag älskar minder,
det är en känsla mera hög
mer ren än förr, alltsen . . .”

Här flög
en rodnad öfver jungfruns kinder,
och meningen som ej fick slut
uti en halvesuck taltes ut. —

Och näktergalen slår i skogen,
och månen står bak skyn och lyss;
och med en lång, en evig kyss,
som lifvet varm, som grafven trogen,
upplöstes deras själar i
en enda salig harmoni.
De kysstes som när offret brinner
två flammor kyssas; de bli en
som strålar med ett högre sken

och närmare mot himlen vinner.
För dem var icke verlden till
och tiden i sin flygt stod still.
Ty hvarje stund i dödligheten
af tiden mäts och har sin gräns,
men dödens kyss och kärlekens
de äro barn af evigheten.
De lycklige! Om jorden all
gått opp i rök, ej de sett flamman,
och fästet kunde störtat samman,
de hade icke hört dess fall.
Som Söderns Genius och Nordens
med mund mot mund de hade stått,
och icke vetat att de gått
till himlens salighet från jordens.

Tillbaka från sin himmelsfärd
kom A x e l först. »Nu, vid mitt svärd,
vid Nordens ära, vid de stjernor
som stå likt hvita bröllopstärnor
och lysa genom lunden in!
för jord och himmel är du min.
O! den som långt, rätt långt från striden
i någon vänlig dal, der friden
emellan bergen bosatt sig,
fick lefva och fick dö med dig!
Men ack! en ed, en ed mig binder.
Med hotfull blick, med bleka kinder

hon lägger stum sin kalla hand
emellan våra bröst i brand.
Förskräcks ej: än kan allt förbytas,
den ed vill lösas, icke brytas.
Jag måste hän. När Maj härnäst
oss bjuder på sin blomsterfest,
då är jag säkert här tillbaka,
då hämtar jag min brud, min maka.
Farväl, du hälften af min själ,
farväl till dess, ett långt farväl!"

Med dessa ord han borrt sig vänder,
han tar sitt bälte, tar sitt svärd,
och börjar oförskräckt sin färd
igenom Czarens hundra länder.
I skogen göms han, dagen lång,
men natten om han styr sin gång
allt efter himlahvalfvets kärna
vår Nords orubbeliga stjerna,
och efter Carlevagnen huld
som icke vet af nedergången,
den vagn med blanka tistelstängen,
med hjulspik smidda utaf guld.
Så kom han genom tusen faror
emellan fiendernas skaror
till Mälarns kungastad, der allt
med undran hör den djerfves frälsning,
och lemnade båd bref och helsning
i Rådet, som Kung Carl befallt.

Emedlertid i öde salar

Maria suckar A x e l s namn.

Hon suckar det i skogens famn
och lär dess ljud åt berg och dalar.

»Hvad var för ed som honom band?

En flicka i hans fosterland,
en äldre kärlek? Ges det mera
än en? mitt hjerta jäfvar flera.

Du snöbetäckta Nordens mö,
en af oss begge måste dö!

Du känner icke söderns lågor.

Långt bakom dina frusna vågor,

långt bakom dina fjellars snö

jag söker dig, du måste dö.

Dock — kom ej A x e l ifrån Norden

som barn? Han såg ej fosterjorden

sen dess, och långt från lägreets gny

den skygga kärleken plär fly.

Ack! intet svek, blott tro och heder

Bo på en panna hvälld som hans.

Jag såg ifrån hans ögas glans

i botten på hans hjerta neder,

som dagen ser i botten på

en källa frisk och silfverblå.

Hvi flyr du då? Hvad förestafvar

din ed? Att krossa detta bröst?

Hvad — men i rymden dör min röst,

en enka suckande bland grafvar,

en dufva som med klagan far
kring jord och himmel utan svar.
Ack! skogar susa, böljor rinna
emellan oss, han hör mig ej.
Hvad? om jag följde honom? Nej
det passar icke för en qvinna.
En qvinna? Hvem vet det? Jag bär
ett svärd, och mannen färdig är.
Med faran har jag ofta spelat,
om lif och död, ett tärningkast.
Vid gångarn är jag vuxen fast,
och aldrig än mitt lod har felat.
Den tanken ger en Gud mig in,
nu **A x e l**, **A x e l**, är du min.
Jag söker dig i höga Norden,
jag söker dig kring hela jorden,
från dal till dal, från strand till strand,
och eden från din mund jag tvingar.
Tag mig, o krig, på dina vingar
och sätt mig ner i **Axels land**.”

Så sagdt, så gjordt. Beslut och handling
är ett hos qvinnan. Sin förvandling
hon skyndar. Under krigarns hatt
hon gömmer sina lockars natt.
Den rika barmen snörs i kyller,
med krut och bly hon renseln fyller,
och öfver skullran mjell och fin,

hängs dödens synrör, en karbin,
Ur gördeln känd af Grekens fabel
nerblixtrar nu en krokig sabel,
och rundt kring läpparna hon drar
en skuggning som skall skägg betyda:
det var som om du ville pryda
med sorgflor ett rosenpar.
Hon liknade, med svärd och bälte,
Gud Amor sjelf förklädd till hjelte,
som Clinias son *) den målad bar
på skölden blank och spegelklar.

»Farväl, du faderliga boning!
En gång med kärlek och försoning
jag kommer väl till dig igen.
Nu kan jag icke längre dröja,
tag mig, o natt, uti din slöja
och för mig till mitt hjertas vän.»
Der låg ren då på vundna stränder
i ögonvrån af somnad Nord
Czar Peters stad, dit nu en jord
de pantförskrifna kronor sänder.
Då var han ringa. I sin vik
han låg, en nyfödd drake lik.
Men arten röjes hos den unga
som ringlar sig i solvarm sand;
ren kokar giftet i hans tand,
ren hväser han med klufven tunga.

---

*) Alcibiades.

Der lastades mot Svea strand
en flotta då med mord och brand.
Dit styrer nu Maria färden
och mellan fanorna och svärden
hon framstår och en plats begär
på flottan emot Nordens skär.
En höfding för de vilda hopar
betraktar henne skarpt och ropar :
Mer farlig syns du , ungersven ,
för Nordens mör än för dess män.
Hvart helst emot dem vi dig skicke ,
i skägget gripa de dig icke.
Men kriget kan du lära dig
af dem i grund : det är ett krig
på lif och död ; men öfver båda
Gud ensam och St. Niklas råda. —

Och seglen svälla , kölen far
i skum utöfver östervågor ,
och snart i aftonsolens lågor
Stå Sveas berg ; än stå de kvar
bland böljornas och tidens tummel ,
Naturens gamla jättekummel.
De landade vid Sotaskär ,
en strand för trogna hjertan kär.
Der skildes fordom sista gången
ung Hjalmar och skön Ingeborg ,
der dog hon sedan utaf sorg
när kämpan var till Oden gången ,

och hennes ande sitter än
på klippan, sörjande sin vän.
Du Nordens Leucas, Norden glömmet
ditt namn, i sagans dar berömdt,
men Hjalmar's dödssång *) dig ej glömt,
och skaldens bröst dig evigt gömmer. —

Men redan brinner by vid by,
och barnen skrika, qvinnor fly;
de känna väl den Ryska fejden,
och klockorna gå rundt i nejden
båd natt och dag förutan ro:
men ack! de väcka ej de döde.
Ve dig, du arma land, du öde,
i grafven dina kämpar bo!
Dock samlar ännu landets fara
af gubbar och af barn en skara
med svärd som på Germaniens fält
tjent under G u s t a f A d o l f s fana
och hildebarder, segervana
den tid de gingo öfver Belt,
och en och annan muskedunder
med rostadt lås och itändt tunder.
Det var hvad Svea ägde då,
en ringa hop, och illa väpnad,
men utan tvekan, utan häpnad
den gick mot fienden ändå.

---

*) Hervara-Saga c. 5.

Men icke man mot man han strider,
sitt moln han vidt kring fälten sprider,
och ljungar ifrån klippans topp
dit intet mod kan tränga opp,
och döden slår beständigt neder
ohämnad i de glesa leder.

Då kommer som den vrede Thor
med hammaren, med mandombältet,
så kommer A x e l öfver fältet
der flykten sprids och fasan bor,
en hjelpens engel sänd i nöden:
hans bröst är stål, hans arm är döden.
Han ordnar striden. Hit och dit
han flyger uppå gångarn hvit.
»Stån, Svenskar, sluten edra leder,
Kung C a r l har skickat mig till Eder,
hans helsning jag till Eder bär,
Gud och Kung Carl vår lösen är.»
»G u d och Kung C a r l!» kring fältet skallar
de höra när den tappre kallar,
och klippan hvarfrån döden gick
är stormad i ett ögonblick.
Då slockna alla afgrundsgapen,
och fältet sås med lik och vapen,
och svärdet rasar blindt, men tryggt,
i nacken på den vilda flykt,
och häpne skynda rövvarbanden
med kappadt ankartåg från stranden.

Ett mättadt rofdjur lik låg ren
den slagtning still och sof på fältet,
och månen gjöt från himlatältet
ner på förödelser sitt sken.
Längs utmed nattomhöljda viken
går Axel suckande bland liken.
De ligga parvis, man vid man,
hur hårdt omfamna de hvarann!
Vill du ett trofast famntag skåda,
se ej på kärlekens, der båda
omarmna ömt hvarann och le:
gå på et slagfält hän och se
hur hatet, under dödens smärta,
sin ovän trycker till sitt hjerta.
Ack! kärlekens och glädjens rus
de flykta som en vårvinds sus,
men hatet, sorgerna och nöden
de äro trogna uti döden.
Så suckar han, och plötsligt hör
en stämman klagande i natten:
Jag törstar, Axel, gif mig vatten,
och tag mitt afsked förrn jag dör.
Vid denna röst, den välbekanta,
han störtar fram bland klippor branta
och ser — en okänd yngling, stödd
mot berget, sårad och förblödd.
Men månen går ur moln, och lyser
på bleka anletsdrag: då ryser,
då skriker han med fasans ton;
o Herre Jesus, det är hon!

Ack! det var hon. Med kufvad smärta
hon hviskar, med en röst så matt:
»Godafton, A x e l, nej godnatt,
ty döden sitter vid mitt hjerta.
Spörj icke hvad som hit mig fört,
min kärlek blott har mig förfört.
Ack! när den långa natten skymmer,
och menskan står vid grafvens dörr,
hur annorlunda då än förr
syns lifvet och dess små bekymmer,
och blott en kärlek skön som vår
tas med när man till himlen går.
Den ed du svor jag ville veta,
nu skall jag den bland stjernor leta,
der står hon skrifven, jag skall se
din oskuld lika klart som de. —
Jag vet jag handlat oförsigtigt,
jag vet du sörjer mig uppriktigt;
förlåt mig för min kärleks skull,
hvar tår du fäller på min mull.
Jag har ej bror, ej far, ej moder,
du var mig far och mor och broder,
du var mig allt — o A x e l svär
i döden att du har mig kär.
Du svär; hvi skulle jag väl klaga?
Det skönaste utaf sin saga
har lifvet mig förtäljt. Din mö
får hon ej vid ditt hjerta dö?
Och blir ej hennes stoft förvaradt

uti det land du nyss försvarat?

Se, A x e l, öfver månen far
ett moln, när det försvunnit har
då är jag död, då sitter Anden
förklarad på den fjerran stranden,
och beder godt för dig, och ser
med alla himlens ögon ner.

Men sätt en utländsk ros på grafven
och när hon dör, i snön begrafven,
det solens barn, tänk på din mö
som sofver under Nordens snö.

Dess blomningsdagar voro korrta;
se A x e l, nu är molnet borrt,
farväl, farväl!" -- En suck hon drog,
och kramade hans hand, och dog.

Då steg från underjordens floder
ej döden, men hans yngre broder,
det bleka Vanvett opp, som går
med vallmokrans kring spridda hår,
och ömsom stirrar mot det höga,
och ömsom ner till jordens grund,
med löjet kring förvriden mund
och tårar uti halfsläckt öga.

Vid A x e l s hufvud rörer det,
och sedan irra jemt hans fjät
kring grafven, som i forntidssagan
den döde kring sin gömda skatt,
och stranden hörer dag och natt
hans rörande, hans hemska klagan.

»Var tyst, var tyst, du bölja blå!
Du får ej så mot stranden slå.

Du störer endast mina drömmar;
Jag älskar icke dina strömmar,
de skummande, med blod ibland,
du förer döden till min strand.

Här låg en yngling nyss och blödde,
hans graf med rosor jag beströdde,
ty han var lik, jag vet väl hvem:
till våren för jag henne hem.

De säga mig att jorden söfver
min brud, och gräset växer öfver
det trogna bröst, det är ej sant:
hon satt i natt på klippans brant.

Blek var hon som man döden målar,
det kommer sig af månens strålar,
och kall om läppar och om kind,
det kommer sig af nordanvind.

Jag bad den älskade att stanna,
hon strök med fingret på min panna,
det var så tungt, så mörkt i den:
då blef det åter ljust igen.

Och fjerran utur öster klarna
de dagar, ack! de hädanfarna,
de sköna dar, de himmelsblå:

hur säll var stackars Axel då!

Der stod ett slott i lunder gröna,
det slottet hörde till den sköna.

Jag låg i skogen mördad nyss,
 hon gaf mig lifvet med en kyss,
 hon gaf sitt hjerta åt mig arma,
 det rika hjertat, och det varma!
 Nu ligger det och fryser i
 förvissnad barm — det är förbi!
 J stjernor som på himlen brinnen,
 jag ber Er, slocknen och försvinnen!
 Jag vet en morgonstjerna god,
 ner gick hon i ett haf af blod.
 Det luktar blod ännu från stranden
 och blodig är jag sjelf på handen.” - - -

Så klagar han på Sotaskär.
 När dagen tändes är han der,
 när natten sänks går han ej åter:
 han sitter ständigt der och gråter.
 En morgon satt han död vid sjön,
 med händren knäppta hop till bön,
 och tårar på den bleka kinden
 halfstelnade i morgonvinden;
 och emot grafven der hon låg
 ännu det Brustna ögat såg. —

Så var den saga som jag hörde,
 hur djupt, hur ömt hon då mig rörde!
 Fast tretti vintrar snögat se'n,
 hon lefver i mitt hjerta än.

26.

Ty med bestämda drag, med skarpa,
 de barndomsbilder tryckta stå
 i skaldens själ: der bo de små
 som Aslög i Kung Heimers harpa;
 till dess, som hon, de träda fram
 förrådande sin gudastam
 med präktig drägt, med later höga,
 och gullgult hår och kungligt öga *).
 Ack! barnets himmel hänger full
 med lyror af det röda gull,
 och allt hvad mannen diktar sedan,
 som hjeltar stort, som blommor smått,
 i skönare gestalter gått
 förbi hans barndomsöga redan.
 Ännu ibland när vakteln slår
 melodiskt i den gröna vår,
 och månen går ur österhafven,
 en vålnad stigande ur grafven,
 och målar dalar, målar berg
 bedröfligt med de dödas färg:
 då susar det uti mitt öra,
 då tycker jag mig ännu höra
 de gamla, välbekanta ljud
 om Axel och hans Ryska brud.

---

*) Volsunga Sagan e. 52.

NATTVARDS-BARNEN.

AF

ESAIAS TEGNÉR.

Pingst, hätryckningens dag, var inne. Den
landtliga kyrkan
stod hvitmenad i morgonens sken. På spiran af
tornet
prydd med en tupp af metall, vårsolens vänliga
lågor
glänste som tungor af eld dem Apostlarne skådade
fordom.

Klar var himlen och blå, och Maj med rosor i
hatten
stod i sin helgdagsskrud på landet, och vinden
och bäcken
susade glädje och frid, Gudsfrid! med rosiga läp-
par
hviskade blommornas folk, och muntert på gun-
gande grenar
foglarna sjöngo sin sång, en jublande Hymn till
den Högste.

Kyrkogården var sopad och ren. Så grann som
en löfsal

stod dess åldriga port, och derinnanför på hvart
jernkors
hängde en doftande krans, nyss bunden af älskan-
de händer.

Sjelf solvisarn som stod på en kulle emellan de
döde

(hade väl stått der i hundra år) var sirad med
blommor.

Liksom den åldrige Far, ett orakel i byn och i
släkten,

som på sin födelsedag bekransas af barn och af
barnbarn :

alltså stod der den gamle Profet, och stum med
sitt jernstift

pekte på taflan af sten, och mätte den vexlande
tiden

medan rundt om hans fot en Evighet slumrade
roligt.

Innantill var kyrskan ock prydd; ty i dag var den
dagen

då de Unga, föräldrarnas hopp och himmelens
kärlek,

skulle vid altarets fot förnya sitt döpelselöfte.

Derför hvar vinkel och vrå var fejad och putsad,
och dammet

blåst från väggar och hvalf och från oljemålade
bänkar.

Kyrkan stod som en blomsterparterr: Löfhyddo-
nes högtid

såg man i lefvande bild. Ur adliga vapnet på
muren

växte en buske af löf, och predikstolen af ekträd
grönskade ännu en gång, som fordom stafven för
Aron.

Bibeln derpå var sållad med blad, och försilfrade
dufvan

fästad inunder dess tak, ett halsband hade af sip-
por.

Men i Choret framför, kring altartaflan af Hör-
berg,

kröp en ofantelig krans: ljuslockiga hufven af
Englar

tittade fram, som solen ur moln, ur det skuggi-
ga löfverk.

Messingskronan jemväl nyskurad blänkte från hvalf-
vet,

och i stället för ljus pingstliljor i pinorna suto.

Redan klockorna gått och den hvimlande ska-
ran var samlad

hjernan från dalar och berg, att förnimma det he-
liga ordet.

Hör! då brusa med ens de mäktiga toner från
orgeln,

sväfva som röster från Gud, som osynliga Andar
i hvalfvet.

Liksom Elias i skyn då han kastade manteln ifrån
sig,

alltså kastade sinnet sin jordiska drägt, och med
en röst

föll Församlingen in, och sjöng ett evärdeligt
qväde

af den höge Wallin, af Davidsharpan i Norden
stämd till Luthers Choral, och sången på väldiga
vingar

tog hvar lefvande själ och lyfte den stilla mot
himlen,

och hvart anlete sken som den Heliges anlet på
Thabor.

Se, då trädde der in i kyrkan den värdige Lärarn
ej utspökad med stjernor och band, men christe-
lig enfald

klädde från hufvud till fot den sjuttiårige gubben.

Vänlig var han att se, och glad som Bebådelsens
Engel

gick han bland skarorna fram, men derjemte tän-
kande allvar

låg på hans panna så klart som på mossiga grafvar
ett solsken.

Som i ingifvelsens stund (en aftonrodnad som
bleknad

skimrar i människans själ ännu af skapelsedagen)

Konstnären, himmelens vän, sig tänker Johannes
på Patmos
grånad, med blicken mot himmelen höjd, så syntes
den gamle,
sådan var ögonens glans, och sådant lockarnas
silfver.

Hela Församlingen reste sig opp i numrerade
bänkar.

Men med hjertelig blick den gamle till höger, till
venster
vinkade helsning och frid, och försvann i det in-
nersta Choret.

Enkel och högtidsfull gick nu den christliga
gudstjenst,
sånger och bön och till slut ett lågande tal af
den gamle.

Månget bevekligt ord och förmaning, tagen ur
hjertat,
föll som morgonens dagg, som manna i öcknen på
folket.

Sedan, då allt var förbi, framträdde Lärarn i
Choret

följd af de unga dit upp. Till höger gossarna
ställdes,
smärta gestalter med lockiga hår och med rosiga
kinder.

Men till venster om dem, der stodo de darrande
liljor
stänkta med morgonrodnadens färg, de sediga
tärnor,
händerna knutna till bön och ögonen fästa på
golfvet.

Nu med frågor och svar begynte förhöret. I början
svarade barnen med brydd och stapplande stämma,
men Gubbens
vänliga blickar dem muntrade snart, och de eviga
läror
flöto som källornas våg så klart från oskyldiga
läppar.

Hvar gång svaret var slut och så ofta som Fräl-
saren nämndes
gossarna bugade djupt sitt hufvud och flickorna
nego.

Vänlig Läraren stod som en ljusets Engel ibland
dem
tydde för barnen det heliga ut, det högsta, i få ord,
grundligt, men enkelt och klart, ty allt det höga
är enkelt
både i lära och sång, ett barn kan fatta dess me-
ning.

Liksom den grönskande knopp utvecklas när våren
är inne,
blad framsticka vid blad och värmda af strålande
solen

målas med purpur och gull, tills sist fulländade
blomman
öppnar sin doftande kalk och vaggas med kronan
i vinden:
så utvecklades här den christliga Salighetslära
stycke för stycke ur ungdomens själ. Föräldrar-
na alla
stodo i tårar bakom och gladdes åt träffande svaren.

Nu steg Gubben för altaret upp: förvandlad
på en gång
(alltså syntes det mig) var då den vänlige Lärarn.
Hög som en Herrans Profet, allvarlig som döden,
som Dommen
stod han, ett Guds Ombud, ett pröfvande, skickadt
till jorden.
Blickar, skarpa som svärd, i genomskådade hjertan
sköt han, hans stämnia var djup, var dof som en
åska på afstånd.
Alltså förvandlad med ens han stod der och talte
och sporde.

Detta är Fädernas tro, den tro som Apost-
larne lärde,
detta är äfven den tro hvartill jag har döpt Er,
då än J

lågen vid mödrarnas barm och närmre till him-
melns portar.

Slumrande lyfte Er då den heliga Kyrkan i skötet
vaknade ären J nu, och ljuset med strålarna alla
regnar från himmelen ner: i dag på Ungomens
tröskel

ställer hon årligt Er fria igen, att pröfva och
välja,

ty hon vet ej af tvång, blott öfvertygelse vill hon.

Detta är pröfningens stund, det är vändningspunk-
ten af lifvet,

fröet till de kommande dar: oåterkalleligt flyger
ordet från läpparna nu: besinnen Er innan J sva-
ren!

Tänken ej heller med svek att gäcka den spörjan-
de lärarn,

skarpt är hans öga i dag, och förbannelse hvilar
på lögnen.

Börjen ej lefnadens väg med en lögn: Församlin-
gen hör Er,

syskon, föräldrar och slägt, hvad kärt och heligt
på jorden

finnes, det står för Er syn som vittnen: den evi-
ge Domarn

blickar ur solen till Er, och Engeln som står vid
hans sida

ristar bekännelsen in i evärdliga taflor med eld-
skrift.

Alltså, tron J på Gud, på Fadren som skapade
verlden,
Sonen som frälsade den och på Anden som binder
dem båda?

Viljen J lofva mig här (ett heligt löfte!) att älska
mer än det jordiska Gud, och hvar menniska så-
som en Broder?

Viljen J lofva mig här att bestyrka Er tro med
Er lefnad,
kärlekens himmelska tro, förlåta, fördraga och
hoppas
huru Ert öde må bli, och att redliga vandra för
Herran?

Viljen J lofva mig det för Gud och för menniskor?
— Med klar röst

svarade gossarna Ja, och Ja med hviskande läppar
svarade flickorna ock. Då smälte på Lärarens
panna
molnet med åskorna i, och han talte med milda-
re stämma,
ljufvig som aftonens fläkt, som harpor vid Baby-
lons elfver.

»Varen mig helsade då, välkomna till him-
melens arfskap,
Barn ej mer från i dag, men bröder och systrar
i trone!

Dock — hvarföre ej barn? Till barn hör himme-
lens rike.

Nere på jorden en samling af barn, och i himlen
en Fader

styrande dem som sitt hus, förlåtande, straffande
ömsom

detta är människolefnadens bild som Skriften har
lärt oss.

Salige äro de rene för Gud! På renhet och o-
skuld

hvilat den christliga Tro, hon sjelf är ett barn
ifrån höjden.

Starka som männer och fromma som barn, är
summan af läran

som den Gudomlige lärt och lidit och dödt för på
korset.

Ack! då J vandren i dag ur barndomens heliga
fristad

ned och allt djupare ned i årens kyliga dalar,

o! hur kommen J snart, för snart, att längta till-
baka

upp till dess kullar igen, till de solbeglänsta, der
Straffet

stod som en Fader för Er, och Förlåtelsen, klädd
som en Moder

gaf Er att kyssa sin hand, och det älskande hjer-
tat var skuldfritt,

lifvet var lek, och Er hand grep efter himmelens
rosor!

Sjuttio år har jag lefvat alltren, den evige Fadren
skänkte mig glädje och sorg, men lifvets skönaste
stunder

när jag blott såg dem i ögonen rätt, jag kände dem
genast

kände dem alla igen; de voro min barndoms be-
kanta.

Derföre, tagen derifrån till ledare lifvet igenom

Bönen med blicken mot skyn, och Oskuld, men-
niskans barnbrud.

Oskuld, älskade barn, är en gäst från sällare verldar,
dar,

skön med sin lilja i hand: på lifvets brusande vå-
gor

gungar hon trygg, hon märker dem ej, hon sofver
i skeppet.

Lugn hon ser sig omkring i menniskohvimlet: i
öcknen

stiga Englarna fram och tjena henne, men sjelf
vet

hon ej sin herrlighet af, men hon följer trogen
och ödmjuk

följer, så länge hon får, sin vän: förskjuten ej
hennes

ty hon är kommen från Gud och hon har him-
melens nycklar. —

Bönen är Öskulds vän, och den villiga flyger be-
ständigt
mellan jorden och skyn, hon är dufvoposten till
himlen.

Anden, en Evighets son, landsflyktig och fjettrad
i tiden,
rycker på kedjorna jemnt och sträfvar som lågor-
na uppåt.

Ty än minnes han rörd sin Faders boningar män-
ga,
minnes sitt fädernesland, der det blomstrade fri-
skare blommor,

lyste en skönare sol, och han lekte med vingade
Englar.

Då blir jorden för liten, för qvaf, och till himme-
len hemsjuk
längtar den vilsne igen, och Andens längtan är
Andakt,

Andakt heter hans skönaste stund: dess tunga är
Bönen.

Ack! när lifvets oändliga tyngd nedfaller uppå oss
trycker till jorden vårt hopp, och inunder jorden,
i grafven,

väl ar det skönt att bedja till Gud, ty de kla-
gande barnen

visar han ej från sin dörr, men han tröstar och
läker och hjälper.

skönare är det likväl att bedja när allting oss väl
går,

bedja i lyckones dar, ty lifvets skönaste lycka
ligger på knä för den Eviges thron, och med hän-
derna knäppta
prisar hon tacksam och rörd det godas gifvare
ensam.

Eller veten J, barn, ett godt som ej kommer från
Herran?

Hvad har menniskan väl, den arma, som icke hon
undfått?

Deföre, fallen i stoft, tillbedjen! Seraferna tillbe,
skylta med vingarna sex sitt anlet för glansen af
Den som

hängde på Intet sitt murarelod då han murade
verlden.

Jorden bevittnar hans makt och fästet förtäljer
hans ära.

Rymd, så heter hans öppnade famn, och Tid är
hans gudson.

Släkten blomstra och dö, och stjernorna falla från
himlen
neder som vissnade blad, Årtusen med döende
tolfslag

lägga sig ned för hans fot, och han ser dem, men
räknar dem icke.

Ho består för hans syn? Förfärligt är Domma-
rens allvar,

störtar de trotsiga ned med en viuk: när han ta-
lar i vrede

höjderna hoppa som kid och bergen springa som
rådjur.

Dock — hvi frukten J Eder, J barn? Den för-
skräcklige hämnarn

ack! han är kärlekens Gud: Guds röst var icke
i jordskalf
icke i eld eller storm, men hon var i den susan-
de fläkten.

Kärlek är skapelsens rot, Guds väsen: oändliga
verldar

ligga som barn vid hans barm: han skapte dem
endast fördenskuuld.

Endast att älska och älskas igen, han blåste sin
anda

in i det slumrande stoft, och upprätt stod det
och lade

handen på hjertat och kände det varmt af den
himmelska lågan.

Slacken den, släcken den ej: hon är andedrägten
af lifvet,

kärlek är lif, men hatet är död. Ej Fader, ej
Moder

älskade Eder som Gud, ty att J må salige varda
gaf han sin endaste Son. När han böjde sitt huf-

vud i döden

firade kärleken glad sin triumf; fullbordadt var
offret.

Se, då remnar med hast förlåten i Templet, som
skilde

jorden och himmelen åt, och de döde stiga ur
grafven

hviskande sakta hvarann i örat med bleknade läp-
par

ordet, blott anadt förut, till skapelsens gåta: För-
soning!

Kärlekens djup är Försoningens djup, Försoning
är kärlek.

Derför, du människobarn, du älske förbarmande
Fadren,

vilj hvad den helige vill, och af kärlek men icke
af fruktan:

fruktan är slafvarnas dygd, men det älskande hjer-
tat är villigt,

var fullkommen för Gud, fullkommen är Kärle-
ken ensam.

Älskar du Gud som du bör, då älskar du Brö-
derna äfven:

solen på himlen är en, och en är kärleken också.

Bär ej hvar mensklig gestalt det Gudomligas tec-
ken på pannan?

Läser du ej i hans drag ditt ursprung? Seglar
han icke.

vilsen som du på ett främmande haf, och leda ej
honom

samma stjernor som dig? Hvi skulle du hata din
Broder?

Hatar han dig, tillgif! Det är skönt att dock stamma
en bokstaf
fram af den Eviges språk: förlåtelse nämns det
på jorden.

Känner du den som förlät med törnekronan kring
hjessan
bad för sin fiende ömt, för sin hödel? Känner du
honom?

Ack! du bekänner hans namn, så följ hans exempel
tillika,

tänk om din broder ej argt, men öfverskyl med
hans brister,

visa den irrande rätt: ty den gode, den himmelske
herden

tog det förvillade lam på sin arm och bar det till
modren.

Detta är kärlekens frukt, och på frukterna känna
vi honom. —

Kärlek hos Gud är de skapades väl, men kärlek
hos menskan

är en oändelig suck, han längtar och tål och för-
drager

lider, men glädes ändå, och med tårar i ögonen
ler han.

Hopp, så heter hans jordiska lön. Det vänliga
Hoppet

gör hvad det kan, ty det pekar alltjemnt åt him-
len, och trofast

hugger sitt ankares tand i grafvens djup, och der-
under

diktar en skönare värld, ett dunkelt, men älske-
ligt skuggspel.

Släkten, bättre än vi, sig stödt vid dess vacklan-
de löften,

hade ej annat än Hopp. Så prisom vår Fader i
höjden

hvilken har gifvit oss mer, ty för oss är Hoppet
förklaradt,

famlar ej längre i natt, det är Tro, det är lef-
vande visshet.

Tron är det klarnade hopp, hon är ljus, hon är
kärlekens öga,

tyder den längtandes dröm och hugger dess syner
i marmor.

Tro är lefnadens sol, och dess anlete skiner som
Mosis

ty hon skådade Gud: den välbefästade himlen
drar hon med kedjor hit ner, och det nya Jeru-
salem sjunker

präktigt med portarna tolf i gyllne skyar till jorden.

Hänryckt vandrar hon der och betraktar de höga
 gestalter,
 räds ej det vingade folk, hon är hemmastadd bland
 dem alla.
 Derföre, älsken och tron: då följer ock gerningen
 sjelfmant
 likasom dagen med sol: det Rätta är son af det
 Goda,
 kroppen till kärlekens själ; den christliga gerning
 är endast
 lefvande kärlek och tro, som blomman är lefvande
 de våren.
 Gerningen följer oss alla till Gud, der står hon
 och vittnar
 ej hvad hon syntes men blott hvad hon var: lyck-
 salig är den som
 hör dess bekännelse trygg; hon är stum på jor-
 den tills Döden
 öppnar den tiggandes mun: **J** barn, ej frukten **J**
 Döden?
 Döden är Kärlekens bror, är dess tvillingsbroder,
 allenast
 mera allvarlig att se: med en kyss på bleknade
 läppar
 tager han Anden och far, och vaggadt på kärliga
 armar
 ställer det frälsade barn, ett nyfödt, fram för sin
 fader.

Redan jag hörer den kommandes dån, jag skymtar
 hans vingar
 svarta som natt, men med stjernor uppå: jag fruktar
 ej honom.
 Död är befrielse blott, är förbarmandet stumt:
 vid hans hjerta
 lättare andas mitt svalkade bröst, och anlet mot
 anlet
 skådar jag Gud som han är, en sol uppklädnad ur
 dimmor,
 skådar jag seklernas ljus dem jag älskat, de mäktiga
 själar
 ädlare, bättre än jag; förklarade stå de för thronen
 klädda i hvitt och med harpor af gull, och sjunga
 en lofsång
 diktad i himmelens luft, på det språk som talas
 af Englar.
 Eder jemväl, J älskade barn, upptager han en
 gång
 glömmet de tröttade ej: välkomna, J älskade,
 efter!
 Glömmen till dess ej edernas helgd, förgäta ej
 löftet,
 vandren i salighet hän och till salighet, akten ej
 jorden,
 jorden är stoft, men himlen är ljus; jag har vigd
 Er till himlen.

Hör mig, du verldarnas Gud, du kärlekens eviga
källa,
hör på din tjenares röst, jag skickar min bön i
din himmel!

Låt mig ej sakna en dag för din thron och en en-
da af dessa
dem du förtrodde mig här, som en far har jag äls-
skat dem alla.

Mätte de vittna för mig att jag lärde dem vägen
till lifvet,
redligt så långt jag förstod af ditt Ord, må de
känna mig ännu,
falla till lärarens bröst, och jag ställa dem fram
för ditt anlet

rena som nu, men blott pröfvade mer, och ropa
med glädje:

Fader, si jag är här, och barnen som Du mig
har gifvit!" —

Gråtande talte han så, och nu på en viak
af den gamle
knä vid knä de knöto en krans kring altarets run-
del.
Knäböjd läste han då den heliga bönen, och sakta
läste de unga den med, och till slut med darran-
de stämma
lyste han himmelens frid, Välsignelsen, öfver dem
alla.

Skulle nu ändas hans värf för i dag; den kommande söndag
var för de unga bestämd att begå den heliga Natt-
vard.

Plötsligt, som träffad ur skyn stod Läraren stilla
och lade
handen på pannan och blickade upp: gudomliga
tankar
flögo igenom hans själ och förunderligt glänste
hans ögon.

»Nästa söndag, hvem vet, kanske jag hvilar i graf-
ven

kanske någon af Er, en lilja bruten i förtid
sänker sitt hufvud till jord; hvi dröjer jag, stunden
är inne!

Hjertat är varmt, jag vill så, ty i dag gror him-
melens säde.

Hvad jag begynt fullbordar jag nu: för hvad deri
är feladt
svarar jag gamle för Gud och för vördige Fadren
i Carlstad.

Sägen mig endast J barn, J himlens medborgare
nya,

ären J redo i dag att begå Försoningens måltid?
Hvad den betyder J veten det väl, jag sade det
ofta.

Nya förbundets symbol är hon, är försoningens
tecken

stiftad emellan himmel och jord. Den syndiga
 menskan,
 bort är hon kommen från Gud, från hans väsen.

I dagarnas början
 föll hon vid kunskapens tråd, och det hänger sin
 krona utöfver
 fallet ännu: i tanken är fall, i hjertat försoning.
 Fallet oändeligt är, oändlig försoningen äfven.

Se, tillbaka så långt som det gamla Minnet, och
 framåt
 långt som det flygande Hopp kan nå på tröttade
 vingar,
 synd och försoning alltjemnt gå menniskolifvet igenom.

Fullväxt Synden är född, men Försoningen slumrar
 i hjertat,
 tyst som det vaggade barn, och drömmer om himmel
 och Englar,
 mäktar ej vakna till sans: hon är som de toner i
 harpan,
 fängslade Andar som vänta alltjemnt på befriarens
 finger.

Derför, älskade barn, nedsteg Försoningens Förste
 väckte den slumrande opp, och nu står hon med
 strålande ögon
 klara som himmelens hvalf och kämpar med Syn-
 den och segrar.

Neder till jorden han steg och förklarad vände
han derifrån
icke från hjertat likväl, ty der lefver han ännu i
Anden,
älskar, försonar alltjemnt. Försoningen varar som
tiden.

Derför, anammen med vördnad i dag dess synliga
tecken.
Tecknet är dödt om ej saken har lif. Det eviga
ljuset
är för de blinde ej till, men det föds af det seen-
de ögat.

Icke i bröd och ej heller i vin, i det renade
hjertat
ligger förlåtelsen gömd: uppsätet till bättring al-
lena
adlar de jordiska frukter till himmelska ting, och
förtager
synden och syndenes lön. Blott kärlek med öpp-
nade armar,
Ångren som gråter och ber, den pröfvade Viljan
hvars gull går
sofradt ur lågorna fram, den försonade menskan
med ett ord,
bryter försoningens bröd och dricker försoningens
vinkalk.

Men den som stiger hit fram, ovärdig, med hatet
i hjertat,

gäckande menskor och Gud, han är saker på Her-
rans lekamen
saker på Medlarens blod, han äter och dricker
sig sjelfvom
döden och dommen: därför bevare oss, himmel-
ske Fader! —

Ären J redo, J barn, att begå försoningens mål-
tid?"

Alltså han frågade rörd, och på en gång svarade
barnen
med högsnyftande Ja! Då läste han bönerna
alla,

läste Instiktelsens ord, och in föll orgeln och sän-
gen:

O! Guds helige Lam som förtager världenes syn-
der,
hör oss, gif oss din frid, varkunna dig öfver oss
alla!

Gubben med darrande hand och med himmelska
perlor i ögat
fyllde nu kalk och patén, och delte de mystiska
gåfvor.

O! då syntes det mig som Gud med middagens
öga

klarare såg i fönsterna in, och träden derute
höjde sin grönskande topp, och gräset på graf-
varna skälfd.

Men hos de Unga (jag märkte det väl, jag kände
det) for en

rysning af salighet hän igenom isade lemmar.

Prydd som ett altar för dem stod grönskande jord,
och deröfver

öppnade himmelen sig, som för Stephanus for-
dom: de sågo

Fadren i strålande glans, och Sonen till höger om
honom.

Under dem höra de harpornas klang, och Englar
ur gullmoln

nicka dem broderligt till, och hvifta med vingar
af purpur.

Slutadt var Lärarens värf, och med himlen
i blick och i hjertan

reste de Unga sig upp, och gråtande böjde en
hvar sig

neder att kyssa den vördades hand: men han
tryckte dem alla

rörd till sitt hjerta och lade med bön välsignande
händer

nu på de saliga bröst, nu på hufvudets lockiga
oskuld.

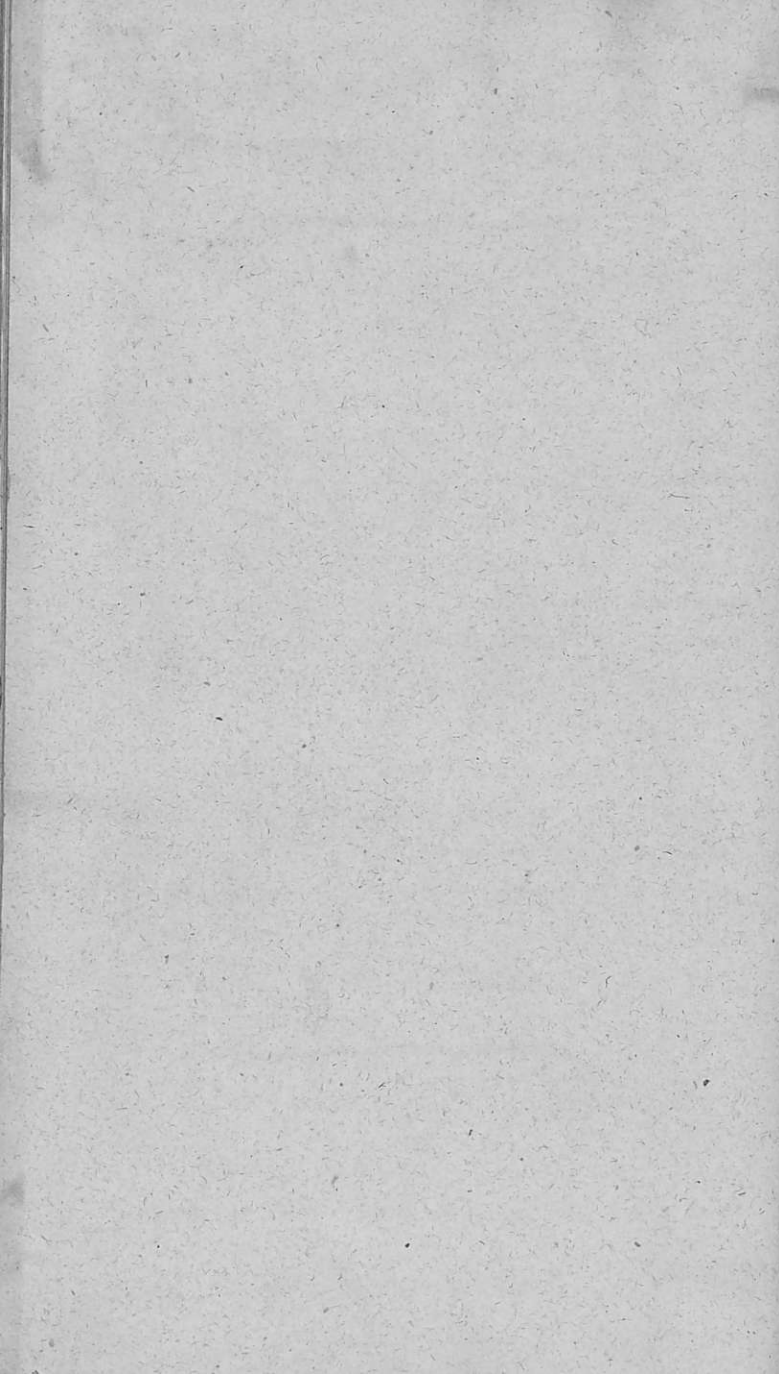

Rättelser:

Pag.	19	vers.	6	står	lungn	läs	lugn
—	52	—	10	—	slus	—	slut
—	55	—	13	—	tom	—	som
—	61	—	26	—	älskade	—	älskade
—	63	—	16	—	tom	—	som
—	65	—	16	—	doch	—	dock
—	69	—	25	—	enletsdrag	—	anletsdrag
—	78	—	12	—	hagelksur	—	hagelskur
—	95	—	7	—	vestanvidar	—	vestanvindar
—	119	—	11	—	så	—	sår
—	139	—	3	—	aran	—	äran
—	153	—	12	—	öfvanför	—	ofvanför
—	158	—	19	—	stjenor	—	stjerner
—	204	—	10	—	kyrskan	—	kyrkan.
—	210	—	4	—	Ungomens	—	Ungdomens
—	216	—	11	—	Slacken!	—	Släcken.

Priset är 3 Rub. 75 k. B:co Assign. eller 3 R:d. RGS.

~~311. VII. 35.~~

~~08.11.40~~

~~Go. stam. 1~~

Vierask. haaveh.

2

Tegner

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 0279

